

Dan Apostol

Extraterestri în Preistorie

cunoștințe
la îndemână

cartea de buzunar

© Editura **cartea de buzunar**

Toate drepturile rezervate.

Orice reproducere, integrală sau parțială, prin orice mijloace, efectuată fără consimțământul editurii este ilegală și constituie un delict sancționat de Legea Dreptului de Autor și de Codul Penal.

Coordonator: Dan Apostol

SGR: Titel Folea

Secretar de redacție: Mirela Cătălinoiu

Redactor: Rodica Bretin

Tehnoredactor: Cristian Dinu

Coperta I: Cristian Dinu

Director Marketing/Publicitate:

Georgeta Moldovan

Consultant redacțional:

Tudor Octavian

Descrierea CIP a

Bibliotecii Naționale a României

APOSTOL, DAN

Extraterestri în Preistorie / Dan Apostol

București: **cartea de buzunar**

ISBN 973-8351-27-8

001.94

Editura **cartea de buzunar**

Str. Tokio nr. 1, București, sector 1

C.P. 135 - O.P. 13

Telefon: 230.20.53, 230.20.52

Fax: 230.20.53

Mobil: 0744.379.859

E-mail: office@cdb.ro

www.cartadebuzunar.ro

www.cdb.ro

Contact: Titel Folea (SGR)

Difuzare:

Librăria NOI

Str. Comana nr. 50, București, sector 1

Tel/fax: 222.89.84

email: nmp@xnet.ro

NDC Grup 2000 SRL

P-ța Presei Libere, nr. 1, Casa Presei Libere,

Corp C, Parter, București, Sector 1

Tel: 205.72.00;

Fax: 205.72.20;

Email: office@ndc.ro

Tipărit la:

CoPrint

Tel.: 490.82.41

fax: 490.82.43

e-mail: vanzari@imp.ro

Editura PUNCT

Bd. Timișoara, nr. 139, București, Sector 6

Telefon: 211.58.04, 212.03.47

Fax: 212.03.48

Email: paideia@fx.ro

ENIGME ÎN ARHEOLOGIE

Paleoastronautica. Acest termen compus din două noțiuni aparent incompatibile și-a făcut apariția în lingvistică cu peste patru decenii în urmă, fiind introdus în 1960 de către savantul sovietic M. Agrest. Treptat, disputa în jurul ipotezei paleoastronautice a devenit similară, pentru secolul al XX-lea, cu ceea ce constituia problema originii animale a omului în secolul al XIX-lea, numai că Știința se va dovedi chiar mai intransigentă decât Biserica. Se pare că este încă de actualitate superba butadă a lui Einstein, care, întrebat într-un interviu cum se produc marile descoperiri în știință, a răspuns: "Foarte simplu. Toată lumea știe că este imposibil să demonstrezi unele fenomene. Din când în când însă se ivește câte un ignorant care nu a aflat acest lucru!".

Într-adevăr, se pare că în spatele acestor fenomene și dovezi materiale stranii este ceva de care unii nu vor sau nu pot să țină seama, astfel că ele sunt evitate sau discreditate, oamenii căutând un refugiu în lumea noțiunilor cunoscute. Există totuși întrebări ce rezistă cu tenacitate oricăror "noi" explicații "satisfăcătoare".

Multitudinea de fosile humanoide și vestigii arheologice stranii descoperite sunt oare toate de origine terestră? Am fost vizitați de ființe raționale venite din Univers care au intervenit (voit sau nu, pozitiv sau negativ) în dezvoltarea speciei umane? Dacă nu au avut contacte cu civilizații avansate, de unde posedau popoarele antice extraordinarele lor cunoștințe tehnico-științifice, de unde și de ce au învățat oamenii erei preistorice să lase urme care uimesc astăzi?

Prin ce metode au fost tăiate, extrase, ridicate și, mai ales, transportate la mari distanțe (peste dealuri, deșerturi, jungle, fluvii sau chiar munți), iar apoi îmbinate perfect (fără mortar), în gigantice construcții, mase imense de piatră dură și de ce au fost construite acele uriașe edificii respectându-se niște reguli precise bazate pe avansate cunoștințe de arhitectură, matematică, fizică, chimie și astronomie? Cum poate fi acceptată teoria după care toate aceste sculpturi, statui, piramide, temple, sanctuare, cetăți, orașe sau, în unele cazuri, chiar modificări ale mediului înconjurător ar fi fost manifestarea ambiției unor conducători orgolioși sau erau dedicate unor divinități sacramentale?

Cine a inspirat picturile și sculpturile rupestre, legendele, epopeile și poemele ce conțin descrierea cu neputință de confundat a unor obiecte moderne, elemente tehnice avansate sau fenomene fizice și astronomice descoperite sau

realizate de-abia în epoca noastră? Ce tehnologie siderurgică a realizat în neolitic sau în epoca bronzului prelucrarea unor metale sau producerea unor aliaje ca aluminiul, platina, oțelul, fierul inoxidabil (complicatul lor proces de producție fiind complet asimilat numai în secolul al XX-lea)?

Ce tehnică a produs discuri de piatră cu înalt conținut de cobalt și încărcate electromagnetic, generatoare electrice, pile voltaice, lentile de cristal șlefuit, țesături mai fine decât cele actuale? Ce tehnică a permis tăierea pietrei la milimetru și a metalului la micron, a lăsat urme radioactive și a indicat folosirea mercurului și a titanului pentru aparatele de zbor în antichitate? De unde aveau vechile popoare cunoștințe astronomice precise privind nu numai sistemul nostru solar, dar și stele din galaxii îndepărtate (unele descoperite doar în ultimele decenii)? De unde cunoștințele de matematică ce le permiteau calcule cu 15 zecimale și rezolvarea unor probleme de geometrie accesibile doar calculatoarelor electronice, noțiunile de fizică ce au făcut posibile descrierile zborurilor spațiale cu elementele lor caracteristice: imponderabilitatea, efectul accelerării asupra corpului uman sau chiar "dilatarea timpului"? Cum pot fi justificate unele vechi descrieri, denumiri sau chiar hărți geografice denotând o imagine precisă asupra unor regiuni terestre sau chiar continente întregi, datorată în mod evident unor observații de cartografie aeriană (unele de la mare altitudine)?

De unde aveau îndepărtații noștri strămoși uimitoarele cunoștințe anatomice și medicale care le permiteau operații de cataractă, trepanații sau chiar operații estetice (!), amputări și suturi perfecte ale oaselor, tratarea unor complicate boli infecțioase, interne, circulatorii, cardiace, respiratorii ori psihice și ce îi determina oare să-și mumifice morții? De ce afirmă vechile legende atât de categoric intervențiile unor ființe venite din spațiul cosmic în cursul evoluției omenirii și cum poate fi explicată descrierea folosirii și efectelor unor mașini sau arme moderne (unele chiar atomice, biologice sau radioactive)? Cum poate fi justificată construcția unor adevărate piste de aterizare lungi de 60 km, a caselor în formă de cazemată-cupolă sau a caselor-turn cu intrare prin acoperiș?

De unde provine similitudinea stranie a costumelor de pe unele picturi rupestre sau basoreliefuri cu îmbrăcămintea modernă (mănuși, cizme, pantaloni bufanți sau strâmți, pulovere și canadiene) și ce modele au inspirat ciudatele costume de scafandru sau aviator având căști prevăzute cu antene, măști și filtre respiratorii și antiluminoase, vizoare, ochelari, capse metalice și garnituri de etanșeizare, rezervoare de aer, toate redată cu fidelitate de oameni din neolitic? De ce unii zei "se înfățișau" oamenilor în mașini stranii propulsate de jeturi de foc, toate fiind prevăzute cu roți, șenile, aripi și proiectoare, aparate care

făceau un zgomot ca de tunet și ridicau praful în timpul decolării sau deplasării? De ce se foloseau de amplificatoare de sunet, generatoare electrice și arme radioactive, când ar fi putut foarte bine să prezinte imaginea clasică a unor zei încălțați cu sandale și mânuind toiege, având capul înconjurat cu raze și doborând un popor la pământ prin simpla ridicare a mâinii, zei care puteau să apară și să dispară fulgerător după cum doreau? Oare oamenii primitivi din America de Sud, Asia Centrală, Oceania, Africa de Nord și de Sud, Orientul Mijlociu și Extremul Orient, Europa de Nord și de Sud, Sahara și Extremul Nord își făceau vizite reciproce sau în preistorie arta era mai unitară decât astăzi?

Știința, care a blamat atât de aspru intoleranța Bisericii încă din secolul al XIX-lea, își poate scuza sau justifica propria sa intransigență? Căci, rând pe rând, locomotiva, telegraful, lumina electrică, motorul cu abur, telefonul, radioul, avionul, televiziunea, motoarele cu explozie și cu reacție, automobilul, submarinul, rachetele, sateliții, transplanturile de organe, laserul, energia atomică, ingineria genetică, într-un cuvânt toate marile descoperiri ale geniului uman, au căzut invariabil la primul examen în fața savanților "serioși", ceea ce din fericire nu le-a împiedicat să devină realitate.

Știința modernă se află într-o situație curioasă: datorită faptului că multitudinea de teorii științifice se completează, se continuă și se întrepătrund reciproc, ele pot fi comparate cu bețele unui joc de marocco, din care nu se poate scoate unul fără a fi deranjate celelalte, ceea ce a avut ca urmare proclamarea intangibilității schemelor clasice, de frica unei revizuirii prea "radicale". Conform modului nostru orgolios de gândire, este inadmisibil ca o civilizație avansată ce descoperă una aflată încă în copilărie să nu lase urme de neșters, care să conțină relatări detaliate ale evenimentului pentru urmașii celei din urmă. În plus, pare ciudat faptul că în ultimele două milenii vizitatorii probabili au evitat orice contact "oficial", spre deosebire de cei anteriori. Dar nu este oare posibil ca noi veniți să aparțină altor civilizații sau să fi fost neplăcut impresionați de belicoasa noastră istorie din ultimele secole?!

Un fapt este în orice caz evident: uimitoarele cunoștințe menționate nu puteau să aparțină primitivilor noștri strămoși, căci atunci nimic nu le-ar putea justifica dispariția ireversibilă din memoria umanității. Cea mai teribilă catastrofă naturală sau cel mai nimicitor război nu au putut distruge toate arhivele ce conțin relatări amănunțite despre vopsitul pânzei, stocurile de cereale, vânătorearea unui rege sau o campanie de jaf și cucerire. Este ușor de intuit deci cât de amănunțit ar fi descris anticii "minuni" ca realizarea unui aparat de zbor, un proces metalurgic complex sau modul de a controla câmpul gravitațional. Or,

astfel de descrieri sau imagini precise lipsesc, fiind înlocuite de informații datorate observării exclusiv exterioare și interpretărilor simpliste, aparținând unor popoare impresionate mai mult de aspectul ciudat sau pur decorativ al obiectelor respective, decât de complexitatea fenomenelor ce le puneau în mișcare sau pe care le produceau. Aceste fenomene le depășeau complet capacitatea de înțelegere, astfel că au rămas nu numai neanalizate, dar, în multe cazuri, nici nu au fost sesizate.

Desigur, nu orice legendă, piatră neobișnuită sau descoperire arheologică mai ciudată trebuie considerate *a priori* dovezi în sprijinul ipotezelor paleoastronauticii. Poate fi însă justificată afirmația că ele "nu trebuie private de mister"? Poate fi acceptat indemnul la renunțarea de a înțelege? Să ne amintim afirmația unui "savant" de acum 500 de ani: "Nu stă nicăieri scris în Biblie că Pământul se învârtește în jurul Soarelui. În consecință, orice afirmație de felul acesta este opera diavolului!".

HOMO SAPIENS – ACCIDENT SAU INCIDENT?

Paleontologia nu a putut da o explicație rezonabilă cu privire la accidentele genetice, salturile calitative, fizice și psihice, sau hiatusurile intervenite în evoluția omului. La aceasta se adaugă lipsa unor explicații satisfăcătoare în legătură cu dispariția stranie a unor specii umane ajunse la apogeul evoluției lor sau cu apariția unor noi specii, al căror nivel superior de dezvoltare fiziologică și socială nu poate fi justificat de o evoluție normală.

Cea mai convingătoare teorie științifică privind evoluția speciei umane a apărut în anii 1976-1977, ca rezultat al cercetărilor întreprinse de câțiva dintre cei mai străluciți paleontologi ai lumii: Richard Leakey (Kenya), Maurice Taieb, Yves Coppens, Maurice Klein și Jean de Grouchy (Franța), Donald Johanson, Jon Kalb și Tom Grey (Statele Unite). Această teorie nu este sprijinită numai de argumente științifice și logice, ci se bazează și pe o serie de dovezi edificatoare, furnizate de importanțele descoperiri făcute de expedițiile "Leakey" (în Kenya, Tanganyica sau Tanzania) și de senzaționalele rezultate ale celor patru expediții franco-americo-etiopiene "IARE" în "Triunghiul Afar".

La apariția ei, noua teorie a produs un adevărat șoc lumii științifice, dar și opiniei publice, deoarece se îndepărtează atât de clasicul darwinism al secolului al XIX-lea, care punea accentul pe adaptarea organismului la mediul înconjurător, urmată de transmiterea caracterelor dobândite și evoluția lor, cât și de recenta teorie a variației genotipului (apărută în anii 1960-1970), care considera că principalul factor evolutiv este mutația genetică, opinând că umanizarea ar fi rezultatul schimbului treptat de gene între populații (realizat în timp, prin imigrare și emigrare), care a dus la modificarea combinării și frecvenței genelor diverselor grupări umane.

S-a demonstrat însă că teoria *darwinistă* nu luase în considerare (din lipsa datelor la momentul respectiv) faptul că procesul evoluționist și adaptarea încep *după* ce s-a atins o anumită treaptă a dezvoltării unei specii, în momentul când s-a produs fenomenul numit sugestiv de Grouchy "indispensabilul incert", prima translocatie în cadrul speciei, transmisă apoi urmașilor. Teoria *genetică*, la rândul ei, nu sesiza faptul că, dat fiind perioada de timp pusă în discuție

(acum aproape 20 de milioane de ani), mișcările maselor de animale erau relativ reduse, iar maimuțele nu ar fi putut traversa oceanele, munții sau deșerturile. De altfel, în anul 1976 s-a constatat că mutațiile genetice au avut o contribuție minoră în diferențierea și evoluția speciilor, căci studiul secvențelor aminoacizilor unui mare număr de proteine la om și la maimuțele antropoide a relevat diferențe minime. Rezultă deci că evoluția se datorează în primul rând unor modificări ale expresiei genei, astfel încât speciația ca fenomen general este consecința unor modificări în sistemul regulator, acestea, la rândul lor, fiind produse de schimbarea aranjamentului cromozomial.

Desigur, umanitatea n-a fost prea încântată să afle că își datora existența unui șir de "accidente cromozomiale". Părerea, lipsită de modestie, potrivit căreia omul este realizarea supremă inevitabilă, un adevărat *finit coronat opus* al naturii, teorie care susține că specia umană s-a dezvoltat evoluând continuu, a cedat în fața incontestabilei evidențe: *de-a lungul a peste 20 de milioane de ani, hominidele au evoluat prin nenumăratele ramuri discontinue, dispărând adesea la apogeul dezvoltării lor fiziologice, dovadă clară a "accidentelor" biologice amintite*. De fapt, separarea omului de maimuță este rezultatul a două astfel de "accidente", consecutive sau poate simultane: reducerea numărului de cromozomi de la 48 la 46 (prin fuzionarea a doi cromozomi acrocentrici) și homozigoția (nașterea unor copii cu aceeași modificare cromozomială). Un astfel de fenomen rarism nu se putea produce decât într-un grup restrâns de indivizi și în condiții aparte: este probabil că a apărut o translocatie, transmisă urmașilor, care s-au încrucișat, la rândul lor, dând naștere homozigoților. Prin încrucișări ulterioare între aceștia, anomalia cromozomială a devenit treptat predominantă și s-a izolat reproductiv de restul speciei, formând în timp o linie evolutivă.

Aventura evoluționistă a început, se pare, de la cupluri izolate sau grupuri restrânse și nu de la transmutațiile între specii, căci aceste accidente vor fi fost totuși destul de numeroase pentru a justifica "tentativele" de umanizare ale căror urme au fost descoperite în mai toată Lumea Veche: Europa Centrală și de Sud, estul Chinei, Indonezia, nord-vestul și sud-estul Africii – singura "tentativă" reușită având loc însă în regiunile africane Afar (Etiopia) și Oldowai (Kenya).

O evoluție marcată de incertitudini

După cum se știe astăzi, evoluția omului a decurs astfel: acum 70 de milioane de ani s-a desprins dintre mamiferele arboricole ordinul *Primatelor*, care s-a diversificat în mai multe linii evolutive, una dintre acestea fiind ordinul

Hominoizilor (apărut acum 30 de milioane de ani) din care s-au dezvoltat *Pongidele* (strămoșii marilor maimuțe antropoide actuale) și *Hominidele* (din care a evoluat omul). Din *Hominide* s-au desprins acum 15 milioane de ani *Parapitecii*, *Propliopitecii*, *Oreopitecii* (toți dispăruți acum 2 milioane de ani) și *Ramapitecii*, care s-au separat cu 5 milioane de ani în urmă, în patru ramuri principale: *ramura Ancestralus*, din care fac parte *Australopitecii* (descoperiți în Kenya și China), dispăruți acum 2 milioane de ani; *ramura Robustus*, din care fac parte *Parantropii* (Kenya), *Meganthropii* (Jawa) și *Zinjanthropii* (Tanganyica), dispăruți acum un milion de ani; *ramura Africanus*, cuprinzându-i pe *Homo habilis* (descoperiți în Tanzania, Tanganyica și Israel) și dispăruți acum 650 000 de ani; și, în sfârșit, *ramura Homo*, singura care a reușit să supraviețuiască. Evoluția ei a pornit de la o grupă de *Australopiteci* denumiți *Gracili* (apărută acum 3,8 milioane de ani), ce au evoluat în *Homo timpuriu* (apărut acum 2,6 milioane de ani), din care s-a desprins, cu un milion de ani în urmă, *Homo erectus* cu cele patru subspecii ale sale – *Pitecantropul jawanez*, *Pitecantropul chinez* (*Sinantropul*), *Pitecantropul nord-african* (*Atlantropul*) și *Omul din Mauer*.

Homo erectus a dispărut acum 400 000 de ani, când se deschide cel de-al treilea mare hiatus în paleontologie: până la următoarele trei ramuri de *Homo sapiens* (apărute în urmă cu 150 000 de ani) nu au fost găsite decât foarte puține fosile, aparținând unor grupuri numite *Presapiens*, descoperite în Marea Britanie, Franța și Germania. Se pare deci că, într-un moment crucial al evoluției, din specia *Homo erectus* au apărut brusc și inexplicabil cele trei ramuri cu adevărat umane: *Homo sapiens palestinianus*, dispărut fără nici un motiv aparent acum 70 000 de ani; *Homo sapiens neanderthalensis* (descoperit la Neanderthal, în Germania), o rasă enigmatică: deși avea talia de 1,55 m, capacitatea craniană de 1 600 cm³ și dantura tipic umană, deși folosea focul, prelucra piatra, osul și lemnul, trăia în cete, avea limbaj și ritualuri de înmormântare, fiind relativ evoluat, a dispărut fără urmă din Europa și Africa acum 30 000 de ani, supraviețuind doar în zone restrânse din Asia; *Homo sapiens* cu grupele *Cro-Magnon*, *Chancelade*, *Grimaldi*, *Murzak-Koba*, *Brünn*, *Comb-Capelle* și *La Madeleine*, apărute acum 40-30 000 de ani și rămase cele mai evolute rase umane preistorice.

Specia *Homo sapiens* este astăzi divizată în patru rase principale, ținându-se seama în mod subiectiv doar de caracterele fizice ereditare, nu și de rezervorul genetic caracteristic: rasa *Europidă* ("albă"), rasa *Mongolidă* ("galbenă"), rasele *Negridă* și *Australidă* ("negre").

Rasele *Mongolidă* și *Australidă* populează Asia și bazinul Pacificului. O parte a populației mongolide siberiene a trecut peste Strâmtoarea Bering în America, în timp ce triburi australide au migrat din Jawa în Australia și Noua Guinee.

Rasele Europidă și Negridă (care provin din aceeași grupă de populații, venită în Europa acum 40 000 de ani, dinspre Atlantic) au cea mai mică răspândire din punct de vedere al zonei de apariție și întindere inițială și se remarcă printr-o statură înaltă (în medie 1,75 m). Ele s-au desprins acum 30 000 de ani în condiții neclarificate încă: o parte a grupei *Grimaldi* a migrat în Africa de Nord, unde a căpătat (datorită condițiilor specifice de mediu și mixajului cu grupe locale ca *Broken Hill*) caracterele rasei negride – prognatismul, pigmentația și pilozitatea specifică, iar cealaltă parte a ei a rămas în Europa, definind rasa albă împreună cu grupele *Cro Magnon*, *La Madeleine* și *Chancelade*. Dar creșterea bruscă în înălțime apare stranie și nejustificată, dacă ne gândim că de la *Australopiteci gracili*, având 1,20 m, până la *Omul de Neanderthal* (1,55 m), deci în curs de 3 600 000 de ani, nu s-a realizat decât o creștere de 30-35 cm. Oare ce a determinat un salt de 20-25 cm în numai 5 000 de ani, perioadă scursă între stingerea, în Africa și Europa, a lui *Homo neanderthalensis* și apariția lui *Homo sapiens*?

Se știe că indicii principalelor criterii de umanizare au avansat destul de repede: încă de acum 3,8 milioane de ani, *australopiteca gracilă* al cărei schelet a fost descoperit în 1974 în Afar (Cornul Africii) avea oase lungi și drepte, iar femurele ei indicau un mers exclusiv biped, în timp ce familia de *Homo timpuriu*, găsită lângă ea (5-7 indivizi fosilizați în acea perioadă), avea deja maxilarele cu palatul în formă de U (în loc de V, ca la maimuțe), mâini subțiri și lungi și dențiția bine dezvoltată (în special incisivii și caninii), ceea ce proba faptul că începuseră să consume carne. Totuși, capacitatea cutiei craniene (care determină mărimea creierului și implicit gradul de inteligență) a evoluat foarte ciudat: de la *Australopiteci* (700 cm³) la *Homo erectus* (900 cm³), deci numai 200 cm³ în 2-3 milioane de ani, pentru ca apoi să facă un salt spectaculos la *Homo neanderthalensis* (1 600 cm³) și *Homo sapiens* (1 700 cm³) în doar 300 000 de ani.

Nici un exemplu din istoria vieții terestre nu sprijină aserțiunile celor care consideră aceste hiatusuri simple accidente ne semnificative. Nici o teorie științifică nu este destul de bine argumentată pentru a explica veridic și complet aventura evoluției speciei umane!

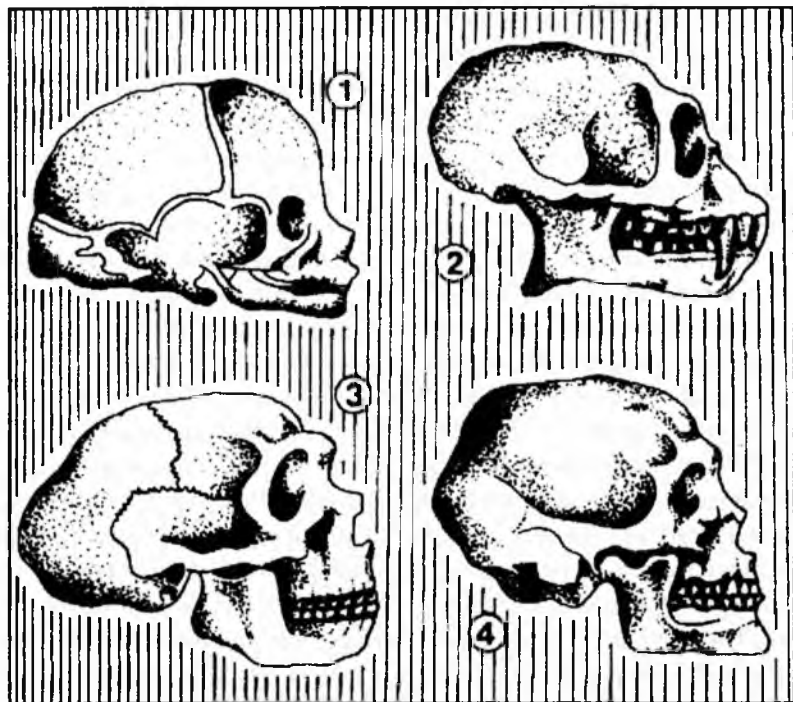
Adevăratul Creator al omului: neotenia

Cel mai probabil răspuns la aceste enigme ale paleontologiei ar fi *neotenia*, mecanismul biologic ce permite unor specii să păstreze caractere infantile sau neonatale pe parcursul vieții, și pare a fi procesul care a stat la baza evoluției omului din maimuță, dar acest mecanism nu poate fi declanșat decât prin control

genetic. Ideea că ar fi putut exista un astfel de control în evoluția speciei *Homo sapiens* a fost pentru prima oară sugerată în anii 1920-1930 de anatomistul olandez Louis Bolk. El a observat că atât oamenii adulți, cât și puii de maimuță nou-născuți posedă maxilare mici, creiere de mari dimensiuni (a cincisprezecea parte din greutatea corpului) și au stațiunea verticală, bipedă. Maimuțele adulte însă au maxilarele mari, creiere ce ating doar a suta parte din greutatea corpului și stațiune patrupedă. Teoria lui Bolk susține că, inițial, maimuțele antropoide și hominidele s-au dezvoltat similar, însă, la un moment dat, viteza de evoluție spre forma adultă a hominidelor a încetinit considerabil. Rezultatul a fost că urmașii primelor specii de hominide au rămas într-un perpetuu stadiu de "nou-născuți", neajungând niciodată la forma adultă a maimuțelor antropoide. După cum afirma Louis Bolk, neotenia a dat speciei umane o extraordinară vitalitate, favorizându-i în mod cert evoluția. Înzestrând succesiv generațiile de hominide cu cea mai puternică particularitate juvenilă – un creier cu volumul mare în comparație cu cel corporal – mecanismul neoteniei a transformat hominidele sedentare în cele mai inventive, adaptabile și reușite ființe de pe Terra. După cum spunea savantul olandez: "Creierul juvenil, mare și neînhibat, și-a dovedit superioritatea, instaurându-și dominația în lumea vie terestră".

Teoria lui Bolk a fost ignorată la apariția ei, dar a primit sprijinul cvasiunanim al marilor paleontologi din întreaga lume (Leakey, de Grouchy, Johanson, Gould, Coppens, Taieb) în ultimele trei decenii, după ce expedițiile arheologice au descoperit, în Africa, extraordinare dovezi ce sprijină teoria evoluționistă a salturilor genetice. După cum consemna revista americană "OMNI", descoperirile din Afar și Kenya au demonstrat că, o dată cu fiecare nouă treaptă în evoluția omului, ultima specie avea capacitatea cutiei craniene sporită față de precedentă. Paleontologii sunt de părere că această dezvoltare a craniului hominidelor a început cu milioane de ani în urmă, o dată cu înaintarea savanelor în dauna pădurilor. Fără protecția copacilor, supraviețuirea depindea de continua creștere a volumului unui creier tot mai complex, capabil să conceapă unelte, dar și de adoptarea poziției verticale bipede, necesară eliberării mâinilor pentru a folosi obiectele.

Dar specialiștii cunosc faptul că neotenia nu poate fi provocată decât printr-o intervenție genetică repetată. Un simplu accident nu avea cum să influențeze evoluția unei specii, fiind lipsit de periodicitatea și amploarea necesară unei perpetuări a rezultatelor sale la scară istorică. Antropologul William Chmerny de la Universitatea de Stat din Idaho (S.U.A.) a studiat ani de zile scheletul de hominid găsit în 1974 de către paleontologul Donald Johanson, ajungând la

Studiu comparativ al craniului la: 1 – nou născut; 2 – maimuță antropoidă;
3 – Homo neanderthalensis; 4 – Homo sapiens Cro-Magnon.

Rezultă clar influența neoteniei asupra procesului de umanizare (arhiva autorului).

concluzia că acea femelă preumană care a trăit în Afar este un exemplu clasic de neotenie. Scheletul (botezat "Lucy") prezintă indicii de evoluție remarcabile față de specia care îl precedase cu un milion de ani în urmă. Însă această perioadă înseamnă doar o clipă din timpul geologic, permițând maximum 250 de mutații genetice. Or, transformările esențiale produse în detaliile anatomice ale *hominidei afariene* (sporirea considerabilă a capacității cutiei craniene, stațiune bipedă, falange lungi și subțiri, femure și tibii drepte) necesitau 2 milioane de mutații genetice, posibile doar în sute de milioane de ani. Chiar favorizate prin mecanismul neoteniei, care ar reduce mult numărul genelor necesare schimbărilor, mutațiile nu s-ar fi putut declanșa și perpetua prin accidente genetice naturale. Modalitatea și cauzele producerii acestor mecanisme genetice rămân

încă inexplicabile, dar mulți cercetători sunt de părere că, după câte știm astăzi, ele nu puteau apărea, în cursul unei evoluții normale, decât într-o perioadă de cel puțin zece ori mai lungă decât cei 15-17 milioane de ani, acceptați ca interval al edificării speciei *Homo sapiens*.

Străini pe Planeta Albastră

Este de remarcat că, la problemele ridicate de evoluția “în salturi”, negraduală, a hominidelor, se adaugă enigmele grupărilor cu caractere genetice neobișnuite. Lăsând la o parte populațiile pitice cu pielea verzuie, albastră, galbenă sau neagră care au trăit în Europa până prin secolele XII-XIV e.n., se pune problema apariției însăși a grupărilor protonordice din *Homo sapiens*, caracterizate prin pigmentația albă, culoarea blondă sau roșcată a pilozității (foarte reduse pe corp), talia înaltă, conformația longiformă a oaselor scheletului.

În majoritatea legendelor și documentelor provenind de la toate popoarele străvechi, apar cu o regularitate obsedantă uriașii albi cu plete și bărbii blonde și roșcate, cunoscuți sub diverse nume (“Fiii Cerului, Soarelui, Aurorei, Tunetului”, Wanii, Viracochas), toate invariabil legate de cosmos, considerat mai mult spațiul învecinat Terrei decât un tabu religios. Legende sunt categorice: toți uriașii veneau din cer și s-au reîntors acolo, după ce au lăsat cunoștințe vitale pentru supraviețuirea și evoluția omenirii – aflată pe atunci în stadiul copilăriei –, de la obținerea focului și prelucrarea metalelor, până la astronomie, arhitectură, matematică, geografie și medicină. Desigur, toate aceste legende au fost tratate cu ironie sau indiferență. Dar erau ele oare numai fantezie? Opinia publică nu cunoaște decât puține din descoperirile care tind să treacă unele “fantezii” din domeniul ficțiunii în cel al realității obiective. În ultimii 100 de ani au fost descoperite atâtea schelete și mumii ale unor rase umane foarte diferite de cele actuale, încât arheologii s-au văzut obligați să admită că ele nu sunt doar niște accidente genetice. Există dovezi certe ale apariției, cu 40 000 de ani în urmă, a unei rase de oameni cu caractere europide, având înălțimea cuprinsă între 2 și 3 m și capacitatea cutiei craniene de 1 800-1 900 cm³. Revistele “*Science et Vie*” și “*Stern*” au publicat în 1982 o serie de articole științifice însoțite de fotografiile unor dovezi paleontologice remarcabile.

Astfel, la începutul anului 1982, au fost descoperite într-o veche necropolă de lângă orașul german Soest (landul Renania de Nord-Westfalia) aproape o mie de schelete cu înălțimea medie de 2 m, precum și mormântul unui conducător militar, al cărui schelet măsoară 2,30 m. În 1976 fuseseră găsite în Flandra

două schelete vechi de peste 30 000 de ani: unul aparținând unui bărbat înalt de 2,47 m, iar celălalt unei femei, cu înălțimea de 2,38 m. În 1970 a fost descoperită în Africa Centrală o necropolă veche de 20 000 de ani, conținând șaiszeci de schelete ale unor bărbați înalți de 2,85 m. Nici continentul american nu a fost ocolit de asemenea surprize, deși se știe că amerindienii – rasă de tip mongolid – aveau înălțimea medie de 1,55 m. Astfel, în 1895, un grup de mineri a găsit în statul California rămășițele mumificate ale unei femei cu înălțimea de 2,03 m, iar în 1898, cercetătorii antropologi de la Universitatea Harvard au descoperit în aceeași zonă un alt schelet de femeie, cu înălțimea de 2,38 m. În 1876 și 1912 au fost găsite (în statele Carolina de Nord și respectiv Wisconsin) câteva zeci de schelete cu înălțimea de 2,40 m, iar în 1930 a fost descoperită în nordul Mexicului o necropolă străveche, conținând sute de morminte ale unei populații cu înălțimea medie de 2,44 m. În sfârșit, în august 1982, o echipă de arheologi a descoperit pe teritoriul Uniunii Sovietice un schelet de femeie, vechi de peste 3 500 de ani. Expus la Muzeul Ermitaj din Leningrad, scheletul are înălțimea de 2,65 m.

Aceste descoperiri senzaționale au pălit însă atunci când au fost găsite urmele unor umanoizi total diferiți de rasele umane. Revista mexicană "*Lunés de Excelsior*" publica, în octombrie 1976, un amplu reportaj însoțit de câteva fotografii ale unei descoperiri ciudate: scheletul unei ființe umanoide necunoscute, găsit de Romero Valencia într-o carieră de piatră din apropierea capitalei mexicane. Acest schelet are înălțimea mică, omoplați netezi, coloana vertebrală lipsită de coaste și apofize dorsale, precum și unele cioturi care par să fi fost brațe, toate străbătute de numeroase orificii și canale ce conțineau probabil venele și sistemul nervos. Craniul este rotund, oarecum asemănător cu cel al unui câine, dar nu are orbite, ci doar un fel de "trompă" osoasă. Directorul Muzeului Antropologic din Ciudad de Mexico a refuzat să dea amănunte sau să se pronunțe definitiv, dar specialiștii francezi și americani sunt de părere că această ființă nu era de origine terestră.

În secolul al XIX-lea, antropologul francez Eugène Dubois a descoperit în Jawa rămășițele unui ciudat pitecantrop: doi molari, o calotă craniană și un femur, care prezintă o serie de protuberanțe osoase asemănătoare cu niște apofize, identice ca formă și egal distanțate. Explicația oficială a acestor hipertrofii a fost: fie reumatismul, fie leziunile mecanice (adică fracturile). Dar este posibil ca omul-maimuță din pliocenul *tropical*, care trăia 20-30 de ani, să fi suferit de reumatism? Cât despre leziunile mecanice, ce os ar fi putut suporta oare atâtea fracturi consecutiv-alăturate, sudându-se la loc de fiecare dată?

Paleontologia nu a putut găsi o explicație rezonabilă pentru aceste enigme. Evoluția este încă prezentată ca un proces continuu și puțini amintesc despre nenumăratele eșecuri, marile discontinuități dintre specii și salturile calitative inexplicabile ale omului. Adevărul este că momentele-cheie din istoria umanității, cum ar fi clipa în care primul om nu a mai aruncat piatra pe care o folosea, ci a păstrat-o ca unealtă, clipa în care a început să producă focul lovind două pietre, când a scos primul sunet articulat și a descoperit solidaritatea de grup sărind în ajutorul altui semen, atacat de un animal, toate aceste momente marcante în procesul de umanizare rămân un mister, atât prin motivele care le-au determinat, cât și prin modul sau timpul în care s-au produs. Specia umană are meritul incontestabil de a fi perseverat neabătută pe calea evoluției, în ultimii 30 000 de ani. Dar ce s-a întâmplat mai înainte? Ce motiv a determinat maimuțele *Ramapithecus* să pornească pe acest drum?

Omul este cea mai evoluată specie terestră *astăzi*, după preistoria și istoria sa atât de zbuciumate, însă el nu era în nici un caz o specie cu mari șanse de evoluție acum 400 000 de ani (la dispariția lui *Homo erectus*), chiar dacă avea în urma sa 15 milioane de ani de evoluție. Atunci, de ce tocmai HOMO SAPIENS?!

Ipoteza paleoastronautică

Erich von Däniken scria în 1969: "Într-un trecut foarte îndepărtat, greu de precizat în timp, o navă spațială străină descoperă planeta noastră. Echipajul stabilește că Pământul întrunește toate condițiile pentru geneza unor ființe dotate cu inteligență. Firește, «omul» acelor vremuri nu era încă *Homo sapiens*, ci altceva... Astronauții străini fecundează artificial unele exemplare feminine din această specie, le cufundă – după cum spun străvechile legende – într-un somn adânc și se reîntorc spre locurile de unde au venit. Repetă experiența înnobilării de câteva ori (revenind de-a lungul timpului – *n.a.*), până când realizează, în fine, o ființă înzestrată cu suficientă inteligență spre a-i putea împărtăși normele vieții sociale.(...) Astfel iau naștere primele comunități umane și apar primele manifestări de îndemânare în muncă. «Zei» se arată mai departe interesați în transmiterea cunoștințelor lor. Își ocrotesc învățăceii, fac eforturi să-i apere de primejdii și doresc să obțină – fie și cu forța – o dezvoltare pozitivă a speciei umane." În timp, va urma transmiterea unor inestimabile cunoștințe ale acestor vizitatori pământenilor, care îi vor trata cu respect, păstrându-le amintirea vreme de multe generații. Dar străinii nu au mai revenit și specia umană și-a urmat singură evoluția. Au izbucnit războaie nesfârșite,

îmbinându-se ca rețeaua unei plase în istorie, cetățile s-au ruinat, multe cunoștințe s-au pierdut, pentru a fi redescoperite mai târziu, au înflorit și au dispărut civilizații...

În momentul apariției acestei ipoteze s-a iscat o adevărată furtună de proteste grăitoare prin diversitatea lor:

1. Ipoteza paleoastronautică deranjează autoritățile religioase (care, indiferent de religia respectivă, se arată tot mai dornice să intervină în viața statelor laice) și contrazice teoriile științifice în vigoare. Acceptarea ei înseamnă nu atât modificarea manualelor școlare, cât schimbarea întregului mod de a privi istoria, revizuirea tuturor cunoștințelor noastre despre trecutul umanității până în urmă cu două milenii.

2. Această ipoteză este prea radicală și aici intervin probleme mai serioase decât opoziția unor oameni de știință conservatori: ea a apărut într-o vreme când statele naționale sunt amenințate cu dispariția, când însăși istoria națiunilor este contestată, trecută sub tăcere sau minimalizată pentru a face loc globalizării, unor super-națiuni sau unui "popor planetar" care, uitându-și identitatea, cultura și valorile, se va supune mai ușor dictaturii grupurilor politico-economico-financiare ce râvnesc să stăpânească întreaga lume.

3. În sfârșit, judecând prin analogie, s-a prezentat următoarea situație: presupunând că niște astronauți tereștri ar descoperi pe o planetă din Univers ființe inteligente aflate pe o treaptă de dezvoltare inferioară nouă, ar interveni ei oare în procesul (biologic sau istoric) de evoluție al acestor ființe? Ar distruge ei pe cele a căror evoluție ar fi considerată prea înceată, pentru a le favoriza pe celelalte? Ar realiza ei oare fecundarea și hibridarea în grupul unor ființe înzestrate cu rațiune ("presupunând că ar rezolva problema incompatibilității genetice")?

Problema intervențiilor de inginerie genetică a depășit stadiul explorărilor de ordin teoretic: încă din 1982, prof. dr. Martin Cline a efectuat prima operație de acest gen la U.C.L.A., obținând rezultate care au depășit cele mai optimiste așteptări. Iar astăzi nu mai este lungă calea ce urmează a fi străbătută pentru a conferi acestui fel de chirurgie atributele unei tehnici de corectare a unor anomalii genetice sau funcționale rezultate ca urmare a afecțiunilor patologice dobândite după naștere (în cazul omului) sau de sporire a eficienței economice (în cazul plantelor și animalelor). Însă, având în vedere istoria cunoscută a umanității, există puține dubii asupra atitudinii unor exploratori tereștri în condițiile descrise mai sus: nu numai că nu s-ar osteni să favorizeze o evoluție a ființelor inteligente, dar, în mod cert, ar căuta să le distrugă, pentru a elimina orice concurent biologic la "spațiul vital".

ARTĂ RUPESTRĂ FUTURISTĂ

Arta este un act specific uman, ale cărui produse nu sunt expresia unei necesități fiziologice, ci se conformează nevoilor psihologice și afective, care nu sunt însă mai puțin importante, deoarece simțul artistic joacă un rol esențial în evoluția omului, determinând sau influențând o serie de elemente principale ale specificului uman.

Majoritatea creațiilor de artă descoperite până astăzi au vechimea de până la 35-40 000 de ani, apărând o dată cu specia *Homo sapiens fossilis*.

Începuturile au fost modeste:

- reprezentări animaliere naturaliste gravate pe oase, coarne, plăci de calcar sau argilă; pictate cu oxizi minerali și săpate cu obiecte ascuțite (silexuri, coarne) pe pereții și plafoanele peșterilor sau pe stâncile din defileurile și platourile montane;

- mici statuete și figurine, la început modelate din argilă, apoi sculptate în os, fildeș, lemn și piatră, sau chiar sculpturi în pereții de calcar ai unor grote sau pe stânci.

Sursa de inspirație a strămoșilor noștri a fost, în mod firesc, propria lor luptă pentru existență. Animalele erau reprezentate cu un deosebit simț al mișcării și proporțiilor, fugind, hrănindu-se, luptând, murind, uneori vânat de către om, niciodată însă în poziție statică sau dormind. În Europa predomină siluetele de cai, reni, mamuți, urși sau rinoceri lânoși, dar animalul favorit rămâne bizonul, în timp ce lei, mistreții și caprele apar doar incidental, în zone geografice reduse. În Africa erau preferați struții, antilopele, girafele, rinocerii și elefanții africani, foarte rar felinele, în timp ce în America de Nord predomină bizonul, iar în America Centrală și de Sud sunt reprezentați mai ales jaguarul, șarpele și maimuța. Peste tot însă păsările, peștii, insectele și plantele apar numai în mod cu totul excepțional.

Splendide picturi și gravuri preistorice au fost descoperite în peșterile și platourile montane din Spania (Altamira), Franța (Lascaux), Algeria (Hoggar), Africa de Sud (Brandberg); însă există alte mii de picturi rupestre în Orientul Apropiat și Mijlociu, Urali, Mongolia, Australia, Siberia, Scandinavia, Peru, Mexic, Guatemala, S.U.A., Italia, Turcia, Elveția și România. Evident, aceste manifestări nu au avut un scop artistic în sensul înțeles astăzi. În volumul

Dans al fertilității la oamenii de Cro-Magnon, ceremonie complexă, ce demonstrează cunoștințe avansate de astronomie, biologie și anatomie (după prof. Leroi-Gourhan).

"Quatre siècles d'art pariétal; Les cavernes décorées" (Montignac, 1952) celebrul specialist francez, abatele H. Breuil, a lansat principala teorie interpretativă, larg cunoscută și acceptată în secolul trecut: omul paleolitic reprezenta animalele pe care urma să le vâneze, străpungându-le apoi cu săgeți și lănci pentru a avea succes la vânatoare, după cum reda grafic și animalele de pradă, în credința că va fi astfel apărat de ele.

A doua teorie (mai complexă și relativ diferită de a lui Breuil) aparține celui mai mare specialist al secolului XX, profesorul francez A. Leroi-Gourhan (de la Collège de France), fiind enunțată și argumentată detaliat în monumentală sa lucrare *"La Préhistoire de l'Art Occidental"* (Paris, 1965). Gourhan a fost totodată primul cercetător care a atras atenția asupra poziției topografice speciale a tuturor acestor fresce (așezate în locuri favorabile conservării lor), ceea ce dovedește nu numai importanța deosebită ce li se acorda, dar și dorința ca ele să reziste timpului. Teoria clasică susține că aceste picturi erau destinate dansurilor rituale și ceremoniilor de inițiere, având deci o motivație magico-religioasă: "legătura dintre om și animale pe care, desenându-le, artistul credea că le însuflețește, devenind astfel frați" (fapt argumentat prin numeroasele reprezentări de animale cu expresie umană și figuri mixte om-animal). Noua teorie a profesorului Leroi-Gourhan susține însă că figurile mixte constituie mai curând simbolurile interacțiunii dintre specii decât oameni mascați și că arta paleolitică este legată în primul rând de diviziunea speciilor în cupluri de sexe, reprezentarea lor simbolică fiind prima încercare a oamenilor de a înțelege organizarea lumii vii.

Academii de Artă în Cuaternar

Dacă picturile din Altamira, Lascaux, Marsoulas, Hoggar sau Brandberg uimesc prin frumusețea și monumentalitatea lor, ca și prin siguranța vizibilă a tușei artiștilor, fiind comparabile pentru timpul respectiv cu cele realizate de Michelangelo la Capela Sixtină, în alte locuri de pe glob există opere de artă ce ridică semne de întrebare de cu totul altă natură.

Astfel, în America de Sud, pe platoul de la Marcahuasi (Peru), aflat la altitudinea de 3 800 de metri, au fost găsite stânci sculptate în formă de lei, cămile și struți africani (deci animale care nu au trăit niciodată pe continentul american) și chiar făpturi preistorice, unele dispărute cu milioane de ani înaintea realizării sculpturilor. De altfel, încă din 1801 Alexander von Humboldt descoperise în America Centrală, în munții Encaramada, în savana de lângă orașul Cuycara

și în selva dintre râurile Cassiquiare și Orinoco, stânci uriașe numite de indieni "tepumereme" ("pietre pictate"), pe vârfurile cărora, la înălțimi inaccesibile, sunt reprezentate animale (tigri, crocodili), stele, sori, precum și multe desene indescifrabile, dintre care unele par siluete umane.

La începutul secolului al XX-lea a fost găsită la Tiahuanaco o reprezentare de toxodon – animal dispărut înaintea venirii omului primitiv în zonă. În 1928, expediția Doheny descoperea în nordul Statelor Unite, la ieșirea din faimosul Grand Canyon, o vale laterală adâncă și lipsită de viață, numită de indieni "Hava supai" ("Pereții pictați"). Impunătoarele faleze ce flanchează valea sunt literalmente acoperite cu petroglife vechi de peste 10 000 de ani, reprezentând oameni la vânătoare de mamuți și bizoni. În mijlocul lor se află zeci de imagini tulburătoare: tyrannosauri, stegosauri, iguanodoni, siluete desprinse parcă din albumele muzeelor de istorie naturală din Paris și New York, după cum scria cercetătorul american Charles Berlitz. Surpriza cea mare o constituie însă peretele de la ieșirea de nord a văii, pe care este reprodusă cu exactitate harta fluviului Amazon cu toți afluenții săi! Lângă orașul mexican Acámbaro au fost găsite numeroase statuete străvechi de lut, reprezentând cai, rinoceri, cămile și dinozauri ai erei secundare (spre exemplu, brachiosauri)...

În luna august 1982, o expediție științifică a revenit din pustiul Koolbura, situat în peninsula Cape York (statul Queensland), anunțând descoperirea urmelor unei splendide civilizații aborigene, care înflorise acum mai bine de 6 000 de ani în extremul nord al Australiei. Conducătoarea expediției, Josephine Flood, a refuzat să dea detalii asupra vestigiilor găsite (case, unelte, schelete), dar a declarat: "Picturile rupestre din zona Koolbura sunt probabil cele mai interesante descoperite până acum în lume și vor avea un ecou mondial. După aceste descoperiri, suntem obligați să rescriem preistoria Australiei." Nici până azi datele despre Koolbura nu au fost făcute publice...

Spre deosebire de imaginile reprezentând animale sau elemente decorative și simbolice (săgeți, lănci, arcuri, spirale), siluetele umane sunt extrem de rare în arta paleolitică, iar atunci când apar totuși sunt de o neașteptată stângăcie. Uneori se întâlnesc siluete mixte om-animale, dar în general au fost descoperite forme filare constituite din linii și puncte, cum sunt cele găsite în Garrone (Franța) sau Oltenia și Dobrogea (România). Însă la Im Habeter și Hoggar abundă scenele de vânătoare în care bărbații sunt reprezentați alergând și încordându-și arcurile sau aruncând sulițele, precum și scene de dans ritual, în care mișcările pline de grație și armonie, formele zvelte, uneori sinuoase ale dansatoarelor, având panașe stranii pe cap, evocă mai mult un balet de curte decât o sărbătoare

sălbatică din Neolitic. Aceste desene cu o vechime de peste 6 000 de ani prezintă caracteristicile stilului artistic egiptean, deși asemenea fresce au apărut în Egipt la o dată ulterioară realizării celor hoggariene. Este interesant de remarcat faptul că în reprezentările grafice humanoide din Hoggar se disting două populații bine diferențiate: cea albă, mai puțin numeroasă, dar ocupând o poziție privilegiată, și cea neagră, găsindu-se într-o situație dependentă față de prima. Acest lucru este sugerat pregnant de una din fresce, în care personajul principal este o femeie albă în fața căreia dansează un grup de bărbați, unii negri, alții având doar fețele acoperite cu măști negre.

Elemente deosebit de interesante pot fi remarcate la celebra pictură murală "Doamna albă", descoperită la Brandberg (Africa de Sud-Vest) într-o peșteră de pe așa-numitul "Munte de foc" din deșertul Namib, pictură a cărei vechime pare să atingă între 3 000 și 5 000 de ani. Se pot observa evidente contingente cu stilurile egiptean, cantabric, cretan și hoggarian (cu care boșimani au avut, se pare, contacte). Oamenii (albi și negri) sunt redați numai din profil, înveșmântați sumar sau purtând doar podoabe și arme, femeile sunt egal reprezentate cu bărbații și se pot observa foarte bine amănuntele anatomice. Intervin însă și o serie de elemente care nu își au locul într-o pictură neolitică. Figura centrală, o femeie albă, zveltă, mai înaltă decât însoțitorii ei, este îmbrăcată în pulover pe gât și cu mâneci, pantaloni strâmți, mănuși, jartiere, ciorapi, pantofi și are părul roșu prins într-o plasă cu diamante. Oare boșimani citeau reviste de modă acum 5 000 de ani?! În spatele ei se află un bărbat alb care are cizme și ține în mână o vergea ciudată cu țepi (identificată de Breuil cu cârja imperială egipteană). Dar el poartă o cască cu viziera prea complicată pentru a fi o simplă mască rituală (inutilă, de altfel, la o vânătoare). Prin contrast, ceilalți bărbați și femei (în marea majoritate negri) sunt goi, având doar podoabe și arme specifice perioadei.

În desenele gravate de la Lussac-Poitou (Franța) se pot deosebi oameni îmbrăcați în haine moderne (sacouri, pălării, șorturi) apreciate de Breuil ca "autentice și inexplicabile". Pentru că, într-adevăr, este greu de explicat de ce la ceremoniile magice sau la vânătorile din Neolitic oamenii purtau veșminte asemănătoare cu cele actuale, iar în restul timpului doar blănuri și piei de animale! Asemănătoare sunt enigmele pe care le suscită desenele descoperite pe platoul stâncos de la Tamanrasset (Sahara de Nord – Algeria), unde pot fi văzute siluete umane îmbrăcate în costume incomode și groase, având căști rotunde prevăzute cu câte două vizoare foarte mari, perfect circulare.

În multe fresce și gravuri preistorice apar și alte aspecte stranii: elemente tehnice inexplicabile, costume sau obiecte similare cu cele folosite de astronauți

și aviatori. Să ne reamintim faptul că în pictura rupestră siluetele umane sunt redată stângaci, filiform, chiar cele mai reușite fiind reprezentate numai din *profil*. Totuși, pe toate continentele au fost descoperite reprezentări ale unor ființe umane purtând haine greoaie și având căști ciudate (rotunde și cu antene), siluete privite *din față* și atingând înălțimea de 1÷6 m. Arheologii le-au considerat la început animale, dar explicația nu a rezistat la comparația cu modul obișnuit de reprezentare a animalelor. Apoi s-a "descoperit" că erau "zei". Însă noțiunea de "zeu" nu exista în epoca pietrei, în orice caz nu sub forma în care va apărea în antichitate sau evul mediu. Oamenii erau animiști, adorând animalele, focul, Soarele sau trăsnetul, dar în nici un caz nu concepeau încă forțele naturii ca având formă și comportament uman.

În 1979 au fost găsite în valea Cioulout (Mongolia) desene rupestre vechi de 5 500 de ani, gravate în pereții unei galerii cu lungimea de 12 km. Ele reprezintă animale care planează deasupra Soarelui și Lunii, oameni, șerpi și figuri antropomorfe inexplicabile, greoaie, unele având câte trei degete la mâini și la picioare. În 1969, pe o stâncă din Fergana (Uzbekistan) a fost descoperit și fotografiat un desen neolitic, reprezentând un om cu o cască sferică etanșată prevăzută cu antene; el are în spate un dispozitiv ciudat, foarte asemănător cu aparatele de respirat folosite pentru evoluția liberă în spațiul cosmic. Cercetătorul rus G. Șațki descoperise încă din 1961 două desene asemănătoare. Primul, din apropierea satului Ohna (Kazahstan), reprezintă un humanoid al cărui cap este acoperit cu o cască de scafandru înconjurată de raze (în împrejurimi se găsește exploatarea de uraniu de la Fergana...); al doilea, situat în apropierea localității Navoy (Uzbekistan), are peste 5 000 de ani vechime și reprezintă oameni dotați cu aparate respiratorii.

O tavă găsită în El Salvador redă zborul unei ființe humanoide pe deasupra palmierilor, într-un vehicul lung, de forma unui trabuc. În 1956, un arheolog francez descoperea în Alpii italici un desen neolitic, reprezentând un om în haine greoaie, cu dispozitiv cilindric de respirat în spate și cască rotundă cu vizor și antene. În provincia iraniană Behystan a fost găsit un basorelief în care este redat Darius, "învingătorul celor zece seminții", salutându-l pe Ahuramazda (zeul focului). Acesta zboară pe deasupra capetelor celorlalți într-o ladă de sub care țâșnesc raze, iar în mână stângă ține o inconfundabilă manșă de pilot. La Akkad (Sumer) au fost găsite tăblițe și gravuri pe care erau reprezentate: stele înconjurate de raze, în jurul cărora gravitează planete de mărimi variabile; personaje purtând pe cap o stea și ființe stranii care zboară pe globuri înaripate.

În 1956, cercetătorul francez Henri Lhote a descoperit la Jebbaren, în podișul Tassili (Sahara algeriană), sute de pereți literalmente acoperiți cu picturi și

gravuri redând mii de animale și oameni. Printre ele și personaje cu o vestimentație neobișnuită pentru acea epocă. Ele țin în mâini verigi de care sunt fixate niște cutii dreptunghiulare; două ființe omenești au "scafandre" prevăzute cu evidente antene parabolice fixate pe creștetul căștilor sferice (căști și antene ce nu pot fi asemuite cu măștile rituale sau panașele ornamentale). Alte fresce reprezintă încă aproape 20 de asemenea personaje greoaie, cu căști rotunde, în izbitor contrast cu perfecțiunea imaginilor de animale sălbatice. În centrul platoului, pe o stâncă solitară, tronează figura sumbră a "Marelui zeu marțian", înalt de șase metri. Acesta este îmbrăcat într-un costum asemănător celui spațial, complet etanșat (fără cusături), pe ai cărui umeri masivi se sprijină o cască (prinsă de costum printr-o articulație), care are câteva fante în dreptul nasului și gurii. Specialiștii afirmă că uriașa siluetă dovedește un remarcabil simț al perspectivei în spațiu și că pentru epoca respectivă o asemenea "costumație" este greu de justificat.

Picturi reprezentând personaje asemănătoare au fost găsite în regiunea Tulare (California). Astfel, în Inyo-County, într-o peșteră cu pereții acoperiți de picturi, se poate distinge o reprezentare care cu greu ar putea primi o altă semnificație decât cea a unei rigle de calcul cu rama dublă. În peșterile din Suedia și Norvegia au fost descoperite picturi neolitice reprezentând humanoizi cu capetele rotunde, mari și uniforme, fără trăsături distincte, precum și obiecte aeriene cu aripi, care nu pot fi asemuite cu păsări. Arheologul E. Anati a găsit pe stâncile de la Val Camonica (Elveția) desene reprezentând oameni îmbrăcați în costume asemănătoare actualelor combinezoane de aviație. Pe cap au căști rotunde prevăzute cu "antene", iar în mâini țin obiecte triunghiulare. Ce sunt aceste "căști"? Au rol de protecție, iar "antenele" sunt "elemente de podoabă"?

La Kun-Ming (provincia Yunan – China), de pe fundul unui lac aflat în apropierea orașului, s-au ridicat la suprafață, cu ocazia unui cutremur, câteva piramide de piatră pe care erau săpate ciudate mașini cilindrice-fusiforme, orientate în zbor spre cer (chinezii cunosc racheta propulsată cu praf de pușcă de peste 2 000 de ani). În Rusia s-a descoperit un basorelief reprezentând un obiect asemănător unei "nave spațiale", formată din 10 sfere lipite între ele, așezate pe un cadru dreptunghiular susținut de doi stâlpi masivi, deasupra cărora sunt plasate alte câteva sfere mai mici, dispuse simetric.

În 1913 și, mai recent, între 1969 și 1970, au fost găsite numeroase gravuri rupestre de acest gen în masivul Aïr (la Kori Taguei – Nigeria), studiate de cercetătorii francezi ai Institutului "ORTSOM", care au sesizat că în apropiere se află o bogată exploatare de uraniu. Desenele reprezintă, printre altele, un

personaj humanoid având același ciudat costum-combinezon cu pantaloni bufanți și cizme asemănătoare celor de aviator, o cască rotundă cu obișnuitele antene, precum și alte elemente tehnice dispuse pe partea centrală a costumului...

În Guatemala a fost găsit un basorelief, vechi de peste 4 000 de ani, reprezentând două personaje în mărime naturală: un om cu plete și barbă, îngenunchat în fața unei ființe stranie care stă în picioare, cu mâinile în șolduri. De această dată, orice confuzie este exclusă: personajul poartă un inconfundabil costum de scafandru-greu, compus din cizme înalte, pantaloni bufanți, bluză semirigidă cu centură și cadran rotund în partea stângă a pieptului, mănuși speciale, cu un singur deget (asemănătoare cu cele de box), garnituri de etanșeizare la încheieturi, genunchi și mijloc. O altă garnitură face legătura la casca rotundă cu vizetă nituită (prin al cărei geam se pot remarca ochiul și nasul redată foarte clar) având un "bot" cilindric asemănător cartușelor filtrante de la măștile de gaze. De la cască, pornind dintr-un adaptor rotund, pleacă un furtun elastic spre rezervorul prins pe spate. Or, toate aceste elemente de îmbrăcăminte erau total necunoscute în acea regiune în antichitate, fiind nu numai inutile, dar și imposibil de purtat în clima tropicală fără a fi complet etanșeizate și presurizate! Până și în partea opusă a globului, în izolată Australia, au fost descoperite astfel de gravuri rupestre, la Delamer. Vechi de 10-12 000 de ani, ele reprezintă personaje care poartă costume de imersiune, groase, etanșe și, desigur, obișnuitele căști rotunde de scafandru. Dar în torida climă australiană băștinașii nu au avut niciodată haine sau podoabe capilare de acest gen.

În sfârșit, un ultim exemplu de desene ciudate îl constituie grupul celor descoperite pe stâncile Insulei Paștelui. Aici, pe vârful celui mai înalt vulcan, Rano Kao, se găsesc ruinele lui Orongo ("Satul Oamenilor-Păsări"), în fața căruia, la câteva sute de metri în largul oceanului, se află Motunui ("Insula Oamenilor-Păsări"). În ambele locuri se găsesc gravate în lava dură chipuri ciudate de oameni cu aripi și cap de pasăre, având un cioc lung și plin de dinți și, uneori, ținând în vârful aripii un ou (toate acestea fiind elementele tradiționale foarte cunoscute, dar încă inexplicabile, ale Insulei Paștelui). Dar singura pasăre cu dinți de pe Terra a fost *Archaeopteryx lithographica*, ce a trăit în Jurasic și pe care pascuanii n-aveau de unde să o cunoască. Alte personaje au însă corpuri greoaie și masive, capete mari, rotunde, cu ochii circulari și privirea de o fixitate stranie. Vechimea acestor desene este apreciată la aproape 2 000 de ani.

Toate reprezentările de acest gen de pe glob conțin similitudini evidente: costumele greoaie, căștile rotunde cu antene și vizoare, mănuși, pantaloni bufanți și aparate ciudate în spate. Oare oamenii cavernelor din toate continentele și

din cele mai izolate insule, din munții inaccesibili și junglele de nepătruns urmaseră toți aceleași cursuri de pictură și gravură, sau își făceau vizite reciproce pentru a schimba idei și impresii artistice?! Dacă asemenea costume reprezintă haine și măști rituale, de ce sunt redată identic, chiar și în locuri a căror climă nu a permis niciodată să se poarte îmbrăcăminte? Dacă oamenii primitivi le-au desenat astfel datorită "stângăciei" lor, cum se poate ca tot ei să fi creat operele de artă din Altamira, Lascaux, Tassili și Marsoulas? Oare este chiar atât de inadmisibilă ipoteza că aceste desene rupestre sunt reproduceri a ceea ce *au văzut* oamenii în realitate: astronauți în costume spațiale, coborând din vehicule zburătoare?

Straniile statuete neolitice

În Paleolitic și Neolitic, mica sculptură avea, se pare, o largă răspândire, dar, statuetele fiind executate din materiale fragile (os, corn, lemn, argilă și calcar, extrem de rar din piatră dură), majoritatea au fost distruse de timp, cele care s-au păstrat fiind destul de prost conservate. S-a început probabil cu figurine modelate din argilă, generalizându-se apoi sculptura în os și fildeș, cea în lemn fiind destul de puțin cunoscută astăzi datorită faptului că acesta era materialul cel mai puțin rezistent la degradare. Statuetele aveau, în general, subiecte animaliere sau erau idoli feminini stilizați cu stângăcie. Mai rar, și tot atât de imperfecte în Paleolitic, apar reprezentări de obiecte, arme și figuri bărbătești. Chiar și în Neolitic (cu 1 000-2 000 de ani î.e.n.) statuetele din Europa și Africa rămân destul de puțin reușite; în timp ce în America de Sud – mayașii, incașii, olmecii, în Orient – sumerienii și egiptenii, iar în Asia – hindușii și chinezii începuseră să realizeze adevărate opere de artă, uimitoare prin finețea execuției și mai ales prin diversitatea subiectelor.

Provenind dintr-o perioadă de timp întinsă pe aproape 15 000 de ani și acoperind vaste teritorii geografice, s-au descoperit însă unele statuete, figurine, machete de ființe și obiecte, a căror stranie nepotrivire cu timpul și locurile cărora le aparțin ridică probleme spinoase în fața arheologilor... La Ierihon (Israel), unde o parte a caselor construite din piatră erau semisferice, identice cupolelor cazematelor moderne (deși vechi de 12 400 de ani), s-au găsit în morminte capete modelate din ghips, vechi de peste 9 000 de ani. Dar apariția și răspândirea olăritului și a prelucrării obiectelor din ghips sau argilă în Orientul Apropiat și Mijlociu datează din anii 6000 î.e.n., deci aceste capete (singurele rămase din acea perioadă) nu puteau fi făcute de autohtoni. Cu atât

mai mult cu cât ele prezintă o stranie varietate de tipuri și caractere somatice (nasuri lungi și drepte, frunți înalte sau bombate, ochi bulbucați sau oblici, buze groase sau subțiri, pomeți proeminenți) care nu aveau cum să le fie cunoscute locuitorilor acelei regiuni și nu se potrivesc concepției noastre despre fizicul oamenilor preistorici!

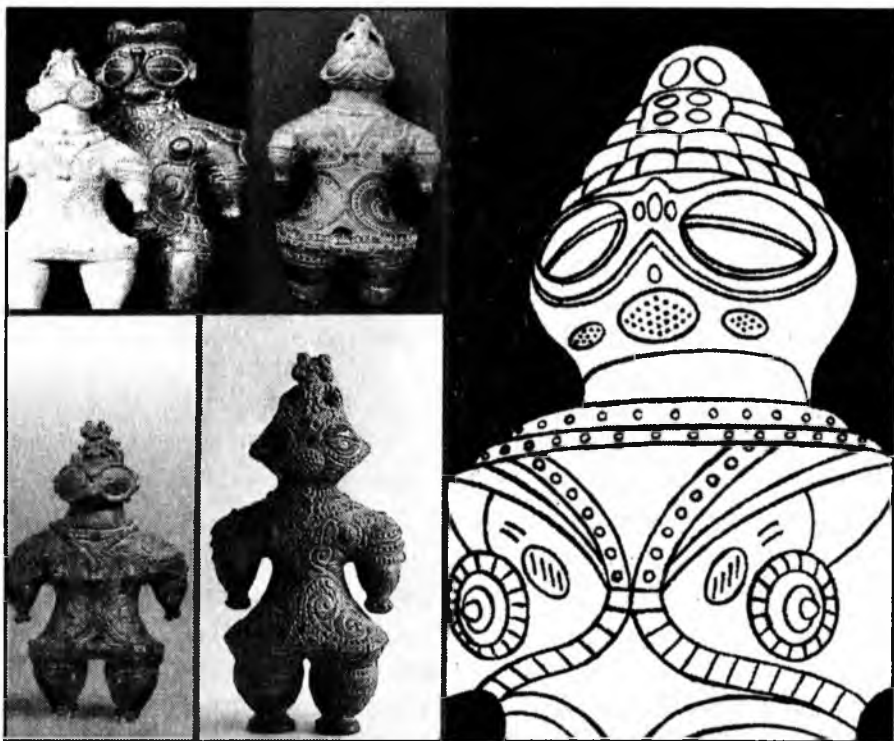
Sumerienii au făurit cu patru milenii în urmă remarcabile opere de artă, cum ar fi cele descoperite la Uruk și Babilon: un cerb atacat de lupi și un car de luptă cu caii mânați de vizitiul privind înspăimântat doi războinici înțelești în luptă în partea din spate a carului. Acum peste 4 500 de ani, tot sumerienii realizau însă ciudate machete ale unor locuințe care trezesc stranii analogii cu obișnuitele cazemate antiatomice din zilele noastre: semisferice, masive și având o singură ușă joasă, complex înrămată, identică ambrazurilor moderne. Oare de ce făureau artiștii Sumerului astfel de machete greoaie, inestetice și inutile în acea perioadă? Au ele vreo legătură cu imnurile sumeriene ce aminteau că zeii lor războinici (Marduk, în special) aruncau fulgere sclipitoare și ploii de foc asupra dușmanilor și descriau înălțarea zeiței Inanna în cer răspândind o lumină orbitoare ce distrugea casele? Desigur, încă din preistorie, oamenii dădeau foc așezărilor dușmane, iar trăsnetele distrugeau casele, dar de unde știau sumerienii că *lumina* și "*ploaia de foc*" (căldura) pot pătrunde *prin* zidurile cetăților și pot distruge viața din interiorul lor? Oare nu sunt acestea efectele radiațiilor luminoase și calorice ale exploziilor atomice?!

La Gumelnița (România) au fost găsite mai multe figurine de lut vechi de peste 6 000 de ani. Printre ele, unele reprezintă mese rotunde, scaune cu spătar înalt și chiar adevărate fotolii cu brațe. Este greu de crezut că vânătorii din Neolitic ținneau atât de mult la confort, deoarece, după cum se știe, scaunele au apărut abia mai târziu, în Egiptul antic, și nu erau foarte răspândite nici în antichitate, fiind un atribut caracteristic regalității și clerului, o dovadă de bogăție și putere.

Statuetele "Gangu", găsite în orașul Kamukai și atribuite culturii "Djemon" (veche de 7-8 000 de ani), înfățișează personaje îmbrăcate în costume fără cusături, prevăzute cu garnituri de etanșare între căști și costume, cu vizoare rotunde, identice cu cele ale "Marelui zeu marțian" din Tassili. Cercetătorul rus A. Kazanțev scria: "Asemănarea exterioară cu «Marțianul» lui Lhote este frapantă și tulburătoare...".

Statuetele "Dogu", descoperite în munții provinciei japoneze Aomori, au vechimea de până la 6 000 de ani. După Al Doilea Război Mondial au fost găsite zeci de asemenea figurine sculptate în piatră dură, cu o adevărată manie a detaliilor. Acuratețea operelor sculptorilor anonimi a provocat uimirea oamenilor

de știință, care nu își pot încă explica modul în care au fost realizate și finisate numai cu ajutorul uneltelor de piatră, singurele cunoscute în Neolitic. În ultimele decenii însă, multe reviste științifice britanice, franceze, americane și japoneze au acordat spații ample studiilor prin care arheologul japonez doctorul Y. Matsumura, cercetătorul californian K. Zeissing și A. Kazanțev au evidențiat și demonstrat că aceste ciudate statuete prezintă o costumație cu interesante "detalii tehnice". Căștile rotunde, echipate cu antene, lanternă, vizoare cu monturi speciale și filtre de lumină, difuzoare și filtre respiratorii, sunt legate prin articulații flexibile de costumele tip semirigid, dotate cu aparate de presurizare, toate aceste elemente fiind similare echipamentelor spațiale folosite în zilele noastre de astronauti. Când Karl Zeissing și-a trimis studiul la N.A.S.A., aceasta (în mod surprinzător) l-a apreciat pozitiv, răspunzându-i oficial: "Specialiștii noștri consideră că ipoteza asupra costumului-armură prezentat în documentele

Statuete Dogu (Japonia), vechi de 6 000 de ani (arhiva autorului).

pe care ați binevoit să ni le trimiteți este extrem de interesantă. De altfel, o îmbrăcămintă similară este deja elaborată și a fost supusă aprobării Direcției Centrale N.A.S.A., ea fiind în prezent în curs de perfecționare (a devenit standard abia în 1995 – *n.a.*). Adăugăm, de asemenea, că anumite detalii prezentate de comunicarea dumneavoastră și figurând în fotografii, cum ar fi modul de îmbinare al acestor elemente, monturile vizoarelor, articulațiile flexibile, șarnierele sferice și conservatoarele de presiune, sunt introduse în «îmbrăcămintea dură» realizată de Direcția Specială a Echipamentului Navelor Cosmice (...). Conservatoarele de presiune menționate în răspunsul N.A.S.A. (mici elipse hașurate pe pieptul și membrele statuetelor) sunt tipice pentru costumele presurizate, având rolul de a preveni accidente de tip "Squeeze" – depresurizare bruscă a costumului, ceea ce are ca efect aspirarea corpului de către cască, transformată într-o teribilă ventuză.

De cealaltă parte a globului, în Peru, au fost descoperite, la Mochica, măști funerare, statuete, figurine și basoreliefuri aparținând civilizației incașe "moche" și datând de prin anii 1500 î.e.n. Ele prezintă o stranie multitudine de tipuri rasiale și somatice, a căror prezență este inexplicabilă pentru locul și timpul respectiv: arabi, negri, evrei, mongoli, japonezi, greci și scandinavi, care, teoretic, au ajuns în Peru abia după conquistadorii lui Pizarro. Unele statuete sunt sculptate în piatră, altele (în special majoritatea măștilor funerare) sunt realizate din jad verde de o proveniență necunoscută.

În Bolivia, la Tiahuanaco, s-au descoperit statuete sau chipuri umane din piatră prezentând o inexplicabilă "reuniune" de fizionomii: buze groase sau subțiri ca o lamă de cuțit, urechi mari și grosolane sau delicate și perfect proporționate, nasuri lungi sau încovoiate, ochi bulbucați sau prelungi, trăsăturile feței fine sau aspre. Unele statuete au capetele acoperite cu "căști curioase", rotunde, cu o mulțime de accesorii neidentificabile (țepi, bile, cercuri, triunghiuri). În anii 1970-1979, în Kazahstan, au fost găsite obiecte metalice antice, printre care o mică statueta făcută din bronz și foarte veche. Ea reprezintă o ființă humanoidă, îmbrăcată într-un straniu combinezon greoi, ce formează corp comun cu casca de pe cap și este prevăzut cu "cizme" și "mănuși" ajustate etanș.

Desene gigantice pe sol

Statuetele preistorice impresionează prin elementele lor "tehnice", prin mesajul artistic ce dezvăluie idei înaintate sau, pur și simplu, prin nepotrivirea subiectelor prezentate (zoomorfe, antropomorfe sau "tehnice") cu perioada în

care au fost create și locurile unde au fost descoperite. Există însă și unele reprezentări grafice de-a dreptul uluitoare, care, deși sunt astăzi destul de cunoscute, rămân în continuare tot atât de misterioase: giganticele "gravuri pe sol", cele mai impresionante și stranii opere de artă preistorică ale omenirii în domeniul graficii. Ele sunt realizate de obicei prin decuparea unor porțiuni trasate în prealabil pe sol sau chiar prin sculptare în stâncă și au (indiferent de locul unde au fost găsite) câteva puncte comune:

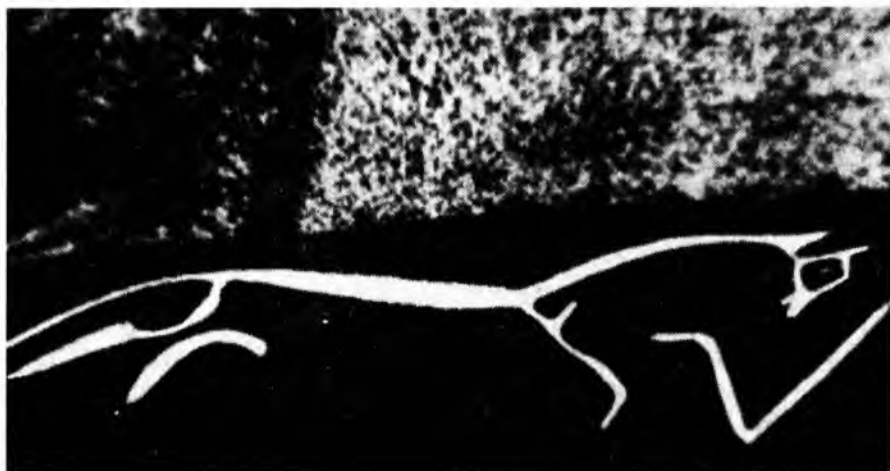
➤ dimensiunile uriașe (mergând de la câteva zeci de metri până la câțiva kilometri suprafață sau lungime);

➤ faptul că nu pot fi observate în întregime și identificate, decât de la mari înălțimi (cuprinse între 200 și 2 000 de metri), executarea lor neputând fi coordonată teoretic decât dintr-un aparat de zbor, comunicându-se probabil cu solul prin stații-radio;

➤ imposibilitatea identificării, măcar aproximative, a datei la care au fost realizate (astfel că au fost *convențional* atribuite culturilor de la care s-au descoperit urme în apropiere, metodă ce nu excelează prin precizie și spirit științific).

De pildă, în Insula Paștelui, pe drumul ce duce spre valea Hanga-o-Teo, a fost cioplit în lava dură un șarpe uriaș, încolăcit, având creștături adânci, rotunde, de-a lungul șirei spinării. El seamănă perfect cu o specie de crotal din America de Sud, animale veninoase, cu cap turtit și arcade proeminente, periculoșii "culebra".

În sudul Angliei, în valea dintre orașele Oxford și Swindon, se află celebrul "Cal alb de la Abingdon" (sau Uffington). Desenul, având 110 metri lungime, a fost realizat prin decuparea unui strat adânc de gazon de sub care a apărut suprafața orbitor de albă a cretei ce formează de fapt solul. "Calul" este stilizat cu un surprinzător rafinament artistic, într-o manieră ce poate fi calificată drept "modernă". Datorită faptului că în apropiere s-au descoperit resturile unor așezări celte din epoca fierului, în care au fost găsite monede având imprimate imagini asemănătoare, s-a presupus că uriașul desen este opera triburilor de călăreți celți care au trăit în acele locuri cu peste 2 000 de ani în urmă. Sub aspect tehnic însă, realizarea lui rămâne inexplicabilă, indiferent de perioada ei istorică, deoarece desenul poate fi văzut destul de bine numai de pe vârfurile unor coline situate la distanțe variind între 800 și 3 000 de metri, astfel că, în cazul în care celții ar fi condus trasarea lui din acele locuri, ar fi avut nevoie de telementre de mare precizie, teodolite, ingineri topografi și, în special, de stații de radio sau telefoane, pentru a transmite coordonatele și relevmentele necesare celor care îl executau. În orice caz, desenul se dezvăluie în toată splendoarea lui

numai privit din avion, de la o înălțime de 800-1 000 de metri, și este atât de clar conturat, încât în Al Doilea Război Mondial a trebuit să fie camuflat, pentru a nu servi drept reper piloților din Luftwaffe...

În comitatul Somerset, o mlaștină a fost secată, astfel încât contururile canalelor și porțiunilor secate să reproducă o parte din harta bolții cerești, iar lângă Cambridge, pe colinele Gog și Magog, se găsesc câteva figuri stranii, uriașe, în timp ce la Cerne Abbas se remarcă o gigantică siluetă humanoidă. "Desenele pe sol" din Anglia nu au putut fi atribuite unei civilizații sau unei perioade de timp bine definite, savanții britanici declarând doar că ele sunt "extrem de vechi", poate contemporane cu desenele de la Nazca.

Giganticele, controversatele și, bineînțeles, inexplicabilele desene de la Nazca se află în valea dintre orașele peruviene Nazca și Palpa, a cărei suprafață măsoară 120 km² (având o lungime de 60 km și o lățime de 2 km) și pe un podiș din apropiere. La realizarea lor, după trasarea liniilor de contur s-au practicat șanțuri adânci de 40 cm în stratul de sol cafeniu-roșcat (format de milioane de pietre mari și ruginii), iar dedesubt a apărut stratul de pământ galben-nisipos, ce formează prin contrast imaginile: figuri geometrice și reprezentări animaliere.

Prima categorie cuprinde dreptunghiuri, trapeze, pătrate, triunghiuri, gigantice "piste" perfect rectilinii, cu lungimea de 1+10 km (s-a calculat că la o pistă lungă de 8 km, devierile de pe linia dreaptă sunt de... 1-2 centimetri!). Toate aceste piste se întrerup brusc, fiind parcă tăiate de o secure uriașă. Multe se sfârșesc la marginea falezelor sau prăpăstiilor, ceea ce a eliminat ipoteza că ar fi fost drumuri. De-a lungul unora dintre ele s-au găsit rămășițele unor "borne" de piatră riguros așezate la 1,5 m distanță una de alta... De altfel, unul dintre punctele nodale ale sistemului formează o suprafață surprinzător de asemănătoare cu cosmodromul de la Cape Kennedy. Într-adevăr, cosmodromurile și aeroporturile militare moderne, destinate aparatelor de zbor supersonice, au ca elemente specifice mai multe piste convergând spre o serie de puncte nodale, precum și anumite suprafețe trapezoidale caracteristice, folosite ca repere orientative la aterizare. Toate aceste elemente apar și în suprafața amintită de la Nazca, pistele fiind tăiate de zigzaguri uriașe. În apropierea nodului central de întreținere a patru gigantice piste principale există chiar și un reper format din cercuri concentrice, indicând o a cincea pistă oblică, flancată de alte două piste paralele, mai puțin pronunțate (caracteristicile piste "secundare" din marile aeroporturi). În ceea ce privește bornele de piatră, orice pilot este ispitit să le asocieze automat cu imaginea atât de familiară a balizelor de aterizare. S-a constatat că o pistă are dimensiunile exacte de 1 700 de metri lungime și 50 de metri lățime. Ele sunt amplasate într-o zonă ideală pentru un aeroport: un platou înalt, relativ plat, arid, compus din piatră dură, deci un suport rezistent la cele mai grele aeronave, lipsit de vegetație care să le stingherească orientarea și manevrele, dar aprovizionat cu apă de râul Nazca (astăzi secăt), fără denivelări prea mari ale suprafeței pistelor principale, fără piscuri sau coline înalte în jur, care să periclitizeze aterizările și decolările sau tururile de pistă și să complice reperarea.

Gravurile cuprind figuri de animale și oameni realizate la aceeași scară gigantică și în aceeași manieră deconcertantă, dintr-o singură linie continuă care nu se intersectează niciodată... Astfel, se pot distinge 18 reprezentări de păsări (printre care un colibri, un rățoi, o pasăre de mare lungă de 150 de metri și, în sfârșit, uriașa fregată ale cărei aripi se întind pe câteva sute de metri), un păianjen de 50 de metri, reptile, precum și o maimuță din specia "maimuțelor urlătoare" (care trăiesc în pădurile andine, la 330 km distanță de Nazca). Această maimuță se întinde pe o suprafață egală cu cea a unui stadion (numai laba stângă măsurând 14 m lățime) și a fost desenată fără să i se respecte anatomia: spirala cozii se răsucesc în sus (invers decât în realitate), iar o labă are doar patru degete, inadvertență ce revine stăruitor la toate desenele de mâini antropomorfe.

Faimosul "colibri" de la Nazca (Peru), lung de 150 metri, filmat de la 870 metri altitudine (arhivele Comisiei Humboldt).

În tot complexul grafic de la Nazca nu există decât o singură imagine humanoidă, reprezentând o făptură cu ochii mari și rotunzi, imprimată pe o porțiune de teren mai înaltă și considerată "anterioară perioadei Nazca". Ultimele apariții sunt uriașele balene, unele având mâini de om, altele purtând pe înotătoare cranii omenеști. Ele au constituit principalul argument al teoriei care atribuie desenele de pe sol civilizației preincașe Nazca, apărută în anii 100 î.e.n., dispărută în anii 700 e.n. și atingând maxima înflorire în perioada 200-400 e.n. Aceasta deoarece vasele ceramice ale acestei civilizații (vase al căror nivel artistic a rămas neegalat în cele două Americi) conțin, printre alte reprezentări, atât pe cele ale unor balene cu mâini antropomorfe apucând capete de om, cât și cea-laltă variantă, balene cu gura roșie sub care atârnă capete de om și alte obiecte nedefinite. S-a demonstrat că, într-adevăr, civilizația Nazca avea atât cultul balenelor (curios pentru locuitorii munților, oameni care nu plecau pe mare

niciodată), cât și pe cel al vânătorii de capete. Faptul este straniu, pentru că acesta era singurul popor amerindian ce afirma că elementele vitale ale omului se află în creier și nu în inimă, așa cum credeau toți ceilalți, inclusiv vecinii lor mayașii. În afară de balenă, vânătorii de capete divinizau și condorul, rămas până astăzi simbolul dorinței neînfrânate de libertate a semeților indieni din Anzi. Această dualitate mamifer acvatic-pasăre (ambele stăpâne de necontestat ale mediului lor de viață) provoacă o relativă derută prin simbolistica ei încă nedescifrată, dar trebuie să ne amintim că aztecii și mayașii aveau alte cupluri simbol (vultur-șarpe sau jaguar-șarpe) tot atât de inexplicabile.

Vasele din perioadele de mijloc și târzii (200-500 e.n., respectiv 500-700 e.n.) ale culturii Nazca sunt pictate cu siluete de animale având appendice asemănătoare celor apărute la unele desene de pe sol. Cunoscându-se importanța deosebită pe care o acordau acești oameni fertilității solului lor arid și constatându-se, în 1968, că unele linii de la Nazca sunt îndreptate spre pozițiile de solstițiu (de vară și iarnă) ale Soarelui și Lunii în perioada antică sau spre punctele de răsărit și apus ale câtorva stele mai luminoase, iar figurile de animale reprezintă, se pare, alegoriile diferitelor constelații (ale căror apariții pe bolta cerească indicau epocile ploioase și perioadele de "campanii agricole"), s-a afirmat că aceste desene ar constitui un fel de calendar agricol, accesibil numai unor inițiați, probabil preoții celor două divinități animaliere amintite.

La acest punct intervine însă una dintre cele mai dificile întrebări puse arheologilor: cum au fost realizate aceste gigantice desene? Datorită dimensiunilor ieșite din comun, ele sunt vizibile în întregime doar de la înălțimi de peste 800 de metri; or, în împrejurimi nu există munți sau dealuri care să permită o asemenea operație. În același timp, ele nu puteau fi trasate de pe sol după o schiță la scară mică, având coordonatele amănunțite ale lucrărilor, pentru că, dat fiind terenul neregulat, ar fi fost nevoie de teodolite, teodolite și alte instrumente topografice pentru a trasa și delimita contururile. Deci, rămâne doar ipoteza potrivit căreia lucrările au fost coordonate din aer, după cum au căzut de acord toți specialiștii. Dar cum se înălțau preincașii în aer?

S-a considerat că se foloseau zmeie uriașe sau baloane umplute cu aer cald, ipoteză sprijinită de cercetătoarea germană Maria Reiche, care a studiat 50 de ani aceste desene. Astfel că, în toamna anului 1975, s-a efectuat la Nazca o experiență gen "Kon-Tiki": doi "piloți" s-au înălțat în aer cu un balon numit "Condor I", construit din țesături, frânghii și materiale fabricate după metodele precolumbiene. Prima încercare a fost un eșec, deoarece balonul (care se ridica la 200 de metri înălțime) a fost prins brusc de un curent violent de aer și

trântit la pământ. A doua încercare a reușit relativ, căci balonul s-a ridicat la 400 de metri și s-a menținut 18 minute în zbor, parcurgând distanța de 14 kilometri, dar de această dată nu a avut echipaj. În orice caz, se părea că problema a fost rezolvată. Dar... umflarea și ridicarea balonului au fost "stimulate" cu butan, iar aparatul nu s-a menținut multă vreme în zbor și nu a putut staționa la punct fix.

Desenele au fost probabil trasate de la 500-1 500 de metri, într-o perioadă îndelungată de timp, dintr-un aparat ce staționa la punct fix, pentru a permite calculul precis al coordonatelor. Aceste operații nu se puteau efectua dintr-un balon sau zmeu, imposibil de ținut "captive" (căci nu ar fi rezistat nici o frânghie-ancoră) și cu atât mai puțin stabile (regiunea este bântuită de vânturi puternice și bruște). Nici un balon nu putea să se deplaseze *contra* vântului, să urce și să coboare cu ușurință în mod permanent și să se mențină o lungă perioadă de timp în aer, pentru că și-ar fi consumat repede tot leștul la schimbările de nivel, în afara cazului în care era un Zeppelin dotat cu motoare și cârmă (chiar și el, expus la accidente în regiuni furtunoase). Presupunând prin absurd că toate aceste probleme ar fi fost rezolvate de "balonul" indienilor, mai rămân totuși două puncte inexplicabile: aparatele cu care s-au făcut măsurătorile și, mai ales, modul în care au fost *transmise* coordonatele celor de jos, la câteva sute de metri distanță, dominând urletul vântului. Desigur, un arheolog poate admite mai curând că un indian se distra trasând piste de 8 km din balon decât că aceste piste au fost realizate de (sau după indicațiile unor) ființe ce dispuneau de aparate de zbor moderne și care nu puteau fi în nici un caz indieni! De altfel, legendele acestor popoare afirmă că întemeietorul primei lor dinastii conducătoare, Mango Guella, și soția sa veneau din cer...

Ar fi fost o adevărată nebunie ca preincașii să-și facă un astfel de "calendar agricol", care necesită pentru fiecare consultare a sa o plimbare nu tocmai comodă a preoților inițiați la sute de metri înălțime, cu riscul de a fi striviți sau purtați spre ocean de vânturile puternice. Este tot atât de sigur că aceste desene nu au avut doar un scop decorativ, o simplă repetare la scară gigantică a celor de pe vasele descoperite.

Savanta germană Maria Reiche a publicat încă de acum cinci decenii studiile "*The Mysterious Markings of Nazca*" (New York, 1947) și "*Mystery on the Desert*" (Lima, 1949), dar nu a oferit explicații plauzibile privind modalitatea și mijloacele de realizare a giganticeleor vestigii, perioada preistorică sau scopul în care au fost gravate și nu a putut demonstra că ele au fost trasate de amerindieni. Practic, după lectura acestor studii, se poate ajunge la o singură concluzie certă: "enigmele" sunt din ce în ce mai... enigmatice, rezistând cu încăpățănare

oricăror noi (și mereu contradictorii) "clarificări științifice definitive". Toate încercările de a sprijini teoriile Mariei Reiche prin demonstrații practice și argumentații științifice au eșuat lamentabil, ca în cazul faimosului "zmeu sau balon încaș", care *nu* ar fi putut decola, ateriza, zbura dirijat, staționa la punct fix sau transporta oameni la bord și *nu* ar fi avut mijloace de comunicație cu solul sau motoare care să-i permită zborul contrar curenților atmosferici. Explicația privind destinația de "calendar agricol-astronomic" a desenelor s-a dovedit de asemenea lipsită de realism: nu numai că ele nu sunt vizibile (deci utilizabile) de pe sol, dar poziția lor nici măcar nu corespunde cu cea a constelațiilor spre care se presupune că sunt îndreptate. Afirmatia potrivit căreia ele corespund "poziției din perioada respectivă" este destul de stranie, ținând seama de faptul că "perioada respectivă" istorică este... necunoscută.

În sfârșit, este de-a dreptul remarcabilă uluitoarea explicație privind modul de trasare a pistelor rectilinii. Maria Reiche afirmă că ele au fost realizate de indieni cu... piciorul, iar în sprijinul "teoriei" sale aduce "convingătorul" argument potrivit căruia unul dintre indienii ce însoțeau expediția sa putea "trasa" cu piciorul "linii drepte foarte lungi". Cercetătoarea omite să menționeze însă faptul că acele "foarte lungi linii drepte" aveau doar 3-5 m și nu erau chiar atât de drepte! Or, pistele în discuție au 10 km lungime și au fost săpate la peste 50 cm adâncime, într-un sol stâncos atât de dur, încât a reușit să spargă în câteva zile cauciucurile groase ale jeepurilor militare folosite în expediție, deci realizarea lor într-o asemenea manieră presupune un "picior-minune" având rezistența unei lame de buldozer!

Enigmele de la Nazca nu sunt însă singurele de acest gen din America de Sud. În deșertul San Pietro din Chile au fost descoperite, pe niște dealuri stâncoase și aride, gravuri lungi de zeci de metri reprezentând ființe humanoide cu aripi, figuri geometrice (cercuri, triunghiuri, pătrate, heptagoane), precum și câteva inscripții săpate în piatră, având litere de peste doi metri lungime, asemănătoare cu cele ale alfabetului runic. Or, în deșertul San Pietro nu s-au găsit urme de viață, condițiile fiind total improprii (temperaturi de +50° C ziua și -10° C noaptea, lipsa oricăror surse de apă pe suprafețe de sute de kilometri pătrați etc.).

La sfârșitul anului 1979, survolând cu avioanele provincia Arequipa (Peru), o expediție științifică a observat întâmplător gigantice desene trasate pe sol, replică fidelă a celor de la Nazca. Ele se află în deșerturile Majes și Sihuas, situate la 1 000 km sud-est de Lima și la câteva sute de kilometri distanță de Nazca, iar studierea lor amănunțită de la sol a început în februarie 1980. Până în prezent,

specialiștii au constatat că maniera de realizare a acestor desene este asemănătoare cu cea aplicată la Nazca (săpare de șanțuri în sol), dar au stabilit că vechimea lor trece de 3 000 de ani, caracterizându-le ca fiind "în mod cert preîncașe".

Cercetarea la sol a zonelor Majes și Sihuas a dus la descoperirea a 30 de reprezentări de animale (păsări, reptile, maimuțe și feline), cu lungimi cuprinse între 30 și 60 de metri, dintre care se remarcă un gigantic șarpe lung de 72 de metri și lat de aproape 2 metri. Acest element zoomorf, șarpele, este inexistent la Nazca și nu constituie unica deosebire între cele două grupuri de desene: la Majes-Sihuas nu apar reprezentările de balene, mâinile antropomorfe, cordonul ombilical al unor animale sau mâna-simbol cu patru degete, după cum nu apar nici reprezentări humanoide sau piste de aterizare. În schimb, aici există 14 cercuri uriașe, cu diametre de până la 40 de metri, de fapt adevărate platforme perfect circulare în interiorul cărora solul pietros a fost tasat până s-a întărit ca betonul (de altfel, aceste platforme, vizibile de la 500 de metri altitudine, au fost curent folosite la aterizare de elicopterele expediției).

În apropiere, pe niște mici înălțimi, două puternice fortificații, cu ziduri groase de 5-6 metri, construite din roci vulcanice sunt atât de ruinate și erodate de timp, încât (ținând cont de rezistența neobișnuită a lavei vulcanice pietrificate) vechimea acestor cetăți a fost apreciată la peste 6 000 de ani. Dar ce popor preîncaș era capabil să ridice aceste impunătoare fortărețe în mijlocul unui deșert pietros mort, la peste 300 km de cele mai apropiate surse de apă potabilă? Cum au transportat necunoscuții constructori masele uriașe de piatră, cum au ridicat și asamblat roci de până la 10 tone greutate, aduse de la zeci de kilometri distanță?!

TEHNICĂ PREISTORICĂ

Descoperim astăzi cu uimire că îndepărtații noștri strămoși ne-au lăsat moștenire nu numai opere de artă care le atestă incontestabilul simț al frumosului, ci și obiecte sau instalații, unele încă funcționale, certificând un înalt nivel tehnico-științific al civilizațiilor respective. Un obiect folositor sau o instalație uzuală (spre exemplu, roata sau conductele de canalizare) nu înseamnă numai o dovadă a nevoii de confort, ci semnaleză și prezența unui complex de idei în aparență destul de îndepărtate de "subiect" (în cazurile citate, conceptele de viteză, regularizare și uniformizare a transporturilor, igienă în alimentație, obiective strategice și logistice). Aceste idei interdependente, inexplicabile prin moderna lor viziune de ansamblu asupra situațiilor (uneori chiar în perspectiva unor mari perioade de timp), uimesc mai mult decât realizarea lor propriu-zisă. Ce le-a provocat și impus? Cum au învins ele comoditatea naturală a umanității? Ce a determinat depășirea nivelului necesităților imediate și trecerea la realizările de perspectivă, într-un timp când omenirea nu cunoștea noțiunile de trecut sau viitor, ci numai pe aceea de prezent?

Spre deosebire de marile construcții de piatră, de frescele sau de statuile mai mult sau mai puțin protejate, majoritatea obiectelor și instalațiilor uzuale sunt extrem de vulnerabile la acțiunea distrugătoare a timpului și, evident, a oamenilor. Căci însăși o parte a omenirii s-a dovedit uneori un adversar înverșunat al progresului. Europa evului mediu n-a adoptat sistemul de canalizare roman sau cunoștințele medicale orientale, lăsându-se astfel în repetate rânduri decimată de înapăimântătoare moline. Conquistadorii spanioli care au cucerit America erau interesați mai curând să aducă aur, tutun și mirodenii într-o Europă cronic înfometată, decât porumbul sau admirabilele cunoștințe astronomice ale indienilor (garanția recoltelor mari și regulate).

Obiectele uzuale practice nu au stârnit un interes prea mare, fiind în general desconsiderate atât datorită materialului fără valoare intrinsecă din care erau realizate, cât și mărimii în general reduse sau foloaselor nu întotdeauna evidente pe care le aduceau. Astfel că, după o generație sau două, realizatorii lor dispărând, principiul construcției sau chiar simpla amintire a acestor obiecte s-a șters cu desăvârșire din memoria omenirii. Orice lucru făurit de om riscă să fie distrus de forțele naturii mai devreme sau mai târziu, dacă nu este întreținut

permanent în perfectă stare. Se spune: "Pe Pământ, toți se tem de Timp, dar Timpul însuși se teme de piramide!", însă până și piramidele vădese urmele dinților necruțători ai lui Cronos. Natura poate face să dispară cele mai groase bare de metal în câteva mii de ani, poate eroda, coroda, subția și distruge fierul, plumbul, oțelul, arama sau bronzul, nescăpând complet acțiunii ei distructive nici aurul, platina, titanul și aluminiul. Vestigiile trecutului au supraviețuit de multe ori datorită capriciului naturii, de aceea nu trebuie să ne mire numărul foarte mic de obiecte tehnice găsite până acum și nici faptul că multe dintre ele sunt realizate din piatră.

Într-adevăr, strămoșii noștri excelau în prelucrarea pietrei; însă dacă se poate explica ușor că un vârf de sulită în formă de "frunză de salcie" a fost șlefuit prin frecare cu alte pietre mai dure, ce explicație mai poate fi admisă oare în fața topoarelor cu tăișul oval, cu găurile pentru cozi *perfect* cilindrice și forme de con rotunjit, realizate în Europa cu 6 000 de ani î.e.n.? Thor Heyerdahl scria în cartea sa "*Aku-Aku*" (Ullstein, 1957): "În insula polineziană Rapaiti, sub niște ruine, am descoperit o puiă în formă de clopot, grațios arcuită. Era din bazalt dur ca fierul, rotunjită și netezită cu o desăvârșită măiestrie". Mecanicii vasului expediției "n-au vrut să creadă că o asemenea lucrare a putut fi efectuată fără ajutorul unui strung". Dar chiar dacă s-ar admite că oamenii din neolitic cunoșteau principiul strungului – de a învârti obiectul ce trebuie prelucrat în jurul axei sale, ținând fix cuțitul sau vârful tăietor – din *ce* era realizat oare acest "cuțit"? Pietre mai dure ca bazaltul, granitul și serpentinelul nu există. Atunci cu ce au fost prelucrate acestea în "epoca pietrei cioplite"? Cu diamant?

Mari cariere de piatră dură s-au descoperit pe teritoriul fostului Sumer, la Gar Kobeh (40 000 î.e.n.) și la Baradostian (30 000 î.e.n.), în Norvegia, Franța și Germania (10 000-15 000 î.e.n.), precum și în America de Sud, Egipt, Polinezia sau China (cu vechimi cuprinse între 30 000 și 10 000 de ani î.e.n.). Dar tot în Orient, la Ezeon-Geber, s-a găsit un adevărat furnal metalurgic, dotat cu un vast sistem de coșuri, canale de aerisire și "cazane" complexe cu deschizături simetrice, din care se obținea cupru (fapt atestat de marile depozite de sulfat de cupru din împrejurimi). Această topitorie, cea mai importantă descoperită până acum în Orientul Apropiat, are o vechime de peste 6 000 de ani.

Cetatea Cnossos (Creta) dispunea de instalații sanitare cu 1 600 de ani î.e.n., iar orașul Pompei (Italia) era alimentat cu apă prin conducte de plumb (ca și Roma de altfel). De pe fundul lacului Nemi de lângă Roma, a fost scoasă o valvă veche de peste 1 900 de ani, cu suprafețele netede și perfect executate, denumită "valva Caligula". Revista "*Chemical Engineering*" (din 27 iulie 1959) scria despre

aceste descoperiri: "Se pare că romanii antici își construiau conductele, valvele și fittingurile după standardele moderne ASA și ASTM". Cetățile mayașilor, incașilor și aztecilor aveau impresionante lucrări de canalizare, conducte de piatră, uriașe rezervoare de apă, toate sistematizate, standardizate și, se pare, obligatorii. Numai orașul Tikal avea 13 rezervoare, fiecare dintre ele cu capacitatea de 154 310 m³, iar orașele-cetăți mayașe Cholula, Copan, Palenque sau Quirique, capitala aztecă Tenochtitlan, aveau un înalt grad de sistematizare arhitecturală (neîntâlnit în nici o capitală europeană până în secolul al XIX-lea) și posedau, în mod obligatoriu, canalizări, conducte, rezervoare de colectare, precum și "stații" de distribuire a apei.

Mayașii cunoșteau roata, dar nu au folosit-o niciodată, în vreme ce incașii nu o cunoșteau deloc. Totuși, și unii, și alții au construit o admirabilă rețea de șosele și drumuri, pavate cu dale mari și uniformizate de piatră. Aceste impresionante șosele, largi și rectilinii, sunt încă funcționale, sfidând timpul și traficul, după mai bine de 3 000 de ani de la construcția lor (în timp ce faimoasele autostrăzi din S.U.A. nu rezistă fără reparații capitale mai mult de 5 ani). În 1968, reporterii B.B.C.-ului făceau aceeași constatare ca și von Humboldt în 1803: în pofida intensei solicitări, drumurile mayașe și incașe rămân cele mai bune din zonă.

Devine incontestabil faptul că, dincolo de simpla constatare a unui înalt nivel tehnic, se nasc întrebări de alt ordin:

➤ Cine le-a dat indienilor din America de Sud și Centrală ideea de a construi canalizări și rezervoare ce serveau nu numai la prevenirea molimelor (se remarcă lipsa totală a oricărei mențiuni orale sau atestări documentare a unei epidemii din America perioadei precolumbiene), ci aveau și un rol strategic (asigurând aprovizionarea cu apă a orașelor și cetăților în timpul asediilor)?

➤ Ce i-a determinat pe incași, pe mayași (în pofida faptului că aveau fortărețe ca Sacsayhuaman, aproape indestructibile pentru artileria grea convențională actuală) să adopte concepția războiului de mișcare, facilitând deplasările armatelor prin construcția șoselelor strategice? De-abia războiul franco-prusac din 1870 a impus această concepție militară modernă, preconizată de Napoleon și căreia feldmareșalul german von Moltke "cel bătrân" i-a dat celebra formă: "Nu mai construiești fortărețe, ci căi ferate!"?

Tehnologii de vârf în epoca pietrei

După cum se știe, arhitecții și constructorii americani nu au reușit să generalizeze nici până astăzi metoda romanilor de a-și încălzi casele de jos, mai precis de sub podele. Procedee asemănătoare erau folosite în China și Coreea cu mult

înaintea erei noastre și totuși laboratoarele moderne nu pot să le extindă. În comparație cu sistemele acustice din palatele minoice și miceniene, cretane sau hinduse, aviofoanele (sistemele de tuburi acustice care permit comunicația între membrii unui echipaj pe o aeronavă nedotată cu radio) apar doar ca simple imitații. În Egipt și Irak au fost descoperite lentile antice făcute din cristal șlefuit, prelucrat după parametri de înaltă precizie. Astăzi, astfel de lentile se pot obține numai prin utilizarea oxidului de ceriu (obținut pe cale electrochimică) sau prin șlefuirea cu diamante industriale (fabricate prin metode extrem de complexe). În Turkestan au fost găsite câteva obiecte mici de formă semicirculară, realizate dintr-un material necunoscut, intermediar între sticlă, porțelan și ceramică. Nu se știe când, de cine și în ce scop au fost executate, dar se crede că sunt "foarte vechi".

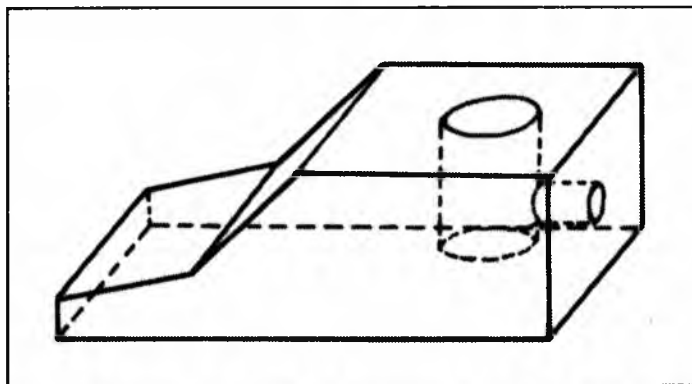
Săbiile samurailor japonezi au un oțel înalt aliat cu wolfram și crom, superior oțelului standard devenit celebru, fabricat astăzi în Suedia. De-abia cu trei decenii în urmă, cunoscutul cercetător britanic James Burke a reușit să filmeze procesul de fabricație al acestor săbii în singurul atelier din Japonia care le mai produce. Proprietarul acestui atelier (el însuși făuritorul săbiilor) este unicul om din lume care cunoaște secretul proceselor de fabricație. Deși a refuzat să dea relații asupra compoziției chimice a metalului, el a permis să fie filmată pentru prima oară realizarea propriu-zisă a săbiilor. S-a putut observa astfel că, în afara procedurii obișnuit de călire și durificare (repetat însă de nenumărate ori), intervine un element nou: după fiecare realizare a lamei, aceasta este îndoită la mijloc, iar cele două părți sunt contopite una în alta prin lovirea cu ciocanul (proces repetat de 1 500-2 000 de ori!). Această stratificare are un efect uimitor: analizate la microscopul electronic, lamele au dezvăluit faptul că dispoziția cristalină a metalului ia o formă cu totul particulară. Astfel, cristalele de la mijlocul lamei sunt mari și moi (ceea ce dă o flexibilitate excepțională, sabia fiind aproape imposibil de rupt), iar cele de la margine (spre tăiș) sunt mici și dure (dând astfel o rezistență ieșită din comun a tăișului, fiind cunoscut faptul că săbiile de samurai nu pot fi ciobite decât de... alte săbii de samurai). După cum afirmă armurierul japonez și după cum s-a putut verifica prin descoperirile arheologice, metoda de fabricație a acestor săbii este aceeași de prin anii 1500 î.e.n. De altfel, metode aproape similare aveau celebrii armurieri arabi din Toledo (Spania), săbiile lor fiind cele mai bune din Europa, deși nu atingeau calitatea celor japoneze (probabil că, prin diverse moduri, arabii au aflat o parte din secretele metalurgiei Extremului Orient și le-au preluat, după cum au preluat și cifrele "arabe" de la hinduși, introducându-le apoi în Europa). În orice

caz, de-abia în ultimele decenii s-a reușit să se producă un oțel la fel de bun cu cel al săbiilor de Toledo.

La Chou-Chou (în provincia Kiang Son din China), în mormântul generalului Ciu-Su (265-316 e.n.) din epoca dinastiei Tsin au fost descoperite cataramă de centuri din aliaj de aluminiu (85%), cupru (10%) și mangan (5%). Ceea ce dovedește că metalurgiștii chinezi cunoșteau obținerea aluminiului din bauxită la temperaturi foarte ridicate, reducerea termică, precum și celelalte procese electrochimice necesare fabricării aluminiului. Dar acest metal a fost obținut (pe cale chimică) de Oersted abia în 1825, iar procedeul industrial (electroliza) a fost perfectat doar în secolul al XX-lea. În Peru s-au găsit podoabe de platină extrem de vechi. Dar platina nu poate fi topită și prelucrată decât la temperaturi foarte mari, fuziunea sa producându-se la peste 1 800 grade Celsius!

Teoretic, extragerea metalului în scopul prelucrării sale a căpătat un caracter regulat, "industrial", abia prin mileniul al III-lea î.e.n., când majoritatea vechilor popoare aplicau metoda decopertării zăcămintelor de suprafață (procedeul săpării de tuneluri apărând mai târziu). Și totuși, numeroase mine concepute după sistemul modern al tunelurilor sunt găsite în straturi geologice datând din Paleolitic. Astfel de exploatări au fost descoperite în: Ngwenya (Lesotho) – mină de fier săpată acum 43 000 de ani; nordul statului Michigan (S.U.A.) – mină de cupru veche de câteva mii de ani; Wattis (Utah – S.U.A.) – mină de cărbune cu o vechime atât de mare, încât zăcămintul își pierduse capacitățile calorice. Trebuie remarcat faptul că indienii nord-americani *nu cunoșteau procedeul tunelurilor și nu foloseau cărbunii*, nici măcar în legendele lor neexistând vreo referire la asemenea exploatări.

Obiecte metalice datând dinaintea Paleoliticului sunt găsite în diverse zone de pe glob. O bucată de cuarț, descoperită în statul California (S.U.A.), conține un ac de fier, perfect conservat în cristalul transparent care s-a format în jurul său acum multe milioane de ani. O bucată de feldspat din mina Abbey (orașul Treasure, statul Nevada – S.U.A.), scoasă la lumină în 1865, avusese în interior un... șurub de 5 cm lungime. Metalul se oxidase în decursul milioanei de ani, dar în piatră rămăsese încrustată forma sa, până la cele mai mici amănunte (șanțurile elicoidale și cel din capul șurubului), asemeni faimoaselor "siluete goale" care au luat naștere în orașul Pompei (Italia), acolo unde cenușa a acoperit trupurile victimelor cu o crustă protectoare. Cronici spaniole din timpul Conquistei relatează că, într-o mină din Peru, echipa de indieni a adus supraveghetorului spaniol o piatră în care se afla un ac de fier. Cronicarul observa că incașii nu cunoșteau fierul înainte de venirea europenilor, iar bucata de stâncă nu se putuse forma în jurul acului decât în foarte multă vreme.

"Obiectul de la Aiud" (România). Reconstituire de Florin Gheorghiță.

În 1973, lângă orașul Aiud (România), s-a găsit un obiect de aluminiu realizat prin procedee evident industriale. Crusta de sediment care-l înconjură, grosimea păturii de nisip depusă deasupra lui și, mai ales, gradul de oxidare al suprafețelor exterioare indică o vârstă de câteva sute de mii de ani. Ce uzină producea aluminiu în Cuaternarul european?

Lângă obiect se aflau, acoperite de cruste similare, o bucată de humerus și o măsea aparținând unui mastodont.

Cât de veche este civilizația umană?

În cursul unor săpături arheologice efectuate în 1947 în sudul Irakului au fost găsite ruinele unei cetăți care cunoscuse mai multe perioade succesive de înflorire și decădere. Stratul superior aparținea civilizației babiloniene, sub el se aflau cel chaldean și cel sumerian, apoi un simplu sat. Sub acesta se ascundeau urmele unei așezări de agricultori din anii 6-7000 î.e.n., apoi ale unui sat de păstori anterior. Mai jos erau vestigii Magdaleniene, datând din anii 16 000 î.e.n. și unelte de piatră neșlefuită, din Paleolitic. La baza tuturor acestor niveleuri a apărut o mare suprafață de nisip preschimbat în sticlă de o temperatură depășind câteva mii de grade Celsius! Urmele de acest gen sunt similare, ca aspect și compoziție chimică, imensului crater de sticlă neagră care s-a format o dată cu prima explozie atomică de pe Terra, în "Deșertul Morții" (statul New Mexico – S.U.A.), la 16 iulie 1945.

Datarea descoperirilor arheologice, enigmatice sau nu, se dovedește destul de dificilă. Metoda Carbon 14 se aplică exclusiv resturilor de materii organice; alte procedee, cum ar fi analizele pe bază de termoluminescență, potasiu-argon, uraniu-toriu sau dendrocronologia (datarea arborilor după numărul de inele ale trunchiului) îmbunătățesc pe cât posibil estimările, dar nu pot oferi o certitudine în cazul pietrei sau al metalelor. Pentru astfel de vestigii, cele mai eficiente rămân metodele geologiei: un obiect metalic găsit într-o piatră este datat după vârsta ei, unui topor de cremene i se atribuie vechimea stratului de sediment de unde a fost scos etc. Există însă unele situații în care procedeele comparative sunt respinse chiar de către oamenii de știință obișnuiți să le folosească în mod curent.

Astfel, la Blue Lick Springs (statul Kentucky – S.U.A.) a fost descoperit, la o adâncime de 3,6 m, un mastodont fosilizat. Continuându-se săpăturile sub el, un metru mai jos s-a ivit o terasă făcută din pietre cioplite și îmbinate cu măiestrie unele într-altele, fără mortar. Or, ramura *Mastodon* a dispărut la sfârșitul Pleistocenului, deci cu sute de mii de ani înaintea apariției omului în America și chiar a speciilor umane evolute pe Terra. După cum constata Charles Berlitz: “Acesta este singurul caz în care o construcție străveche de piatră găsită pe teritoriul S.U.A. nu a fost datată în funcție de vârsta corpurilor adiacente sau înconjurătoare (respectiv mastodontul)”. Pentru că ar fi greu de imaginat faptul că un popor civilizat exista acum aproape un milion de ani, când, teoretic, abia apărea *Homo erectus*! O întâmplare similară a avut loc în 1959: dintr-o mină din Italia s-a scos un schelet omenesc aflat în straturi geologice cu o vechime de câteva milioane de ani. Unii arheologi au sugerat că osemintele ajunseseră acolo în mod accidental (datorită alunecărilor de teren sau cutremurelor), însă alții au observat că scheletul fusese desprins prin spargerea unei cruste pietrificate, groasă de aproape 1 m, care nu se putea forma decât într-o perioadă îndelungată.

Mai uimitor este cazul “urmelor” fosilizate, localizate în diverse părți ale lumii. Amprenta unei “ghete-șenilă”, asemănătoare celor purtate de echipajele “APOLLO” pe Lună, a fost găsită imprimată într-o placă de nisip pietrificat din Deșertul Gobi; o estimare aproximativă a vechimii stratului geologic ajungea la câteva milioane de ani. Trebuie amintit faptul că acest gen de talpă, folosită de astronauți sau scafandri, permite o mai bună aderență la orice tip de teren și s-a dovedit formula optimă de încălțăminte destinată exploratorilor. O urmă de cizmă lăsată în nisipul din Fisher Canyon (statul Nevada – S.U.A.), acum 15 milioane de ani, a fost scoasă dintr-un bloc de cărbune, ca o perlă dintr-o scoică. O altă urmă de gheață “tout-terrain” încrustată pe o porțiune de sol pietrificat, descoperită la Delta (statul Utah – S.U.A.), conține un trilobit în conturul său – ceea

ce înseamnă că animalul fusese călcat și adâncit în pământ chiar în locul acela. Dar trilobiții au apărut în Cambrian (acum 555 de milioane de ani) și s-au stins în Permian (acum 220 de milioane de ani). Este adevărat că acest fapt nu reprezintă o garanție a vechimii urmei, căci se cunoaște o întâmplare aproape incredibilă petrecută după Al Doilea Război Mondial în statul California (S.U.A.): după o furtună ieșită din comun, o regiune deșertică a fost transformată într-un lac uriaș, unde au apărut trilobiți, ieșiți din ouă-fosile, depuse acum 450 de milioane de ani. Surprinzătoare la amprenta găsită în Utah este tocmai autenticitatea sa indiscutabilă: firele de nisip sunt *orientate* înspre marginile tălpii, deci piciorul a apăsât pe nisip *moale*, care *s-a pietrificat ulterior*, în decursul a milioane de ani. Dacă ar fi fost vorba de un fals, urma trebuia decupată în piatră, iar firele de nisip ar fi apărut *sectionate*. Inițial, toate aceste amprente de încălțăminte au stârnit puternice controverse; după analize cu metode moderne, efectuate între 1980 și 2000, ipoteza falsificării lor a fost abandonată.

Charles Berlitz conchidea: "Aceste cazuri sunt atât de dificil de explicat în termeni istorici, încât mulți se simt tentați să le respingă în totalitate, pe când alții le atribuie unor exploratori de pe alte planete, care și-ar fi lăsat amprente de pași în lumea noastră, într-o perioadă așa de îndepărtată, încât suprafețele pietrificate de astăzi erau pe atunci terenuri vâscoase (nisipuri, mlaștini – *n.a.*). Există și posibilitatea ca asemenea urme și obiecte să provină de la rase umane extrem de vechi, care au trăit pe Terra, iar descoperirile din mine să însemne că respectivele civilizații coboară atât de mult în timp, încât numai ceea ce a fost ascuns adânc în pământ și protejat prin depuneri sedimentare să fi ajuns până la noi și nici atunci să nu poată fi identificat întotdeauna. Ne putem întreba câte astfel de mici dar prețioase indicii au fost distruse de-a lungul secolelor (de ignoranță sau rea-voință, în egală măsură cu factorii naturali – *n.a.*), de vreme ce astăzi dispunem de atât de puține pentru a furniza dovezi concludente despre civilizațiile protoistorice..." ("*The Bermuda Triangle*").

Nu este exclus ca aceste două ipoteze să fie corecte, fără a se contrazice una pe cealaltă. Poate că un popor necunoscut din protoistorie a atins un stadiu superior de dezvoltare și apoi a intrat în legătură cu civilizații de pe alte planete; sau cunoștințele științifice și tehnice care i-au permis să depășească nivelul celorlalte grupuri de oameni contemporane lui se datorează tocmai ajutorului unei străvechi specii humanoide, stăpână de multă vreme pe secretele călătoriei interstelare. Certitudini nu au apărut încă în acest domeniu al cunoașterii. Dar un lucru devine tot mai pregnant, cu fiecare nouă descoperire paleontologică și arheologică majoră din ultimele decenii: omul are o vârstă considerabil superioară

celelalte bănuite până acum. Ceea ce înseamnă că și civilizația umană este mai veche decât se considera în general. Podeaua de piatră descoperită sub osemintele de mastodont de la Blue Lick Springs a stârnit uimire, pentru că omul primitiv a venit din Asia în America după dispariția acestei specii. Dar la Marcahuasi există stânci sculptate în formă de mastodonți și cai, viețuitoare pe care indienii nu aveau cum să le cunoască, din moment ce pieriseră în Pleistocen, respectiv în Pliocen. Tot în Peru, din ruinele unei cetăți situate pe coasta Pacificului, în apropiere de Pisco, au fost scoase la lumină vase de ceramică preincașă, pe care erau desenate siluete de lama. Animalele nu aveau însă copite, ca speciile contemporane omului, ci câte cinci degete la fiecare picior, asemeni celor dispărute în Paleocen! Într-adevăr, lama actuală, cu cele patru specii ale sale, două sălbătice (*Lama huanachus* și *Lama vicugna*) și două domestice (*Lama glama* și *Lama pacos*), face parte, după cum se știe, din ordinul paricopitelor (*Artiodactyla*), deoarece primele două din cele cinci degete inițiale s-au redus, al cincilea a dispărut complet, iar funcția de susținere a corpului a fost preluată de degetele al treilea și al patrulea, învelite într-o placă de corn. Însă acest proces s-a încheiat încă din Eocen, deci acum 50 de milioane de ani...

Electricitatea în lumea antică

În templul zeiței Hathor din Dendera (Egipt) există o frescă înfățișând doi oameni care poartă obiecte asemănătoare unor uriașe becuri electrice cu filament, conectate prin cabluri groase la o cutie cubică. Atunci când a fost descoperită pictura, savanții au declarat că nu pot identifica aceste obiecte, considerate ca aparținând cultului zeiței Hathor. În ultimii ani însă, dovezile în sprijinul ipotezei că egiptenii cunoșteau electricitatea s-au înmulțit considerabil. Astfel, în seriile de televiziune consacrate istoriei folosirii metalelor pe planeta noastră, cercetătorii britanici James Burke și Michael Charton au prezentat câteva instalații descoperite în Orientul Mijlociu (Egipt, Israel, Irak) și care serveau probabil ca "băi de electroliză", precum și numeroase obiecte metalice realizate prin acest procedeu în Egipt, Sumer, China, Israel și India.

Trebuie menționate, de asemenea, papirusurile din timpul dinastiei a douăsprezecea (Regatul Mijlociu) și numeroasele referiri ale unor istorici antici, printre care și Herodot, ce amintesc faptul că, în timpul unor ceremonii religioase sau atunci când poporul se răscula, marii preoți egipteni reușeau adesea să producă un fel de efecte speciale, adevărate spectacole de sunet și lumină, înspăimântându-i pe credincioși. După cum se relatează, statuile zeilor erau luminate

de fulgere orbitoare, care fășneau din tavan sau din anumite obiecte metalice ascunse în socluri, iar, în unele temple, ofrandele erau carbonizate de trăsnete ivite din senin.

În sfârșit, electricitatea folosită ca sursă de lumină ar explica una dintre cele mai remarcabile enigme ale piramelor egiptene. După cum se știe, în coridoarele, camerele tezaurelor și sălile mortuare din interiorul multor piramide, pereții și tavanele sunt acoperiți cu picturi și hieroglife. Întrucât nu s-a descoperit nici o urmă de fum de la torțe, opaițe cu grăsimi sau alte mijloace de iluminat antice, problema modului în care a fost obținută lumina a rămas nesoluționată.

În anii 1960-1970 a cunoscut o mare vogă ipoteza conform căreia coridoarele erau luminate cu ajutorul unui sistem de oglinzi de bronz ce reflectau înăuntru razele soarelui. Neexistând nici o mențiune documentară despre asemenea invenții (la egipteni, ca și la istoricii antici europeni), s-a presupus că procedeul constituia un secret al preoților și faraonilor. Deși astfel de informații ar fi trebuit să fie descoperite în arhivele secrete din temple și palate, destui egiptologi au preferat să considere că ele s-au pierdut și soluția oferită trebuie acceptată ca singura veridică. După 1981 însă, numeroși cercetători britanici, francezi și egipteni au combătut această ipoteză, demonstrând experimental nu numai că oglinzile de bronz nu erau capabile să reflecte o lumină destul de intensă pentru a pătrunde în locurile unde se găsesc picturile, dar sistemul coridoarelor este atât de complex și întortocheat, încât nici măcar oglinzile de oțel cromat folosite în timpul demonstrațiilor practice nu au putut permite explorarea interiorului piramelor, fără surse portabile de lumină.

Numeroase documente medievale relatează despre fenomene și obiecte stranii, al căror mister n-a putut fi elucidat nici până astăzi. Cronicari și învățați europeni (ca englezul Roger Bacon și francezul Geoffroy de Villehardouin) sau orientali (ca bizantinii Laonikos Chalchochodylas, Ioannes Kinnamos și Georgios Akropolites sau arabii Abul Feda și Abul Faragius) descriau cu evidentă uimire minunatele "lămpi fără moarte" pe care niște ființe venite din cer le dăruiseră unor cetăți, eroi sau înțelepți din Europa, Asia și Africa. Aceste surse de lumină erau făcute dintr-un material necunoscut ("nici piatră, nici sticlă, nici metal, ci asemenea tuturor acestor materii moarte la un loc", după cum scria Abul Feda) și aveau de obicei formă de sferă. Marile globuri se aprindeau singure și nu foloseau drept combustibil cărbunele, lemnul, uleiul, petrolul sau lemnul îmbibat în rășină. Ele nu aveau în interior ceva care să ardă și să se consume, nu produceau fum sau miros și dădeau o lumină și o căldură foarte intensă, părând a funcționa asemenea becurilor electrice. Cronicile susțin că, atinse în timp ce

funcționau, sferele declanșau explozii atât de puternice, încât puteau distruge cetăți sau orașe întregi.

Mențiuni asemănătoare se întâlnesc și în arhivele secrete ale Cavalerilor Templieri (printre altele în "*Botezul focului*", statutul secret întocmit de magistrul Roncelinus și păstrat parțial într-un pergament din 1240, aflat astăzi la Vatican): în campaniile lor din Orientul Mijlociu și bazinul mediteranean, aceștia întâlneau orașe care posedau sfere metalice foarte mari, furnizoare de lumină și căldură. În jurul obiectelor respective se manifestau însă fenomene care astăzi ar putea fi asimilate radioactivității. În insula Cipru, câteva fortărețe și palate din Famagusta și Nicosia au fost distruse prin explozia accidentală sau voită a unor astfel de sfere, după cum consemnau nu numai cronicile Ordinului, dar și cancelarul Ciprului, Philippe de Mezières, și învățatul Guillaume de Machaut în secolul al XIV-lea. Jacques Bergier amintește în cartea sa "*Les Extraterrestres dans l'Histoire*" ("*Extraterestrii de-a lungul istoriei*") despre pășania templierilor, care au cucerit o cetate de pe coasta siriană în secolul al XII-lea și au descoperit "un glob ce lumina fără încetare". Marele Maestru a poruncit ca obiectul să fie aruncat în mare, căci, fără îndoială, "era o lucrătură diavolească". Rezultatul "experienței" (o furtună pornită din senin și moartea tuturor peștilor din zonă) nu a făcut decât să întărească presupunerea cucernicului războinic, determinându-l să ordone o metodică dezinfectare a locurilor cu... apă sfințită!

Învățați din perioada renescentistă (ca englezul William Gilbert sau germanii Konrad Peutinger și Johannes Jäger) amintesc și ei despre lămpile ce ardeau zi și noapte, găsite în cripte și cavouri subpământene din Anglia și Germania. Din nefericire, astfel de vestigii neprețuite erau repede distruse, fie de autoritățile religioase, care le considerau "necurate" pentru că nu aveau combustibil identificabil, fie în cursul nesfârșitelor războaie ce bântuiau Europa.

În America de Sud, conquistadorii ajunși în orașul botezat de ei Gran Marco, situat la izvoarele Paraguayului (Matto Grosso), au găsit, în mijlocul fortificațiilor, un stâlp înalt de opt metri, în vârful căruia se afla o "Lună mare", luminând toată cetatea și alungând întunericul pe o distanță de sute de metri în jurul ei. În incendiul care a urmat jefuirii orașului, ciudatul obiect a dispărut, nemaifiind găsit printre ruine, după cum consemna cronicarul Barco Centenera.

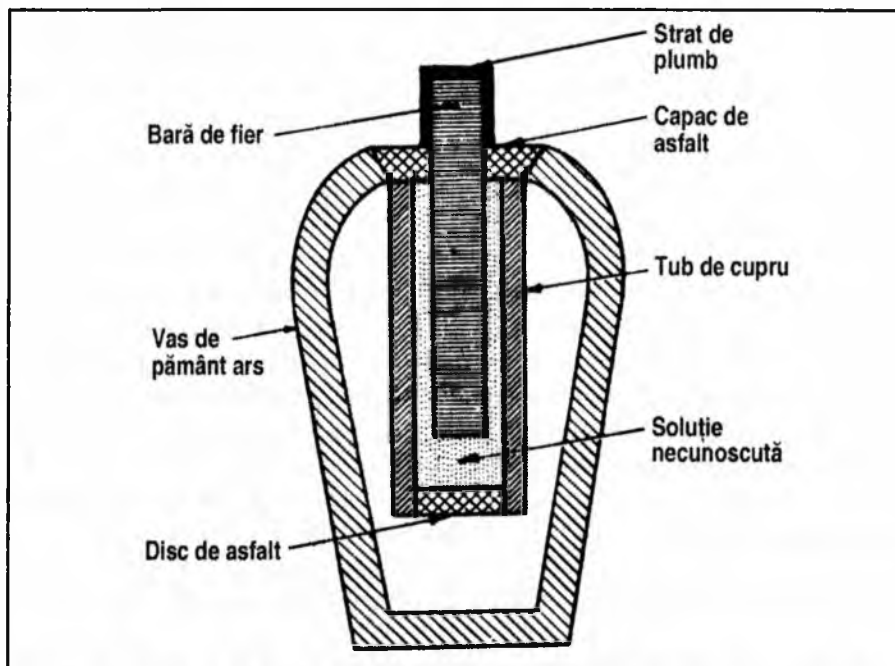
Soldații lui Orellana, trimis de Pizarro în căutarea legendarului Eldorado, au întâlnit un fluviu mareț, pe ale cărui maluri, printre numeroasele populații indiene, trăia și un trib de femei albe, atât de războinice, încât spaniolii au preferat să le evite după primele ciocniri. Indienii din selvă, care se temeau mai

mult de aceste arcașe neîntrecute decât de soldații îmbrăcați în fier și înarmați cu arme de foc, le-au povestit conquistadorilor că misterioasele luptătoare veneau din orașe bogate în aur, puternic fortificate și luminate de "sori mai mici" care răsăreau noaptea pe bastioane, făcând imposibil un atac prin surprindere. Spaniolii au botezat fluviul pe care îl descoperiseră *Amazon*, în amintirea femeilor războinice descrise de Homer, și au pornit în căutarea misterioaselor orașe ale aurului. Nu s-au întors decât prea puțini, fără să fi găsit nimic.

Mai târziu, portughezii și mulți alți exploratori europeni vor auzi aceleași legende. Mult timp s-a crezut că misterioșii albi ai pădurilor amazoniene nu trăiesc decât în fantezia populară, la fel ca și orașele secrete. De-abia în secolul al XX-lea au fost descoperite în Peru și Brazilia câteva cetăți (printre care Machu-Pichu, oraș sacru al incașilor, locuit numai de femei) cărora spaniolii nici nu le-au bănuat existența. Iar în ultimele decenii au fost semnalate contacte sporadice cu două triburi de indieni albi și blonzi din Matto Grosso (*acurinis* și *pixuma*), la care luptă atât bărbații, cât și femeile.

În anul 1975, revista "*Science et Vie*" reproducea schema unei pile galvanice realizate în antichitate, obiect analizat anterior într-un articol din revista americană "*Chemistry*". Ambele publicații menționau faptul că, fără a fi adevărate ale ipotezei paleoastronauticii, au considerat ca obligatorie aducerea la cunoștința publicului a unei astfel de enigme, cu adevărat remarcabile. Dispozitivul, aflat la muzeul din Bagdad (Irak), a fost descoperit acum câteva decenii în zona Khujut Rabuah, într-un strat arheologic corespunzând perioadei în care Mesopotamia fusese ocupată de către părți (227-126 î.e.n.). Primul om de știință care l-a descris amănunțit a fost arheologul german König, în lucrarea sa "*Neun Jahre Irak*" ("*Nouă ani în Irak*"). Obiectul se prezintă astfel: un vas de pământ ars, cu înălțimea de 150 mm, în care a fost introdus un tub de cupru cu lungimea de 90 mm și diametrul de 26 mm. Acest tub era închis la ambele capete cu asfalt și conținea o soluție lichidă ce a rămas necunoscută; din mijlocul discului de bitum, situat în partea superioară, iese capătul acoperit cu plumb al unei bare de fier oxidat. Un model identic funcționează în holul muzeului, producând curent electric cu tensiunea de 0,5-2 V (soluția din cilindru este sulfatul de cupru în cazul respectivei reconstituiri). După cum observa și revista "*Science et Vie*", este uimitoare lipsa totală a oricărei informații documentare asupra destinației și modului de folosință a bateriei din Bagdad.

S-a încercat să se acrediteze ipoteza că electricitatea produsă de acest obiect nu servea pentru încălzire, iluminat, galvanizare ori sudarea corpurilor metalice. Unii oameni de știință au afirmat că "așa-numita baterie aparținuse de fapt

“Pila galvanică” de la Khujut Rabuah (Irak). Reconstituire din 1975 (arhiva autorului).

vindecătorilor, care o foloseau spre a-și impresiona pacienții cu mici șocuri electrice, de natură necunoscută acestora”. Ipoteza este puțin probabilă, datorită lipsei de spectaculozitate a procedurii respective, în comparație cu alte mijloace cunoscute de medicii și preoții din Orient, încă din cele mai vechi timpuri. Însă, chiar acceptând-o ca atare, nu se poate trece cu vederea că oamenii care construiseră și se serveau de asemenea aparate *descoperiseră curentul electric acum peste două milenii*. Or, posibilitățile aproape nelimitate de folosire a unei astfel de invenții într-o variată gamă de activități umane nu ar fi putut scăpa unei minți destul de iscoditoare pentru a concepe un astfel de dispozitiv. Dar a fost el realizat într-adevăr de antici? Dacă se mai poate afirma că proprietățile deosebite ale unei săbii japoneze (elasticitatea și duritatea inegalabile) se datorează hazardului ce l-a făcut pe meșteșugar să folosească un minereu bogat în metale rare (eventual de origine meteorică), este dificil de crezut că mesopotamienii au ajuns la formula pilei galvanice încercând să realizeze diferite tipuri de opaițe cu seu!

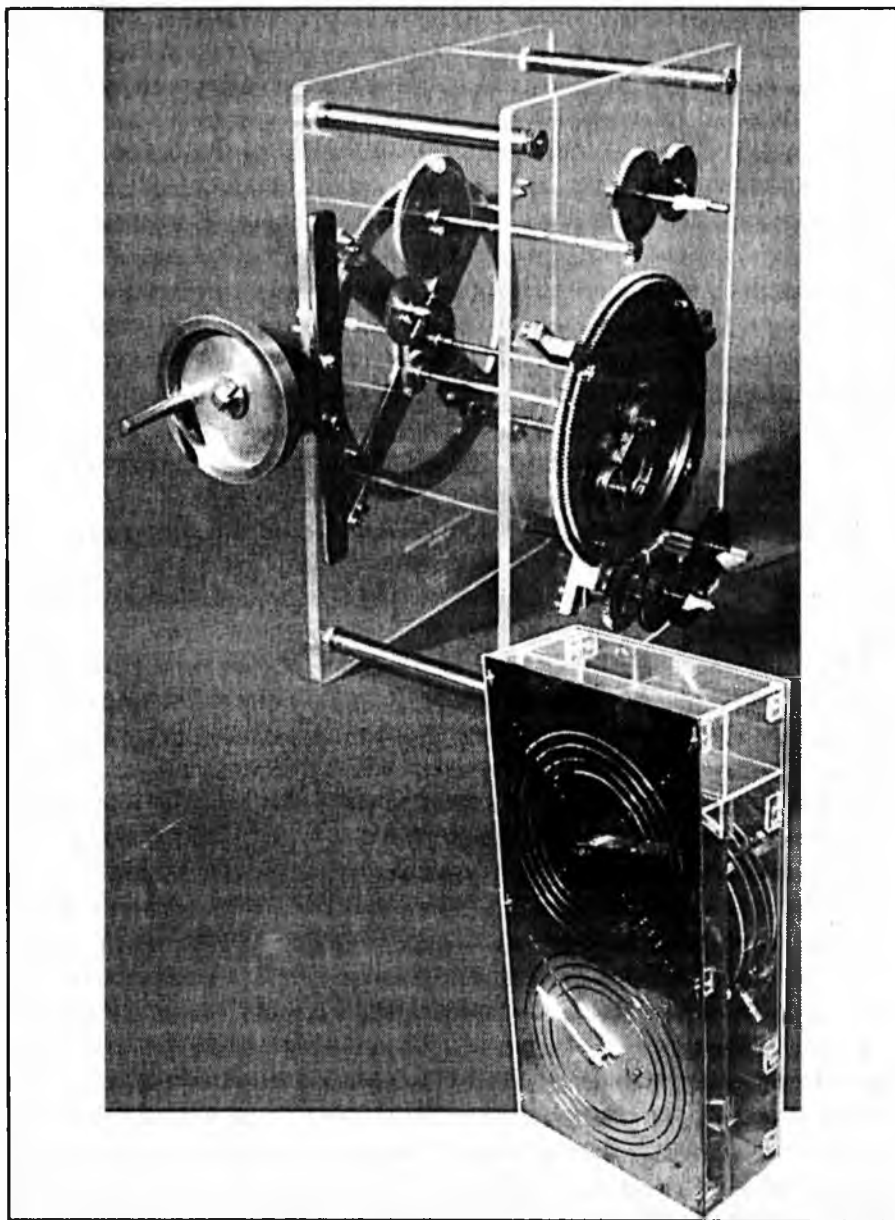
În cartea sa "*Le livre de l'inexplicable*" ("*Cartea inexplicabilului*"), cercetătorul Jacques Bergier prezenta una dintre cele mai tulburătoare enigme ale trecutului descoperite vreodată pe Terra. La 13 februarie 1961, Mike Mikesell, Wallace Lane și Virginia Maxey au găsit, în cursul unor prospecțiuni lângă Olancho (statul California – S.U.A.), un obiect straniu. Dintr-o concrețieune pietrificată (a cărei vârstă a fost stabilită ulterior la circa 500 000 de ani) a ieșit la iveală un corp sferic de faianță, străbătut de un canal cilindric și o bucată de metal cu mai multe ramificații. Suprafața exterioară a obiectului este învelită într-un strat de metal gros de 2 mm. Părțile metalice nu comunică între ele și sunt făcute din aliaje neferoase care au oxidat prea puțin în cursul timpului. Obiectul găsit în California are o factură evident industrială și nu poate fi asemănat decât cu o... bujie de automobil! Dar cum au izbutit *Homo erectus* să-l realizeze cu uneltele lor din piatră? Cu atât mai mult cu cât strămoșii omului n-au trăit (teoretic) în cele două Americi, popularea acestor continente începând abia acum 70 000 de ani, o dată cu migrarea unor grupuri mongolide din Asia, peste Strâmtoarea Bering...

Misteriosul aliaj siberian și astrograful atlantiților

În 1985, mai multe publicații ("*Trud*", "*Sputnik*" etc.) și agenții de presă ("*Novosti*") sovietice anunțau descoperirea, pe malul râului Vașka, a unui corp metalic foarte ciudat. Analizat la un institut de geofizică și geochimie moleculară, obiectul s-a dovedit a fi realizat dintr-un aliaj conținând 67,2% ceriu, 10,9% lantan, 8,78% neodim, 6,2% fier, 5% magneziu și adaosuri de uraniu, molibden, toriu etc. În total, aproape 40 de elemente, majoritatea extrem de rare. Doctorul în științe tehnice A. Miller, care a efectuat o parte dintre analize, observa că lantanul, ceriul, neodimul, uraniul și toriul nu se întâlnesc nicăieri pe Terra decât dispersate și în cantități foarte mici la volume mari de zăcămint. Deci obiectul era artificial, după cum demonstra și lipsa oricăror produse de dezintegrare a uraniului. La analizele ulterioare, doctorul în științe tehnice V. Fomenko constata alte caracteristici ieșite din comun; spre deosebire de orice aliaj care poate fi obținut de industriile actuale, cel al corpului în cauză nu conținea incluziuni de natriu sau calciu, iar procentul de fier se prezenta în stare pură și nu sub formă de oxizi. Or, aliaje atât de pure nu apar nici măcar în mostrele etalon, prelucrate în condiții de laborator. Singura tehnologie ce ar permite fabricarea unui aliaj similar ar fi probabil presarea la rece a unui amestec de pulberi metalice, la o presiune de câteva zeci de mii de atmosfere (ipoteză confirmată de

uimitoarea densitate a obiectului). După opinia specialiștilor ruși, fragmentul descoperit făcuse parte dintr-o piesă în formă de inel sau cilindru, cu diametrul exterior de aproximativ 120 cm. Or, actualmente nu există în lume utilaje care să realizeze corpuri de asemenea dimensiuni, iar pentru industria spațială (aflată încă în stadiu incipient) ele sunt prohibitive. Vârsta obiectului a fost estimată la circa 100 000 de ani, luându-se în considerare absența produselor provenite din dezintegrarea elementelor radioactive. După cum consemnau ziarele *“Trud”* și *“Tehnika Molodioji”*, intensitatea câmpului magnetic atinge peste cincisprezece valori diferite în diverse porțiuni ale obiectului, ceea ce a dus la supoziția că era folosit pentru “răcirea magnetică” la scară industrială. Se remarcă și faptul că, la orice șoc de natură mecanică, aliajul emite o cantitate neobișnuită de scântei, deci fragmentul nu făcea parte dintr-o piesă supusă unor astfel de solicitări, ci dintr-un aparat cu funcționalitate de tip electromagnetic. Însă un asemenea produs nu-și putea avea locul decât într-o tehnologie de vârf, greu de imaginat în Paleolitic...

O astfel de curiozitate este și așa-numita “mașinărie” descoperită în epava unei galere scufundate în anul 78 î.e.n. lângă insula greacă Antikythera. Aparatul constă dintr-o placă pe care se află o multitudine de roți dințate, ace mobile protejate de tocuri, plăcuțe gradate și o roată cu coroană dințată, toate puse în mișcare de un arbore cilindric la care se atașa o manivelă. Roțile și cadranele se învârt cu viteze diferite și pot acționa în grupaje independente datorită unui mecanism diferențial selectiv. Dar această inovație ce permite unei mașinării să efectueze simultan două sau mai multe operații a rămas necunoscută europenilor până la 1575. Majoritatea părților componente ale aparatului sunt gravate cu formule matematice și date astronomice. “Mașinăria” a fost găsită în 1900, dar timp de șapte decenii modul de funcționare și utilitatea ei au rămas un mister. Numeroși savanți britanici, greci și americani au încercat asiduu să rezolve enigma, însă reușita a venit de-abia în 1971, când profesorul de Istoria științei și medicinei de la Universitatea Yale (S.U.A.), dr. Derek de Solla Price, a avut ideea să radiografieze aparatul cu raze X și gama, descoperind forma inițială a pieselor componente, sudate între ele după două milenii de stat sub apele Mării Egee. Dr. Solla Price studia aparatul încă din 1951, pe când era profesor la Universitatea Cambridge (Marea Britanie), și găsisese descrierea unei mașinării asemănătoare într-unul din manuscrisele inedite ale poetului englez Geoffrey Chaucer (autorul unei lucrări absolut neobișnuite pentru preocupările lui literare, intitulată *“Treatise on the Astrolabe”* – *“Tratat despre Astrolab”* și datând din anul 1391).

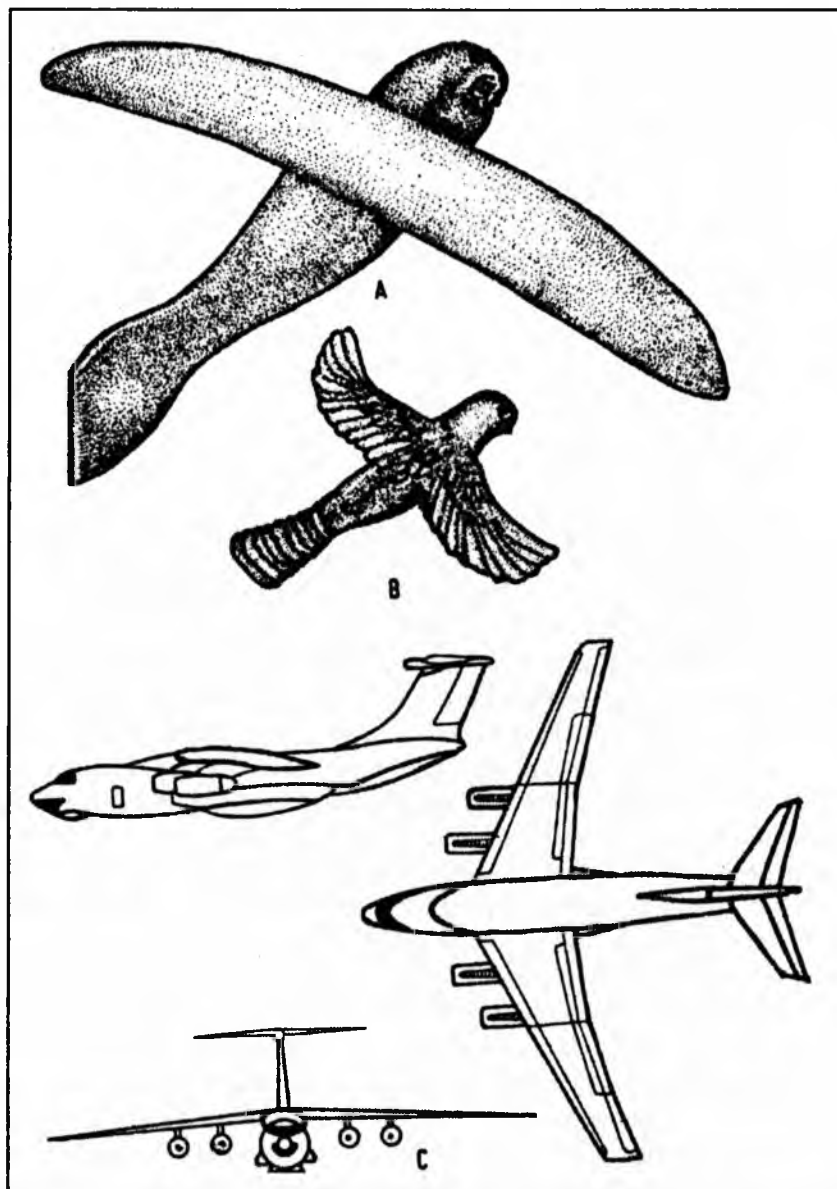
"Mașinăria de la Antikythera" reconstituită de prof. dr. Derek de Solla Price.

După reconstituirea aparatului, funcțiile sale au devenit evidente: prezenta ciclurile solare și selenare în corelație cu mișcările Pământului, precum și poziția tuturor planetelor sistemului nostru solar. Permitea, de asemenea, găsirea unor constelații importante, ajutându-i pe navigatori să calculeze cu precizie punctul în care se aflau și direcția de urmat în timpul nopții. Practic, "mașinăria de la Antikythera" – asemănătoare cu aparatele de navigație pe care Platon le atribuie atlantiților – poate fi considerată pe drept cuvânt "varianta inițială" a astrografelor și girocompaselor introduse în dotarea aviației de bombardament aliate, în cursul celui de-al Doilea Război Mondial. După cum spunea dr. Price: "A găsi un astfel de instrument pe o navă grecească antică este ca și cum s-ar descoperi un avion cu reacție în mormântul lui Tutankhamon". Ceea ce, cu unele mici diferențe de detaliu, s-a și întâmplat.

Aviația faraonilor...

În 1891, în cursul explorării unui mormânt antic de la Saqqarah (Egipt), s-a descoperit un obiect mic, făcut din lemn de sicomor, care părea să fie o jucărie în formă de pasăre. Mormântul data din anii 200 î.e.n. și cercetătorii secolului al XIX-lea nu au acordat nici un fel de atenție artefactului prea puțin impozant. În 1903 însă, frații Wright deschideau epoca zborului cu aparate mai grele decât aerul. Pentru egiptologii ultimelor decenii, "pasărea de la Saqqarah" și alte 13 obiecte similare (găsite în diverse morminte străvechi) nu sunt altceva decât modele de avioane sau planeare. Savantul egiptean dr. K. Messiha a început studiul acestor "jucării" stranii (perfect conservate de clima uscată a deșertului) în 1969, iar rezultatele cercetărilor sale au avut un larg răsunet în lumea științifică.

Spre deosebire de modelele de păsări (în special șoimi) descoperite în Egipt și care sunt copii fidele după natură (sculptorii redând cu mare acuratețe penajul, coada *orizontală*, aripile despicate și curbate la vârf, capul și ciocul arcuit), cele reprezentând aparate de zbor sunt simple, fără nici un amănunt pe suprafața șlefuită (cu excepția unui cap de pasăre *stilizat*), au coada (ampenajul) *verticală*, aripile situate *deasupra* corpului, iar fuselajul lor prezintă pe toată lungimea o secțiune perfect aerodinamică. De altfel, aceste modele, lansate în aer, *planează* cu ușurință, pe când cele de păsări *se prăbușesc* la pământ. Concluzia se impune: copiii reproduc foarte exact aeronave construite cu mii de ani în urmă. Fratele doctorului Messiha, inginerul aeronautic G. Messiha, observa că: "Aripile au unghiul diedru (de intersecție – *n.a.*) negativ în raport cu fuselajul, ceea ce asigură o comportare bună la decolare și aterizare.

A – Obiectul de la Saqqarah; B – Șoimul de la Gizeh; C – Avionul rus IL-76
(arhiva autorului).

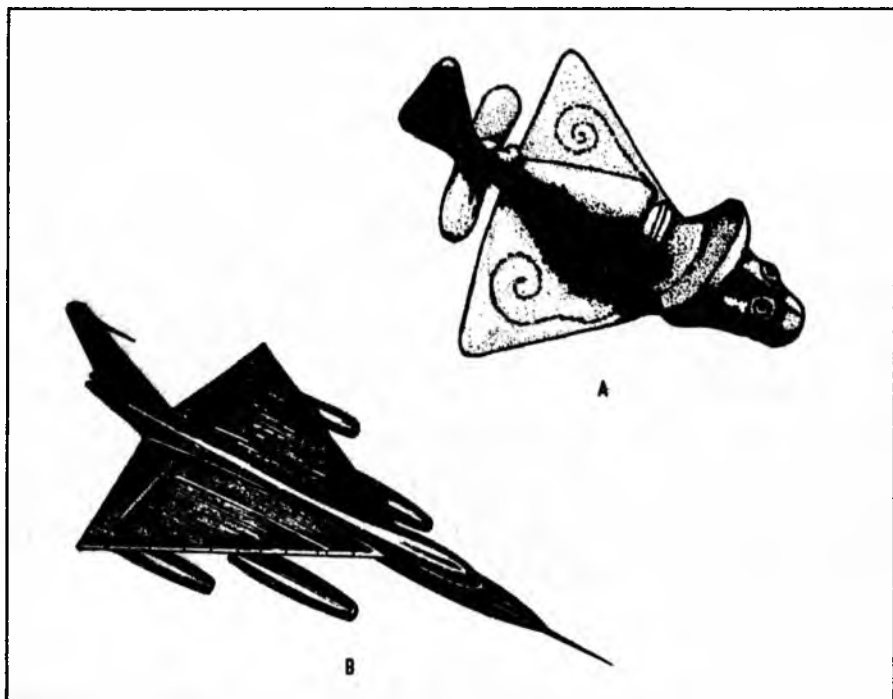
Suprafața lor se înscrie într-o elipsă care îmbunătățește stabilitatea în timpul zborului, iar caracteristicile aerodinamice ale corpului sunt calculate să înlesnească scurgerea fluidului (aerul) pe lângă aparat. Or, acest stadiu a fost atins de aeronautica modernă după mulți ani de experimentări" (*"The Bermuda Triangle"*).

Într-adevăr, aripile planorului sunt plasate în așa fel încât să creeze un vacuum (spațiu vidat) ce facilitează înălțarea, iar deschiderea lor este identică (la scară redusă) celei a avionului francez *"Caravelle"*. Începând din anul 1972, cele 14 aeromodele de lemn se află expuse într-o sală a Muzeului de Antichități din Cairo și au putut fi comparate cu multe avioane ale căror caracteristici și aspect sunt foarte asemănătoare lor: *Lockheed C 130 "Hercules"*, *Mitsubishi Mu 2*, *Transall C 160*, *Dornier Do-31*, *Lockheed S 3 "Viking"* etc. Însă nici un document, nici o frescă, nici o mențiune rămasă de la egipteni nu demonstrează că ar fi cunoscut aparate de zbor (deși Pantheonul lor cuprindea mai mulți zei zburători decât oricare altul aparținând vreunui popor antic). Ipoteza că astfel de aparate constituiau secrete ale faraonului și marilor preoți nu rezistă, din moment ce modelele au fost găsite în atâtea morminte. Ce aeronave au servit ca sursă de inspirație sculptorilor de acum 2-3 000 de ani?

... și cea a incașilor

În colecția de statuete străvechi aparținând Republicii Columbia se află un obiect de aur găsit într-un mormânt cu vârsta de circa 1 800 de ani și considerat multă vreme stilizarea unei păsări sau a unei molii ori poate a unui pește zburător. Primul care a observat că statueta nu seamănă cu o ființă vie, ci mai curând cu un aparat mecanic, a fost cercetătorul american Ivan Sanderson. Studiile sale au demonstrat că era vorba de modelul unui avion cu aripă delta, stabilizatoare (aripioarele de la coadă), eleroane (cârmele de direcționare verticală), carlingă de pilotaj, fuselaj și ampenaj vertical. Sanderson a trimis desenul schematizat al obiectului (realizat de un calculator) la diverse institute de aeronautică, precum și unor piloți sau ingineri de aviație. Tuturor le-a solicitat identificarea schiței respective, fără a le spune ce reprezintă în realitate. Absolut toți specialiștii au răspuns că este vorba de un avion cu reacție, prevăzut cu aripă delta, asemănător aparatului american *F 102*.

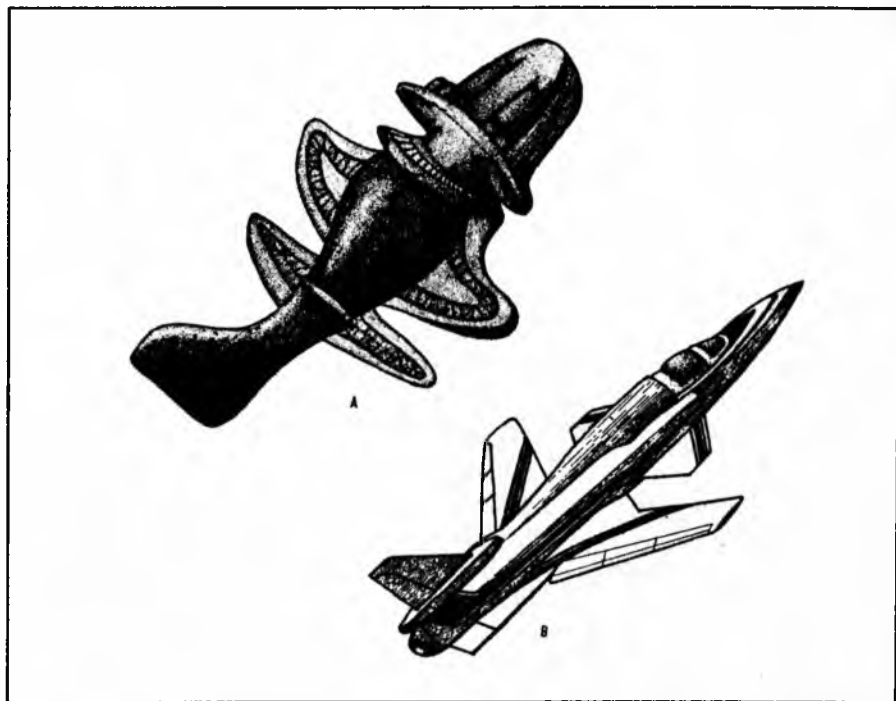
Iată, spre exemplu, ce scria J. A. Ullrich, profesor universitar de aerodinamică și fost pilot în al doilea război mondial: "Modelul pare a fi al unui avion de luptă cu reacție, după cum arată curbura descendentă a aripilor și stabilizatoarelor, menită să prevină apariția vibrațiilor la depășirea barierei sonice. Această

A – Statuetă columbiană; B – Avionul american B-58 (arhiva autorului).

structură de aripă permite atingerea vitezelor supersonice (...). Configurația generală este tipică aparatelor care pot zbura la mare altitudine, în zona 15-20 000 m (...). Unele caracteristici îl îndepărtează însă de avionul F 102, asemănându-l ultimelor tipuri de aparate cu aripă delta proiectate de firma suedeză SAAB (de fapt, cea mai apropiată configurație o are bombardierul american *Convair B 58 "Hustler" – n.a.)*. J. A. Ullrich își baza afirmațiile pe rezultatele probelor efectuate în tunelul aerodinamic cu un model construit pe baza desenului primit. Concluziile similare la care ajunseseră specialiști din S.U.A., Marea Britanie, Germania, Canada și Franța au fost reproduse de numeroase publicații și amintite de Charles Berlitz, Erich von Däniken, Jacques Bergier și mulți alți cercetători în cărțile lor.

Alte obiecte asemănătoare (tot din aur) au fost găsite în mormintele pre-columbiene din America de Sud, ba chiar s-au descoperit și modele cu două

A – Statuetă columbiană; B – Avionul american X-29 (arhiva autorului).

seturi de aripi, având vârfurile curbate înainte în plan orizontal (dar prezentând aceeași arcuire descendentă în plan vertical). Aspectul lor este similar aparatului *Rockwell International XF 12* și, mai ales, avionului cu geometrie variabilă *Panavia 200 "Tornado"*. Căpîi după aceste statuete se află la expoziția "World of Man" din Montreal (Canada).

Arme de foc în Paleolitic?

În iunie 1851, revista "*Scientific American*" relatează o întâmplare stranie petrecută în estul Statelor Unite. În timpul unor prospecțiuni geologice, s-a dinamitat o stâncă aflată la 5 m sub pământ. Când fumul și praful stârnit de explozie s-au risipit, oamenii au văzut că stâncă se crăpase în bucăți, iar din mijlocul ei ieșea la iveală un obiect metalic în formă de clopot. Era făcut dintr-un metal asemănător zincului sau unui aliaj de argint, avea înălțimea de 11,2 cm, diametrul

bazei de 16,2 cm, diametrul vârfului de 6,2 cm și grosimea pereților de 0,8 cm. Geologii au fost de părere că acest obiect avea o vechime de multe milioane de ani, din moment ce în jurul lui se formase o stâncă groasă de câțiva metri. Descoperirea a devenit un exponat celebru, circulând din muzeu în muzeu în aproape 20 de state, până când, după două decenii, a fost furat. În pofida unor cercetări asidue, poliția nu l-a mai putut recupera și, întrucât nici colecționarii particulari, nici alte muzee din lume nu l-au expus până astăzi, este considerat definitiv pierdut. Nici un arheolog n-a putut explica prezența unui obiect *metalic* într-o perioadă contemporană australopitecilor...

Pe fostul teritoriu sumerian, la Shanidar, s-a descoperit un schelet de copil cu o vechime de aproape 45 000 de ani, prezentând indicii clare de iradiere cu izotopi de plumb și cobalt, după cum scria revista "*Life*" în 1968. În 1975, Erich von Däniken a prezentat, în filmul său documentar "*Amintiri despre viitor*", o variantă preistorică a poveștii lui Mark Twain, "*Un yankeu la curtea regelui Arthur*"; la Muzeul de Paleontologie din Moscova se află celebra enigmă din Iakuția – un craniu de bivol sălbatic cu o vechime de câteva mii de ani, ce are între arcade o gaură mică, perfect rotundă, prin care nu poate încăpea decât un glonte de calibrul 9 mm. Cine folosea carabine WINCHESTER în Paleolitic?

Jacques Bergier amintește în "*Les Extraterrestres dans l'Histoire*" despre un incident deosebit de interesant. În U.R.S.S., anul 1969 a adus o descoperire remarcabilă: într-un filon carbonifer vechi de milioane de ani, situat în Urali, a fost găsit un corp cilindric, făcut din fier. Trimis la Universitatea din Moscova și analizat de specialiști de la Academia de Științe a U.R.S.S., obiectul a stârnit senzație: era într-adevăr un cilindru de fier, cu suprafețe lise și regulate. După ce au decupat câteva fragmente cu ajutorul unui cuțit de diamant, oamenii de știință sovietici au efectuat un studiu metalografic amănunțit, ajungând la concluzia că obiectul era, de fapt... o ramură de arbore pietrificat! Niște bacterii dintr-o specie extrem de rară (neidentificată încă) acționaseră asupra pietrei transformând calciul în fier! Teoretic, ipoteza poate fi corectă, dar nu implică forma regulată a suprafețelor, obiectul din Urali neavând aspectul unei crengi acoperite de scoarță, ci mai curând al unui corp geometric șlefuit.

Unul dintre elementele cele mai frapante ale acestui gen de descoperiri îl reprezintă implicațiile unor detalii aparent lipsite de importanță. După cum se știe, anumite realizări industriale ori caracteristici tehnologice au devenit astăzi standard, căpătând o uzanță internațională, tocmai datorită maximei lor eficiențe. Un exemplu îl constituie bateriile de 1,5 V. Or, după cum observa Frank Biondi (director al departamentului "Materiale pentru Procesoare și Echipamente

Electronice", din cadrul Laboratoarelor Bell): "Tensiunea de 0,5-2 V obținută cu bateria antică aflată la Muzeul din Bagdad este semnificativă. Cea mai comună baterie folosită de civilizația modernă produce 1,5 V (...). Ipoteza că electricitatea era cunoscută și servea pentru iluminare, metaloplastie, electroliză, sudură etc. nu pare cătuși de puțin fantezistă". Referindu-se la fresca din templul zeiței Hathor de la Dendera, dr. John Harris de la Universitatea Oxford nota: "Cablurile care alimentează marile becuri par să fie reproduse după instalațiile din manualele tehnice actuale. Ele au aspectul unor conductoare multifuncționale (striate, grele, cu multe straturi izolatoare) mai curând decât al unui singur cablu de înaltă tensiune". Multe alte vestigii străvechi (urmele de "gheteșenilă", șuruburile "fosilizate", costumele "presurizate" ale statuetei Dogu, scafandrul de pe basorelieful guatemalez etc.) sunt atât de asemănătoare obiectelor pe care le folosim astăzi în aceleași scopuri (realizate după decenii, uneori secole de căutări și perfecționări neîntrerupte), încât provoacă uimire. Standardizarea unor produse larg răspândite, reducerea dimensiunilor și simplificarea formelor în vederea îmbunătățirii eficienței sunt proprii unei anumite etape a industrializării, perioadă în care o civilizație își poate permite să perfecționeze ceea ce a obținut până atunci. O astfel de etapă necesită multe milenii de istorie. Dar câte? Dacă înainte de popoarele antice cunoscute de noi au existat altele, ajunse la un stadiu tehnico-științific egal (poate superior) celui actual și apoi dispărute, atunci specia umană s-a născut într-o perioadă anterioară Cuaternarului!

Cartografia aeriană la... eschimoși

Ultima, dar nu și cea din urmă rămâne problema cartografiilor antici, care nu credeau cu toții că Pământul este o carapace de broască țestoasă sprijinită pe spinărilor unor balene! Multe din vechile hărți și atlase descoperite atestă nu numai uimitoarele cunoștințe geografice și astronomice ale popoarelor care le-au realizat, ci ridică și problema inexplicabilă a cartografierii lor – după cât se pare, aeriană.

Astfel, harta astronomică găsită în 1979 în orașul Suzhou (estul Chinei) datează din anul 1005 e.n. și reprezintă o mare porțiune a Căii Lactee, precum și cele 28 de faze lunare specifice astronomiei chineze antice. Ea mai cuprinde și cercurile concentrice duble ale zodiacului babilonian, ceea ce dovedește sau că aceste popoare, situate la distanțe geografice foarte mari, aveau strânse legături culturale, sau că ambele civilizații au primit aceleași date de la un alt popor, mult mai avansat (deoarece este greu de conceput că popoarele din antichitate puteau face observații asupra unor stele atât de îndepărtate fără telescop). De

altfel, cunoștințele de astronomie și geografie ale chinezilor erau absolut uimitoare: o inscripție descoperită *prevede* cu 30 de ani înainte o eclipsă de soare pentru 1261 î.e.n. (previziune corectă, după cum menționează o altă cronică). Hărțile geografice ale Chinei imperiale a dinastiei Iuan (1279-1368 e.n.) cuprind date exacte nu numai pentru Asia sau Europa, dar și pentru Africa sau Oceania...

Între anii 1870 și 1990, exploratorii polari ai Arcticii au descoperit în repetate rânduri, la eschimoșii canadieni, hărți extrem de precise ale unor regiuni complet necunoscute în perioadele respective. Astfel, hărțile Golfului Hudson și ale Mării Barents nu numai că sunt uimitor de exacte și amănunțite, dar arată ca și cum ar fi fost trasate după informații obținute de la 10 km altitudine. Aceste hărți realizate prin gravare pe os sau prin creștături pe piele de focă sunt, după tradiția eschimosă, cunoscute de câteva mii de ani. Ele nu reprezintă un fenomen singular, fiind comune atât eschimoșilor de pe coastă, cât și celor din interiorul continentului (care nu și-au părăsit teritoriile tribale de sute de generații). Este de-a dreptul frapantă asemănarea dintre hărțile Golfului Hudson și Insulelor Baffin trasate de eschimoși pe o bucată de piele și cele realizate de sateliții de observare ai marinei britanice. Tot eschimoșii au fost cei care au dat vikingilor cunoștințele necesare cartografierii unor întinse regiuni americane, atunci când aceștia au debarcat în Groenlanda și nord-estul Americii (prin anii 1000 e.n.). Vikingii le-au transmis cartografiilor medievale europeni, care au desenat hărți precise ale unor zone nord-americane cu mult înainte de călătoria lui Columb (1492). Savantul american G. Alexander, șeful Secției Hărți a Bibliotecii Publice din New York, și cercetătorul J. Enterline, în cartea sa *"The Viking America"*, apărută în 1972 în S.U.A., au analizat peste 90 de hărți și cam tot atâtea texte vikinge și medievale precolumbiene, ce redau exact teritorii necunoscute europenilor până în secolul al XVI-lea: Groenlanda, Labrador, New Foundland, Peninsula Seward (Alaska), Insula Baffin, Strâmtoarea Bering (arhipelagul arctic canadian), toate considerate până atunci de lumea științifică drept reprezentări stângace ale Siberiei, Insulei Novaia Zemlea, Scandinaviei sau nord-estului asiatic. Cele mai cunoscute hărți de acest gen sunt cele ale "Vinlandului", "Groenlandului", "Scandinaviei", "Insulei Dicolzi" și "Siberiei", care au fost identificate de Enterline și Alexander cu zonele nord-americane amintite. De unde provin însă informațiile geografice ale eschimoșilor? Nu cumva au legătură cu ciudatele lor legende? "Ultima Thule", de exemplu, afirmă că poporul eschimos (Innuitt) a fost adus în Nordul Înghețat de "uriașe păsări de bronz". Detaliu semnificativ, de altfel, căci chiar admitând că eschimoșii cunoșteau metalele de la vikingi, de unde puteau ei să știe că există "păsări" metalice (nave aeriene) care pot zbura transportând oameni la bord?

ARHIVELE AU CUVÂNTUL

Demult de tot, pe vremea când Pământul mai era încă moale și cald...". Toate vechile legende ale indienilor nord-americani Zuñi încep cu aceeași formulare tradițională, bătrânii povestitori ai tribului atribuind această insistență necesității de a se aminti permanent oamenilor care a fost starea primordială a lumii. O idee remarcabilă! Dar... de unde știau oare îndepărtații strămoși ai indienilor Zuñi că Terra a fost acum mai bine de patru miliarde de ani doar o imensă masă de materie fierbinte și vâscoasă?!

Există multe documente ce așteaptă să fie cercetate și multe enigme care se cer dezlegate. "Multe", în comparație cu cele care au fost studiate, pentru că, în realitate, documentele pe care le mai avem astăzi reprezintă o proporție infimă în raport cu cele care au fost distruse sau pierdute. Să ne amintim de Biblioteca din Alexandria fondată de Ptolemaios I Soter în anii 300 î.e.n. Ea conținea peste 500 000 de lucrări cuprinzând toate informațiile despre omenire cunoscute în antichitate, precum și remarcabile opere literare sau lucrări științifice. Jumătate din aceste manuscrise au ars în timpul cuceririi orașului de către legiunile lui Cezar (47 î.e.n.), iar restul au fost distruse de arabi la ordinul califului Omar (717-720 e.n.), neprețuitele documente fiind folosite la... încălzirea băilor publice! Raționamentul califului a intrat în istorie: "Dacă toată înțelepciunea lumii se află în Coran, atunci nu mai este nevoie de alte cărți, iar dacă ea nu poate fi găsită în Coran, atunci celelalte cărți trebuie să fie distruse pentru ca să nu se observe aceasta".

Informații de o valoare inestimabilă au fost pierdute pentru totdeauna atunci când împăratul chinez (Cheng) Shih Huang-ti a ars zeci de mii de lucrări de filosofie, știință, istorie și astronomie (214 î.e.n.), sau când cel de-al 63-lea Inca (Pachacuti al IV-lea) a dispus distrugerea arhivelor care conțineau toate cunoștințele lăsate amerindienilor de Viracochas. "Iluminatul" Pavel a ars toate textele antice grecești și romane din vestitele biblioteci ale orașului Efes, iar Dalai Lama "galben" (al V-lea) a distrus bibliotecile lamaistilor "roșii". Preoții, misionarii, călugării și inchizitorii catolici spanioli și-au putut desfășura nestingheriți talentele în timpul Conquistei Americii. Figura episcopului Diego de Landa, care a reușit să distrugă singur toate urmele scrierii maya, este prea cunoscută pentru a mai insista. Probabil însă că puțini oameni cunosc "opera"

misionarului catolic Eugène Eyraux, care a ars, în anul 1864, câteva mii de tăblițe "rongo-rongo" pe Insula Paștelui... Acestor "înțelepți" nu li se va face niciodată o "publicitate" suficientă. Căci de-a lungul Istoriei apar alții și alții: Savoranola, Torquemada, Knox, Papa Paul IV, Wilberforce... Sau, mai recent, nume de o și mai tristă celebritate: Lenin, Hitler, Stalin, Mao Tze Dun...

Între 25 și 30 august 1914, celebra bibliotecă din orașul belgian Louvain (cuprinzând 230 000 de volume rare, 750 de manuscrise medievale și 1 000 de incunabule unice în lume) a fost complet arsă de armatele germane. Fusese fondată în 1426, când Berlinul era doar o îngrămadire de cocioabe... În războiul civil din Spania și, mai târziu, în Al Doilea Război Mondial, armatele germane și-au asumat (la ordinul expres al lui Hitler) "măreața misiune" de a distruge peste o treime din comorile de artă și cultură acumulate în Europa timp de 3 000 de ani. Și ceea ce a scăpat naziștilor a fost furat sau distrus de brava Armată Roșie, care tocmai "elibera" Europa de Est... Este imposibil de evaluat răul imens pe care astfel de acțiuni l-au adus umanității, încetinindu-i progresul cu secole, poate chiar milenii.

Documentele la care se referă acest capitol provin dintr-o perioadă de timp cuprinsă între anii 4000 î.e.n. și 1900 e.n. Mileniul al IV-lea î.e.n. este însă data cea mai veche de la care ne-au parvenit documente *scrise*. În realitate, legendele și informațiile menționate în textele respective sunt mult mai vechi, unele datând chiar de prin anii 9 000 î.e.n. Scrieri antice egiptene, sumeriene, asiriene, babiloniene, iudaice, grecești, romane, hinduse, chineze, arabe, tibetane, mayașe, incașe, aztece, pascuane; texte medievale și moderne stranie provenite din Anglia, Franța, Italia, Spania, Austria, Germania, țările scandinave, România, S.U.A., America de Sud, Asia; manuscrise și comunicări științifice neobișnuite ale unor savanți, exploratori, scriitori sau artiști celebri, toate acestea au o imensă valoare culturală, științifică și istorică.

Antichitatea

SUMER. Poporul sumerian a apărut în Mesopotamia ("Țara dintre cele două fluvii" – Tigru și Eufrat) în mileniul al IV-lea î.e.n. Prin organizarea politico-administrativă, cultura și nivelul cunoștințelor științifice, el s-a aflat într-un stadiu superior tuturor celorlalte popoare contemporane din Orientul Mijlociu. Inițial au existat mai multe orașe-state independente: Ur, Uruk, Babilon, Lagaș, Nippur, Larsa, Kiș, Umma, dar treptat ele au format alianțe sau au fost cucerite de cele mai mari, constituindu-se astfel regatul sumerian. Puterea acestui stat a

ajuns la apogeu în perioadele: Akkad (2300-2235 î.e.n.) și Ur II (2065-1955 î.e.n.), iar dispariția sa definitivă din istorie s-a produs în anul 1950 î.e.n., sub loviturile nimicitoare ale triburilor nomade amorite, aliate cu elamiții.

Civilizația sumeriană rămâne o enigmă a istoriei, căci nu s-au descoperit încă dovezi ale unei dezvoltări treptate în timp sau diferențe calitative între realizările din diverse perioade ale existenței sale. Construcțiile, operele de artă, documentele rămase prezintă același stil și dovedesc aplicarea acelorași cunoștințe de la începutul și până la prăbușirea Sumerului, schimbările intervenite fiind ne semnificative. Or, acest lucru este – din punct de vedere istoric, economic, științific și logic – anormal, deși nu constituie unica excepție. În absența descoperirilor arheologice complete, multe civilizații antice – egipteană, sumeriană, mayașă sau incașă – par să fi apărut brusc și inexplicabil. Nimeni nu poate spune cum au dobândit sumerienii și egiptenii avansatele cunoștințe specifice și rafinatele gusturi artistice de la acea dată (7500-2500 î.e.n.), când aceste popoare se aflau în Neolitic – epoca nouă a pietrei.

Sumerienii au lăsat numeroase tăblițe de lut ars pe care însemnau cu ajutorul scrierii cuneiforme – apărută o dată cu ei – informații de mare interes științific și istoric: texte religioase sau literare conținând valoroase date istorice și geografice; arhive economice, militare și dinastice; calcule sau formule de matematică, fizică și astronomie; legi și coduri juridice (a căror primă redactare cunoscută în istorie a avut loc prin anii 2065 î.e.n., la Ur); însemnări administrative sau tehnice; legende și istorisiri. Textele au fost consemnate pe sute de mii de plăcuțe strânse în primele biblioteci din lume, descoperite în palatele regale din Nippur (60 000 de tăblițe de lut) sau Ur (10 000 de tăblițe de lut, aramă și aur) și în orașele asiriene Assur (20 000 de tăblițe de lut) – fondată de regele Tiglatpalassar I (1112-1074 î.e.n.) și Ninive (500 000 de tăblițe de lut, aramă și lemn) – fondată de regele Assurbanipal (668-626 î.e.n.), asirienii preluând și continuând civilizația sumeriană, fără să poată însă atinge vreodată nivelul acesteia.

Un frumos poem sumerian a fost descoperit – scris pe plăci de aramă – în biblioteca personală a regelui Assurbanipal, sub ruinele palatului său din Babilon. Textul afirmă că poemul datează din anii 4000 î.e.n., însă a fost consemnat pentru prima oară prin anii 2300 î.e.n. de către învățații din Ur. Este vorba de așa-numitul "Cânt al lui Etana", care descrie călătoria în cer a acestui erou legendar "pornit spre stele, călare pe un vultur". Până aici nimic deosebit: omul a visat să zboare din cele mai vechi timpuri – aceasta fiind doar prima atestare documentară – iar printre mijloacele epocii, vulturul părea unul dintre cele mai adecvate. Mai departe însă... "Etana vede cum Pământul se micșorează, se

micșorează întruna. Pământul se zărește acum doar cât discul Lunii". Iată o comparație exactă, dar total nepotrivită cu milenul al IV-lea î.e.n.!

O tăbliță de lut descoperită în Babilon (expusă astăzi la British Museum) conține un calcul extrem de precis al eclipselor de Lună, pentru o perioadă de aproximativ 4 000 de ani (până în anul 2000 e.n.). Datele înscrise s-au dovedit absolut exacte! Tăblițele descoperite la Akkad au permis stabilirea faptului că zeii mitologiei sumeriene nu aveau figură umană, fiecare dintre ei reprezentând, de fapt, o anume stea sau planetă (Marduk – Marte, Ninurta – Sirius) situate în diverse constelații, printre care și cea a Pleiadelor.

Cele mai interesante documente sumeriene se referă însă la faimoasa catastrofă a lumii antice: Potopul. Legenda potopului poate fi întâlnită la majoritatea vechilor popoare din cele două Americi, Africa, Europa, Asia, Orientul Mijlociu și Oceania (cu excepția aborigenilor australieni, laponilor sau eschimoșilor), dar primii care au lăsat documente scrise privind acest cataclism au fost sumerienii. Legenda potopului este arhicunoscută: o inundație catastrofală provocată de ridicarea apelor oceanului, îmbinată cu o ploaie torențială care a ținut luni de zile și a determinat acoperirea completă a uscatului, înecându-i pe toți oamenii cu excepția unei singure familii. Aceasta – prevenită de "zei" – și-a construit o corabie capabilă să reziste apelor dezlănțuite și astfel a supraviețuit, membrii ei devenind strămoșii unei noi rase umane. În linii mari, aceste elemente se întâlnesc la toate legendele care povestesc evenimentul, indiferent de zona geografică și de perioada istorică în care trăiau popoarele respective.

Oamenii de știință admit astăzi faptul că la baza acestei legende a stat un fenomen real, verificabil istoric și arheologic – chiar dacă proporțiile sale au fost exagerate. În regiuni întinse din Orientul Mijlociu, Asia, Africa, Europa, Oceania și cele două Americi s-au produs inundații catastrofale provocate de schimbarea climei după ultima glaciație (Würm: 120 000 – 25 000 î.e.n.). Aceste inundații, care au avut loc probabil în perioada 25 000 – 15 000 î.e.n., nu au putut, desigur, să acopere "tot Pământul" sau să înecă "toți oamenii", dar au avut, fără îndoială, efecte atât de înspăimântătoare, încât au rămas pentru totdeauna în memoria speciei umane. Majoritatea legendelor susțin însă că potopul a fost provocat deliberat de către "zei" – ființe humanoide cât se poate de materiale, care, deși cunoșteau cu precizie data catastrofei, nu au salvat totuși decât foarte puțini oameni. Ipoteza unui cataclism provocat artificial este foarte puțin probabilă, dar nu imposibilă: gradul de perfecționare al actualelor arme de nimicire în masă (atomice și meteorologice) dovedește că o astfel de performanță ar fi pe deplin realizabilă. O puternică explozie atomică submarină sau

o undă seismică artificială produce valuri gigantice (de tip tsunami) care pot inunda zone întinse; același efect l-ar avea topirea unei părți din banchizele polare sau provocarea unor averse torențiale, menținute constant timp îndelungat. Dar în contextul tuturor celorlalte acțiuni ale ființelor care ar fi luat contact cu oamenii din acea perioadă, un astfel de genocid și-ar găsi cu greu confirmarea.

Deși legenda potopului este larg răspândită, "celebritatea" ei se datorează îndeosebi unui text de bază al religiei creștine – "*Vechiul Testament*". Puțini oameni știu însă că acest text nu a făcut altceva decât să reia, uneori până la identitate, legende sumeriene care l-au precedat cu câteva mii de ani! Cea mai veche relatare a potopului a fost descoperită gravată pe tăblițele din marea bibliotecă de la Nippur. Consemnările – a căror vechime depășește 5 000 de ani – susțin că potopul a avut loc acum 24 510 ani, 3 luni și 84 de ore (!) și a înecat toți oamenii din Mesopotamia, cu excepția familiei înțeleptului Ziusudra, care a fost salvată de "zei". Cele mai cunoscute documente sumeriene privitoare la acest eveniment sunt însă cele 12 tăblițe de lut ars din biblioteca de la Kuiungik (Ninive) aparținând regelui babilonian Assurbanipal. Ele au fost descoperite în 1872 de cercetătorul englez George Smith de la British Museum și cuprind celebra epopee a lui Ghilgameș, scrisă între anii 1728 și 1686 î.e.n.

Eroii acestui poem epic sunt Ghilgameș (regele cetății Uruk) și Enkidu. Datorită faptului că unul din părinții lor fusese "zeu", iar celălalt pământean, acești doi eroi aveau calități superioare celorlalți oameni. (Este interesant de remarcat acest laitmotiv al tuturor mitologiilor: semizeii. Proveniți dintr-un cuplu zeu-om, sunt întotdeauna superiori prin forță, curaj, inteligență sau frumusețe contemporanilor.) Peripețiile celor doi prieteni cuprind însă unele amănunte care dau de gândit: ridicat în aer de "Zeul Soarelui", Enkidu își simte corpul "greu ca o stâncă", având senzația că a fost "acoperit cu plumb". Dar acesta este unul dintre efectele accelerației la viteze mai mari decât cea a sunetului! În timpul zborului, "Vulturul cerului" poartă cu Enkidu un dialog foarte ciudat: "El îmi spuse: «Uită-te în jos spre Pământ! Cum arată? Privește marea! Cum ți se pare?» Iar Pământul era cât un munte și marea ca un lac". După alte patru ore de zbor, "Pământul era ca o grădină și marea ca apa care curge prin grădină". În sfârșit, după încă o înălțare în spațiu, care a durat tot patru ore, "vulturul" întreabă din nou: "«Uită-te în jos spre Pământ! Cum arată? Privește marea! Cum ți se pare?» Iar Pământul arăta ca o lipie și marea cât o adăpătoare". După relatarea lui Enkidu se pare totuși că presupusa navă în care a fost imbarcat nu a zburat numai ascensional: ultima descriere ne înfățișează Pământul ca și cum ar fi fost privit de la aproximativ 1 000 km altitudine, or, atingerea acestei înălțimi nu ar

fi necesitat 12 ore (este cunoscut că rachetele purtătoare terestre atingeau încă din 1970 viteza de 10 km/s). În orice caz însă, această descriere este prea realistă pentru a fi produsul fanteziei; primul om care a văzut astfel Terra a fost astronautul american John Glenn, lansat cu nava "*Mercury-Atlas 6*" la 20 februarie 1962!

În a opta tăbliță de la Ninive este descrisă moartea lui Enkidu: boala care l-a doborât era atât de stranie, încât Ghilgameș bănuiește că prietenul său a fost "atins de răsuflarea otrăvită a animalului ceresc" (simptomele maladiei i-au determinat pe unii radiologi care au studiat textul să afirme că Enkidu a fost iradiat). În sfârșit, ultimele patru tăblițe relatează călătoria pe care o întreprinde Ghilgameș până la Utnapiștim – "părintele oamenilor". Acest personaj (care va deveni cunoscut prin "*Vechiul Testament*" sub numele de Noe) îi povestește regelui din Uruk trecutul său și astfel descoperim un remarcabil "reportaj la fața locului" despre potop. Bătrânul nu spune că "zeii" au fost cei care au pregătit această catastrofă. Dimpotrivă: "Deodată ziua se schimbă în noapte / Poporul din cer nu se mai recunoaște / Zeii toți cuprinși de teamă / Au fugit până în cerul lui Anu" (Anu era zeitatea principală a religiei sumeriene din orașul Uruk. Dar cine erau oare "poporul din cer"?). În timp ce "zeii" ajungeau în siguranță în "cerul lui Anu", Utnapiștim, avertizat din timp de către "poporul din cer" asupra iminenței catastrofei, se îmbarca într-o corabie mare și rezistentă împreună cu familia sa și un grup restrâns de oameni (selecționați pentru calitățile lor fizice și psihice). După înspăimântătoarea catastrofă în care "au pierit toți oamenii" (afirmația nu pare prea exagerată, dacă luăm în considerare că zona câmpiei mesopotamiene este plată și joasă, iar arheologii consideră că apa a atins niveluri cuprinse între 7 și 14 m înălțime), corabia lui Utnapiștim s-a oprit pe un vârf de munte, iar supraviețuitorii au luat totul de la început...

EGIPT. Scrierea hieroglifică egipteană s-a născut în anii 4000 î.e.n. și, dacă la început inscripțiile săpate în piatră și papirusurile conțineau doar însemnări comerciale, treptat vor apărea și se vor generaliza texte având caracter economic, religios sau istoric. Creația literară egipteană se dezvoltă la începutul Regatului Vechi, în timpul dinastiilor 3-6 (2778-2263 î.e.n.) – perioadă din care datează cunoscutele "texte ale piramelor". Indiscutabil însă, epoca de aur a literaturii egiptene a rămas cea din anii dinastiei a 12-a (2000-1788 î.e.n.), iar cele mai frumoase poeme și povestiri au fost scrise în secolele al XIX-lea și al XVIII-lea î.e.n. În literatura egipteană sunt frecvente descrierile "corăbiilor cerești" în care se deplasau zeii Ra, Ptah, Aton, Osiris, precum și unii faraoni "aleși de zei". (Este interesant de remarcat faptul că civilizația egipteană a lăsat mai multe reprezentări

de zei cu aripi sau cap de pasăre decât orice altă civilizație antică...) Aceste descrieri sunt oare numai rodul imaginației?

INDIA. După cum se consideră astăzi, scrierea hindusă a apărut în anii 1000 î.e.n., dar este indiscutabil că *Vede*-le (poemele sacre indiene) sunt mult mai vechi. Cea mai frumoasă dintre ele, "*Rigveda*", datează din anii 1500 î.e.n., iar celebrele "*Mahabharata*" și "*Ramayana*" au fost compuse, probabil, în mileniile al V-lea și, respectiv, al III-lea î.e.n. – deși prima transcriere descoperită datează din secolul al III-lea î.e.n. Or, toate aceste remarcabile opere literare antice sunt pline de elemente stranii: *vimanas* – faimoasele nave zburătoare; zei care vin din cosmos; arme asemănătoare celor termonucleare, meteorologice, biologice sau radioactive; în sfârșit, noțiuni remarcabile asupra micro- și macrouniversului, precum și a legăturilor dintre ele. Spre exemplu, în "*Samarangana Sutradhara*" ("*Arhitectul Universului*"), text a cărui variantă inițială este mai veche de 3 000 de ani, poate fi găsită descrierea unei nave spațiale sosită din cosmos: "La mijlocul carului, o ladă grea de metal, plină cu argint viu (mercur – *n.a.*), este izvorul puterii. Din ladă, puterea trece în doi cilindri mișcători așezați la cele două capete opuse ale carului. După aceea, merge prin alți opt cilindri plasați în fața și în spatele celor doi, care se mișcă și au două șiruri de găuri îndreptate de jos în sus. Carul zboară cu o putere de trăsnet. Țâșnind de pe pământ, el se prefăce imediat într-o nestemată pe cer, unde zboară ca o cometă". Curiosul aparat "imaginat" de cronicarii hinduși prezintă însă remarcabile similitudini cu motoarele ionice, aflate încă în stadii experimentale...

GRECIA ȘI ROMA. Perioadele culturilor elene și romane sunt considerate reprezentative pentru antichitate, datorită splendidelor opere de artă și lucrări literare, filosofice, științifice și istorice lăsate moștenire umanității. Multe din aceste texte cuprind descrierea unor fenomene aeriene stranii: discuri strălucitoare, "roți de foc", nave metalice zgomotoase, ciudate globuri zburătoare... Numai între anii 250 și 50 î.e.n., au fost notate aproximativ 20 de fenomene care nu pot fi explicate de meteorologi sau astronomi. Interesante comunicări de aceste gen sunt cele privind evenimentele care au avut loc în anii 218 î.e.n. și 213 î.e.n., în localitățile Amiterno, Praeneste, Arpi și respectiv Hadria, precum și cele menționate în operele unor cunoscuți autori antici: Titus Livius ("*Istoria Romană*", cartea a XXI-a), Dio Cassius ("*Istoria Romană*" – cărțile I și II), Iulius Obsequens ("*Prodigiorum*" – cap. 114 și 130). În anul 100 î.e.n., Plinius cel Bătrân scria în "*Istoria Naturală*" (cartea a II-a, cap. 34): "Sub consulatul lui Valerius și

Marius, un scut de foc strălucitor a traversat la amurg cerul, mergând de la răsărit la apus și aruncând scânteii". În anul 50 î.e.n., Cicero nota în "*De Divinatione*" (cartea I): "De câte ori Senatul nostru nu a cerut decemvirilor să consulte oracole: când au apărut doi Sori sau trei Luni și când au fost văzute flăcări pe cer; sau altădată, când Soarele s-a ridicat noaptea, când au fost auzite zgomote stranii pe cer, când un nor părea că strălucește el însuși și când au fost văzute globuri stranii pe cer". Toate acestea sunt elemente care nu pot fi totdeauna explicate prin fenomene meteorologice sau astronomice, dar pot fi întâlnite frecvent în rapoartele din secolul al XX-lea, referitoare la obiecte zburătoare neidentificate.

ORIENTUL MIJLOCIU. Documentele provenite din această regiune prezintă o deosebită importanță pentru descifrarea istoriei omenirii. Atât *Vechiul Testament* – scris în secolele IX-V î.e.n., cât și prețioasele manuscrise descoperite la Qumran (Marea Moartă) – a căror vechime este apreciată la aproape 4 000 de ani – conțin texte care par scrise special pentru a-i "încurca" pe arheologi. Majoritatea acestor fragmente nu au nevoie de comentarii, similitudinea dintre vechile întâmplări și elemente ale civilizației ultimelor decenii fiind evidentă.

Manuscrisele de la Qumran (în general, texte apocrife atribuite unor secte creștine sau grupări aparte israelite, precum și profeților Moise, Abraham, Enoh și Lameh) au fost descoperite începând cu 1950, dar făcute publice – parțial – numai după 1970. Aceste documente prezintă imensul avantaj de a nu fi transformate sau cenzurate în timp de către autoritățile ecleziastice. În ele figurează elemente uluitoare: "Oamenii au venit din Cer și alți oameni au fost luați de pe Pământ și duși în Cer. Oamenii veniți din Cer au rămas mult timp pe Pământ" (*Geneza*). Deci "Cerul" nu era un loc interzis, stăpânit de puteri supranaturale; în el trăiau oameni, pe care unii pământeni i-au putut chiar vizita. "*Sulul lui Lameh*" cuprinde o dramatică relatare a potopului, introducând și un amănunt inedit: Noe (fiul lui Lameh) se deosebea de ceilalți oameni, semănând în schimb perfect cu "Fiii Cerului". Înțeleptul Enoh (care înainte de potop va zbura în cer pe un "car de foc") avertizează familia lui Lameh (prin Matusalem – tatăl acestuia) cu privire la dezastrul care va avea loc abia peste o generație. Enoh anunță profetic un fapt curios: cel care va da viață după catastrofă unei noi rase umane va fi tocmai "puiul de cuc" – Noe. "*Apocalipsul*" lui Moise consemnează și el un eveniment interesant: într-o dimineață Eva a văzut pe cer o navă luminoasă trasă de patru vulturi "care străluceau în soare". Ulterior, nava era zărită și de Adam, care observă că dintre roțile ei ieșea fum. Ciudată apariție divină!

“Cartea lui Enoh” (text apocrif) povestește despre sosirea pe Pământ a unui grup compus din 220 de “îngeri veniți din Cer”, care se deosebesc de ființele imateriale și asexuate pe care le descrie Biblia: ei îi învață pe oameni agricultura, metalurgia și astronomia, se căsătoresc cu femeile de pe pământ, iar șeful lor, Semyaza, va deveni conducătorul tuturor triburilor din zonă. În sfârșit, iată și un text apocrif atribuit lui Abraham: “În spatele ființei am văzut un car cu roți de foc și fiecare roată era acoperită cu ochi, iar pe roți era un tron învăluit în flăcări ce curgeau în jurul său”. Cercetătorii americani susțin că straniul vehicul prezintă asemănări cu jeep-ul lunar (exceptând flăcările) și că tronul “învăluit în flăcări” ar reprezenta în realitate o caroserie strălucitoare. De altfel, textele apocrife – care nu au fost incluse în Biblie pentru că nu conveneau liniei canonice impuse – prezintă multe detalii interesante: astfel, în “Vedenia lui Isaiia” se poate descoperi prima referire la efectele relativității timpului! Ridicat la cer de un “înger”, Isaiia își dă seama că zboară “mai iute ca gândul”, iar după întoarcerea pe Pământ întreabă nedumerit: “Pentru ce așa de curând? Numai două ore am stat cu tine aici!”. Dar îngerul îi răspunde: “Nu două ore ai stat, ci 32 de ani”.

“Vechiul Testament” cuprinde și el multe texte enigmatice, în ciuda transformărilor suferite: “În anul al 30-lea, în ziua a 5-a a lunii a 4-a, la râul Chebar, am văzut apariții divine: dinspre miazănoapte venea o vijelie ca un nor mare sau un val de foc ce vărsa strălucire în jurul său; iar în mijloc strălucea un punct luminos ca electrul (aliaj metalic ce ardea cu flăcără strălucitoare, atribuit de Platon atlantiților – *n.a.*) băgat în văpaie. Și în mijloc am văzut patru fiare care aveau chip de om. Fiecare avea câte patru fețe și patru aripi. Picioarele lor erau drepte, iar copitele picioarelor erau asemenea celor de vițel și scânteiau ca arama strălucitoare. Aripile lor se prindeau una de alta și nu se întorceau, ci băteau drept înainte. Privirea fiarelor era ca și cărbunii aprinși. Luminile umblau printre fiare și focul strălucea și scăpăra ca fulgerul. Jos, lângă fiare, era câte o roată la fiecare dintre cele patru fețe ale lor. Roțile erau parcă din crisolit și erau toate la fel; și păreau mai multe roți băgate una în alta. Ele puteau să meargă în toate patru părțile și nu se întorceau în mers. Obezile roților erau înspăimântător de înalte și toate obezile erau pline cu ochi jur împrejur. Când mergeau fiarele mergeau și roțile de lângă ele și când se ridicau fiarele de la pământ se ridicau și roțile cu ele. Deasupra capetelor fiarelor era o boltă strălucitoare ca un cristal. Sub boltă aripile erau îndreptate una către cealaltă; fiecăreia îi avea câte două aripi care îi acopereau corpul. Și când umblau fiarele, auzeam bătaia aripilor ca vuietul apelor mari. Deasupra bolții se vedea o altă boltă mică și albastră ca

safirul, în care stătea un om îmbrăcat în ceva lucitor, roșu și auriu ca arama, aurul și focul. Totul strălucea aidoma curcubeului după ploaie" (*"Cartea lui Iezechiel"*, cap. I, v. 1-28). Cercetătorii moderni consideră ca etalon pentru acest obiect o combinație între "Vulturul" – modulul lunar al misiunii APOLLO 11 – și jeep-ul lunar folosit de misiunea APOLLO 17. Descrierea nu poate fi explicată printr-un fenomen natural și este mult prea amănunțită pentru a fi doar rezultatul unei halucinații de natură mistică.

Iată și fragmente din *"Facerea. Întâia carte a lui Moise"* (cap. I-IV): "Să facem omul după chipul și asemănarea noastră... Fiii lui Dumnezeu, văzând că fiicele oamenilor sunt frumoase, și-au ales dintre ele soții. În vremea aceasta s-au ivit pe Pământ uriașii, mai ales când fiii lui Dumnezeu începuseră a se însoți cu fiicele oamenilor și ele începuseră a le naște fii: aceștia sunt vestiții viteji din vechime". Dar, conform Bisericii, "unicul Dumnezeu" nu ar fi avut decât un singur fiu: Isus Cristos. Atunci de unde apar acești "fii ai lui Dumnezeu", care pe deasupra se mai și însoțesc cu femei de pe Pământ, dând naștere semizeilor? De ce vorbește Atotputernicul la un plural ce nu pare doar cel regal, ci unul propriu: "După asemănarea noastră"??

În 1969, Erich von Däniken emitea o ipoteză îndrăzneată, afirmând că, probabil, "Chivotul legii" – descris amănunțit într-o "carte" a lui Moise (*"Ieșirea"*, cap. 25, v. 10÷40) ar fi fost de fapt un fel de stație radio de emisie-recepție, alimentată la o tensiune de câteva sute de volți. Indicațiile amănunțite pe care Iehova i le dă lui Moise (piesele trebuiau să aibă dimensiuni și poziții precise și să fie realizate din anumite metale), insistând asupra respectării lor stricte, sunt mai mult decât ciudate. Dar lor li se adaugă și alte amănunte neobișnuite: "Chivotul legii" era mijlocul prin care Iehova comunica permanent cu Moise (vocea sa "ieșind" din capacul obiectului) și adesea aparatul era înconjurat de scânteii. În plus, Moise era singurul om care știa să-l folosească și avertiza că nimeni nu trebuie să atingă "chivotul" în timpul "funcționării". De altfel, Iehova dăduse și instrucțiuni cu privire la încălțăminte și hainele pe care trebuiau să le poarte oamenii la transportarea aparatului. Precauții pe deplin justificate; în timpul unei călătorii, străjerul Uza atinge accidental "chivotul" și se prăbușește "ca lovit de trăsnet" (probabil electrocutat). Această ipoteză a suscitât doar comentarii sarcastice în 1970, dar câțiva ani mai târziu, studenții unei universități americane au construit un aparat identic, urmând strict indicațiile din cartea lui Moise, și, spre uimirea lor, au obținut un fel de emițător alimentat de un generator electric de înaltă tensiune! Astăzi, nici cei mai conservatori oameni de știință nu contestă faptul că așa-numitul "Chivot" era un aparat electric,

canalul de televiziune "Discovery" prezentând în august 2003 un documentar dedicat celor 14 încercări de reconstituire ale "Chivotului"...

Evl Mediu și Renașterea

Se impune o circumspectă rezervă în analiza documentelor din secolele V-XV, fiind evident faptul că însemnările cronicarilor medievali poartă amprenta exagerărilor de origine religioasă – consecința directă a victoriei monoteismului și a ascensiunii fanatismului religios. Totuși, există documente medievale, asiatice sau europene ce descriu fenomene total inexplicabile științific, întâmplări care sunt indiscutabil altceva decât o simplă fantezie sau exagerare a cronicarilor...

Un vechi document coreean relatează că în primăvara anului 316 e.n. "30 de stele mari au zburat pe cer spre Apus". Numărul atât de mare de obiecte zburătoare neidentificate menționate exclude o explicație meteorologică sau astronomică. Dar *ce erau* oare ciudatele obiecte aeriene care se deplasau în formație pe cerul Asiei acum șaptesprezece secole? Un text chinez din secolul al X-lea ("*Călătorie în Apus*") conține o frază ciudată: "În timp ce călătorul se ridică tot mai sus și mai sus, cerul se face tot mai negru, ca și cum s-ar fi lăsat noaptea". Dar omenirea știa că cerul este albastru! Primul om care l-a văzut negru a fost rusul Gagarin, a cărui capsulă spațială atinsese altitudinea de 100 km în 1961. Oare să fi ajuns chinezii medievali la această altitudine?

În Europa secolului al IX-lea, cronicarul Gabalis notează aterizările unor nave extraterestre în anii 742 și 814 e.n. Cel mai cunoscut caz de acest gen este însă cel relatat de cronicarul englez Tillbury, care descrie o ciudată întâmplare petrecută în anul 1270 deasupra orașului Bristol (Anglia). Într-o duminică, oamenii strânși în biserica din centrul orașului au auzit un zgomot puternic deasupra lor. Ieșind în grabă afară, au văzut uimiți "o corabie mare care plutea prin aer", staționând la 30 m deasupra turlei. După câteva clipe au înțeles ce se întâmplase: o "ancoră" situată la capătul corzii care atârna la prova navei se înfipsea adânc în turlă și "corabia" nu putea pleca. Unul dintre membrii echipajului a coborât de-a lungul corzii, încercând să desprindă ancora, dar nu a reușit. Revenindu-și din spaimă, "oile Domnului" s-au năpustit răcnind ca să-l ucidă pe omulețul de pe turlă, dar, din fericire, intervenția fermă a episcopului i-a oprit să-și ducă la îndeplinire cucernica idee. În sfârșit, echipajul străin a desprins ancora și nava a plecat, lăsându-i pe cetățenii din Bristol să-și explice singuri întâmplarea... Un alt OZN strălucitor a fost observat pe cerul Angliei în anul 1320, la moartea abatelui Durham, evenimentul fiind consemnat în "*Historia de Statu Ecclesiae Dunelmensis*".

Gravură pe lemn reprezentând straniile sfere colorate văzute pe cerul de deasupra orașului elvețian Basel în 1566 (autor anonim, secolul al XVI-lea).

La 14 aprilie 1561 și la 7 august 1566, în orașele Nürnberg și, respectiv, Basel, au căzut din cer sfere și discuri mari, colorate în roșu, albastru și negru. În momentul în care au atins pământul, ciudatele obiecte au ars fără să lase urme...

O serie de documente foarte interesante au fost descoperite și pe teritoriul României; ele consemnează fenomene aeriene care nu sunt în nici un caz de natură meteorologică sau astronomică; discuri strălucitoare de culoare roșie; "bile de foc", adevărate escadrile de "sori" și "stele" ce se deplasau tăcute pe cer ziua și noaptea; discuri aurii asemănătoare cu Luna, care apăreau însă ziua; lumini albe și roșii ce se deplasau cu zgomot de tunet în complicate evoluții aeriene... Relatări despre aceste fenomene pot fi întâlnite în *"Letopisețul moldovenesc"*, scris de Neculce (*"întâmplarea"* din 8 noiembrie 1517) sau în

"Analele Braşovului" ("întâmplările" din: 26 august 1536; 14 şi 19 ianuarie 1549; 12 aprilie 1600; 29 martie 1604; 16 noiembrie şi 9 decembrie 1613; 9 august 1687 şi 5 septembrie 1694).

Epoca modernă

În ultimele trei secole, Luna – unicul satelit natural al Terrei – a suscitât un viu interes printre astronomi, căci pe suprafaţa ei se petreceau fenomene stranii. În 1668, 1783 şi 1787, astronomii francezi, englezi şi germani observau ciudate pete luminoase care se deplasau deasupra părţii întunecate a discului lunar. În 1794, Societatea Regală de Ştiinţe din Londra primeşte din partea astronomului Wilkins o comunicare ştiinţifică despre apariţia unui obiect luminos pe suprafaţa Lunii. Francis Arago menţionează în 1820 faptul că, în timpul unei eclipse de Lună, observatorii din Embrun (Franţa) au văzut o serie de obiecte luminoase care se deplasau în formaţie, având o traiectorie rectilinie. În 1869, un fenomen incredibil a galvanizat lumea astronomică: marele crater Linné, situat în Marea Serenităţii (studiat amănunţit de mulţi astronomi, printre care Hall şi Flammarion), a dispărut fără urmă. Apoi, lumini stranii, având cele mai curioase forme (cerc, triunghi, cruce, elipsă) şi intensităţi variabile au apărut în Marea Crizelor... Timp de trei ani, Societatea Regală de Astronomie din Londra a studiat zilnic această regiune lunară, realizând peste 2 000 de observaţii asupra ciudatelor fenomene. În 1874, profesorul Schafarik de la Observatorul Astronomic din Praga nota că un disc alb strălucitor a traversat suprafaţa Lunii "rămânând vizibil mult timp". Apoi, luminile au dispărut tot atât de brusc şi inexplicabil cum apăruseră, iar fenomenele au fost date uitării. Dar începând cu anul 1915, numeroşi astronomi au observat că în multe cratere lunare apăruseră gigantice ziduri drepte sau curbe, care au rămas acolo timp de câţiva ani, dispărând apoi fără urmă...

În România, *"Analele Braşovului"* consemnează că la 15 februarie 1730 (între orele 18 şi 21) a putut fi observat pe cer un obiect strălucitor care se deplasa schimbându-şi culoarea alternativ în alb şi roşu. Un vechi manuscris bănăţean nota apariţia (la 6 decembrie 1737) a unui mare obiect aerian strălucind într-o culoare roşu intens, care a staţionat între orele 18 şi 20 pe cer, separându-se şi recuplându-se apoi din nou. Un alt document românesc descrie "minunea" din 27 noiembrie 1793, când "Luna" a zburat cu mare viteză pe cer timp de câteva ore în cursul zilei... În seara de 10 august 1809, astronomul britanic J. Staveley notează că a observat un obiect aerian strălucitor ce s-a deplasat rapid pe o traiectorie neregulată printre nori.

În 1812, Stan Irimeu – un locuitor din Săcele-Brașov – nota că a observat “o stea mare cu mai multe raze”, care s-a deplasat inițial spre est, iar apoi s-a întors în vestul Europei. Strălucirea acestui obiect aerian avea o intensitate variabilă, iar deplasările sale au putut fi observate timp de patru luni în toată Europa. Ofițeri francezi și ruși, astronomi germani, englezi sau olandezi, savanți italieni și francezi au notat frecvent evenimentul, iar Lev Tolstoi l-a imortalizat în “Război și Pace”.

Numărul din 22 ianuarie 1853 al ziarului “Hetilap” relatează că la 6 ianuarie 1853 (ora 6.00) a apărut deasupra Vienei “o fastuoasă bilă de foc care a dispărut de trei ori și tot de atâtea ori a reapărut; până la urmă a dispărut definitiv cu un zgomot de tunet”. Numărul din 28 decembrie 1853 consemna un alt eveniment de acest gen întâmplat la 20 decembrie 1853, ora 21, deasupra orașului Sibiu (România): “un nor de formă conică” s-a deplasat pe cer “mișcându-se în jurul axului său, cu un zgomot ca de locomotivă, a cărui intensitate alterna la intervale regulate”. După câteva minute, “norul a dispărut printr-un mic fulger”.

În iulie 1868, la Capiago (Chile), locuitorii au observat înspăimântați un obiect aerian luminos și foarte zgomotos, ce părea “un imens condor metalic cu ochi de foc”.

La 22 martie 1870, echipajul navei *Lady of the Lake* a observat un disc cenușiu care zbura pe cer, lăsând în urmă “o coadă luminoasă” (jet reactiv?).

La 15 mai 1879, ora 21.40, vasul *Vulturul*, care naviga pe apele Golfului Persic, a fost urmărit timp de aproape o oră de un ciudat obiect aerian luminos, compus din 2 “roți” cu diametrul de 40 m, între care era plasat un cilindru cu lungimea de 160-170 m. Câteva zile mai târziu, curiosul obiect zburător a fost observat de echipajul navei *Patna*, care trecea prin aceeași zonă...

CETĂȚILE DISPĂRUTE

Cele mai aprig contestate ipoteze ale paleoastronauticii sunt, fără îndoială, acelea care susțin că, de-a lungul unei perioade cuprinse între anii 50 000 î.e.n. și 1000 î.e.n., pe planeta noastră au avut loc explozii nucleare. Era atomică a început însă oficial la 16 iulie 1945, în sinistrul deșert "Jornada del Muerto", care se întinde lângă Alamogordo (New Mexico – S.U.A.). Recunoașterea veridicității unor astfel de ipoteze ar produce nu numai un sentiment de inferioritate, dar și o anumită neliniște, în urma descoperirii faptului că în Univers există civilizații care au surclasat de sute de mii, poate milioane de ani nivelul nostru actual economic, tehnic, social și militar.

Există însă numeroase avertismente din trecut, căci se poate constata faptul straniu că unele popoare antice cunoșteau teribilele efecte ale armelor atomice, ipoteză argumentată prin descoperirea unor urme de roci vitrificate, vestigii ale orașelor distruse, fosile și obiecte iradiate, precum și datorită descifrării unor documente ce descriu explozii atomice care par să fi avut loc cu mii de ani în urmă.

Explicațiile "științifice" găsite pentru aceste enigme sunt deocamdată nesatisfăcătoare: urmele de radiații și rocile vitrificate sunt "opera ghețarilor", ruinele au fost calcinate de "incendii", iar orașele distruse de "trăsnet", documentele sunt "greșit traduse" sau "copiate eronat"...

În acest mod sunt interpretate orice noi urme sau documente descoperite, încercându-se integrarea lor în mozaicul bine cunoscut al teoriilor clasice despre istoria omenirii. Erich von Däniken scria în cartea sa "*Amintiri despre viitor*": "Să admitem un moment ideea înspăimântătoare și totuși din păcate plauzibilă, că civilizația noastră ar fi distrusă într-un război atomic. Făcând săpături, arheologii ar descoperi după 5 000 de ani rămășițele Statuii Libertății de la New York. Folosind actualul model de gândire, arheologii de mâine ar trage în mod obligatoriu concluzia că este vorba despre o divinitate necunoscută, poate o zeiță a focului (din cauza torței) sau o zeităte a Soarelui (din cauza razelor ce înconjură capul statuii). Că ar putea fi vorba pur și simplu de o Statuie a Libertății, nici prin gând nu i-ar trece cuiva care ar raționa conform schemei de gândire actuale". Descoperirea unor texte relatând despre două înspăimântătoare războaie mondiale în secolul al XX-lea, despre nave de un milion de tone, clădiri înalte de 600 de metri, avioane de 600 de tone care depășesc viteza sunetului, sonde spațiale

care au ajuns pe Marte și Venus, echipaje umane pe Lună, submarine pe fundul oceanului (imposibilități pentru o civilizație la nivelul secolului al XIX-lea) ar fi privită cu circumspecție și savanții ar afirma categoric că documentele sunt "prost traduse", "greșit interpretate", "fantezii pure", într-un cuvânt "mitologie". Majoritatea obiectelor metalice actuale ar fi distruse de natură în câteva mii de ani și se va trage probabil concluzia că în secolul al XX-lea nu erau cunoscute metalele...

Celebra bombă A (*Little Boy*) de 20 Kt a explodat la Hiroshima, mai precis la 530 de metri deasupra clădirii Camerei de Comerț aflată lângă podul Aioi (din centrul orașului), la confluența brațelor Motoyasu și Honkawa ale fluviului Ohta. În momentul exploziei, temperatura a atins un milion de grade Celsius (limita la care se produce fisiunea nucleară), pentru ca în picosecunda următoare să se formeze o monstruoasă sferă incandescentă cu diametrul de 600 de metri și temperatura depășind 6 000 °C, sferă care s-a revărsat fulgerător sub forma unui val circular de foc înaintând asupra orașului cu viteza de peste 800 km/oră. Această fantastică undă calorică a topit instantaneu oțelul tunurilor antiaeriene, al stâlpilor de înaltă tensiune, traverselor și arcadelor podurilor, făcându-le să se prelingă pe pământ ca plumbul încins, a prefăcut trotuarele în râuri de asfalt clocotind, a lichefiat porțelanul, argila și sticla, a vitrificat nisipul și pietrele mai moi, făcându-le să explodeze ca dinamita pe cele mai dure (granitul și bazaltul). Efectul luminos al fulgerului alb (mai strălucitor decât Soarele) a transformat oamenii în umbre de fum, impregnându-i pe zidurile de beton, a calcinat până și lemnul meselor din bunkerele și adăposturile antiaeriene, volatilizând orice obiecte inflamabile de culoare închisă. Literale negre ale ziarelor sau bancnotelor din seifuri au dispărut decupate, iar modelele de culoare închisă de pe țeșături s-au impregnat pe pielea oamenilor pentru totdeauna, sub forma unor arsuri de gradul III. Presiunea aerului s-a manifestat sub forma unui baros nimicitor, de 8 tone/m², ce strivea totul de sus în jos: clădirile erau terciuite de înseși acoperișurile lor, iar oamenii dispăreau sub greutatea, devenită imensă, a propriului cap. Toate acestea (împreună cu efectul radioactiv) au avut ca urmare aproape 100 000 de morți *instantaneu* (plus alte câteva zeci de mii în următoarele 72 de ore).

Pe hartă, distrugerile s-ar putea consemna astfel: în jurul centrului exploziei, "cercul negru al morții totale" cu raza de un km (în care orice formă de viață a dispărut într-o picosecundă); apoi, "cercul morții cvasitotale" cu raza de patru km (pe marginile căruia au fost găsiți oameni cu arsuri de gradul I) și, în sfârșit, un ultim cerc cu raza de șaisprezece km, unde copacii s-au uscat brusc, râurile

s-au evaporat, iar pământul s-a înroșit (oamenii prezentând arsuri de gradul III). Dar aceste efecte au fost inegale: spre exemplu, însăși clădirea Camerei de Comerț aflată sub centrul exploziei a rămas în picioare, cruțată de efectul presiunii (exercitat în afara unui mic unghi mort în formă de con), iar unii oameni din adăposturile subterane au scăpat cu viață. Radioactivitatea solului a fost redusă de faptul că explozia a avut loc în aer, astfel că, deși organismele vii au fost puternic (majoritatea mortal) iradiate, construcțiile și pământul nu s-au impregnat radioactiv (un test efectuat în 1970 stabilea că solul Statelor Unite prezenta în medie o radioactivitate de 10-20 microrentgeni, în timp ce la Hiroshima valoarea maximă era de 2 microrentgeni). Efectele asupra oamenilor au fost înspăimântătoare: exceptând morții, zecile de mii de supraviețuitori (*hibākusha*, marii mutilați, răniții cu arsuri teribile) au suferit și de unele boli sau răni nemaiîntâlnite până atunci – oameni a căror piele se desprindea de pe corp ca o mănășă, oameni-zebră, tatuați cu arsuri pe locul unde țeșăturile pe care le purtau au fost de culoare închisă. Ulterior s-au născut și au murit leucemici, copii cu trei picioare, cu labe de gâscă în loc de mâini, ciclopi, hidrocefali, copii cu membrele lilipute sau fără ochi (căci din cauza iradierii embrionilor se produsese mutații și schimbări structurale ale organismelor în stadiul de concepție). Unii supraviețuitori prezentau o curioasă conformație a corpului: abdomenul dispăruse, lipit de coloana vertebrală, în timp ce toracele era foarte proeminent (cu coastele dezgolite și arcuite în unghi ascuțit înainte), iar fețele prezentau o alungire ciudată, pomeții și maxilarul inferior “deplasându-se” în jos considerabil. După ce toată această listă de orori a fost sistematizată și înregistrată pentru posteritate, s-a constatat însă că fenomene foarte asemănătoare au mai fost consemnate în arhivele istoriei umanității...

În multe zone de pe glob, se remarcă prezența nisipurilor, rocilor vitrificate și *tektitelor* (bucăți de rocă semitare, topite la o temperatură atât de ridicată, încât au vitrificat sub forma unui material asemănător sticlei, însă bogat iradiat). Nisipurile și rocile vitrificate analizate nu au nimic comun cu morenele (sedimente șlefuite și transportate de ghețarii în mișcare sau în curs de topire) sau cu bucățile de lavă și “bombele” aruncate de exploziile vulcanice: nici forma, nici compoziția chimică, nici plasarea lor geografică nu probează originea vulcanică sau glaciară. Nici cea mai puternică explozie vulcanică (Krakatau – 1883) nu ar fi putut arunca aceste tektite la mii de kilometri depărtare de vulcan; temperatura lavei clocotinde (până la 2 000 °C) nu era destul de ridicată pentru a produce vitrificări sticloase; “bombele” vulcanice nu prezintă urme de radioactivitate, iar compoziția chimică a materiilor provenite din adâncul globului era diferită

de cea a rocilor vitrificate. În ceea ce privește morenele, considerate până nu demult cauza producerii *tektitelor*, nu trebuie uitat faptul că urme ale rocilor și nisipurilor vitrificate se descoperă pe tot globul, din platourile andine până în adâncul oceanelor, deci în multe locuri unde n-au existat niciodată ghețari. Chiar în zonele glaciațiunilor, vitrificările se deosebesc radical de morene, prezentând acea compoziție chimică și formă specifică ce atestă procesul de *topire* urmată de *solidificarea rocii*, nu doar simpla șlefuire de suprafață sau conglomerare ca în cazul morenelor. În sfârșit, ghețarii (ca orice masă care alunecă) se deplasau într-o singură direcție, lăsând în urma lor morenele care jalonau drumul parcurs, în timp ce vitrificările prezintă direcții numeroase și contrare, pornind de la același punct central. Or, este imposibil de admis ca ghețarii marilor glaciațiuni (a căror suprafață putea atinge între 10 000 și 100 000 m²) să se fi scurs în zece direcții contrare! În schimb, multe din *tektitele* descoperite sunt asemănătoare cu nisipul vitrificat sub forma unui imens crater de sticlă neagră care a luat naștere după explozia atomică din deșertul "Jornada del Muerto" și cu pietrele topite de la Hiroshima și Nagasaki...

"Zei" foloseau arme nucleare...

La 300 de metri de un gigant monolit (20 000 de tone) din fortificațiile de la Sacsayhuaman (Peru) se pot vedea numeroase roci vitrificate întinzându-se pe câteva sute de metri lungime, în șase direcții diferite. În Irak și deșertul Gobi (lângă Hara-Hoto) au fost descoperite nisipuri vitrificate sticloase, care nu se puteau forma decât la temperaturi fantastice. În Liban s-au găsit sute de mari *tektite* negre, care au fost analizate de savantul american dr. Stair. Ele conțineau izotopi radioactivi de aluminiu, iar unele prezentau în interior plante surprinse în momentul vitrificării. În Australia, Franța, India, Chile și Africa de Sud au fost descoperite numeroase *tektite* sticloase negre, foarte dure, bogate în beriliu și aluminiu. Analizele au arătat că ele suferiseră (cu mii de ani în urmă) puternice bombardamente radioactive, fiind expuse la temperaturi foarte ridicate (5-6 000 °C).

În celebra "Death Valley" din statul Nevada (S.U.A.) se află ruinele unui oraș vechi de câteva mii de ani, distrus de o teribilă catastrofă. Clădirile de piatră au fost dărâmate de un suflu extrem de puternic, nisipul s-a vitrificat, rocile s-au transformat în *tektite*, iar pe unele ziduri sunt impregnate ciudate siluete negre, ca niște umbre de fum... În zonă nu au existat vulcani și nu s-au găsit urme de lavă, iar un incendiu nu putea vitrifica rocile și nisipul, care (așa cum

a demonstrat-o analiza chimică) nu sunt nici rezultatul exploziei unui meteorit. În această regiune nu există nici astăzi vreo formă de viață vegetală sau animală (cu excepția unor microorganisme). Dar temperatura de peste 6 000 °C, necesară pentru a vitrifica rocile, nu se poate obține decât printr-o explozie atomică!

O serie de documente și legende străvechi conțin descrierea unor fenomene care dau de gândit. În anul 1587, regele tibetan Bsod-nams Rgya-mtsho adoptă titlul de *Dalai-Lama*, devenind conducătorul suprem spiritual, politic, militar și administrativ al Tibetului. El a dispus constituirea unor importante arhive secrete, conținând descrierea unor remarcabile fenomene naturale, evenimente istorice, aparate, mecanisme și arme, informații geografice, astronomice, meteorologice și geologice, studiate de erudiții conducători lama din mănăstirile montane "gompa". Dar, aproape 200 de ani mai târziu, un război civil îl aduce la putere pe șeful partidei adverse, a cărei primă grijă a fost distrugerea inestimabilelor arhive. Există însă și documente tibetane scăpate de furia distructivă a taberelor adverse, dar majoritatea sunt ținute încă secrete. Printre puținele care au fost totuși făcute publice, se numără și vechile "cărți" (culegeri de informații și date sistematizate) numite *Tantjua* și *Kantjua*. Ele descriu aparate de zbor preistorice (pe care le numesc "perlele cerului"), făcute din aliaje de fier și un metal dur, negru, identificat de cercetătorii americani (revista "*Science and Mechanics*") cu... titanul (în 1970 a fost folosit pentru prima oară un mare procentaj de titan – 93% – la construcția avionului american SR 71 *Black Bird*, titanul fiind singurul metal ce rezistă fără să se topească la temperatura care ia naștere prin frecarea fuselajului de aerul atmosferic la viteza de 3,5 Mach – de peste trei ori mai mare decât viteza sunetului). Ambele cărți tibetane interziceau categoric difuzarea acestor informații, care trebuiau să rămână strict secrete, fiind accesibile numai conducătorilor mănăstirilor și lui Dalai-Lama.

Multe poeme antice hinduse ("*Ramayana*", "*Mahabharata*", "*Vedele*") pomenesesc despre arme și vehicule aeriene stranii. Astfel, în "*Bhagavat Gîta*", text cu o vechime de peste trei milenii, putem citi:

"A spus Djanamedjaia în hotărâri statornic:

Voi pregăti o mare jertfire...

Și când lumina a o mie de sori va exploda în ceruri,

Voi fi Eu Moartea de lumi nimicitoare".

Un alt fragment povestește despre distrugerea a trei cetăți cu "un singur proiectil încărcat cu toată puterea Universului"; după explozie, "o coloană

incandescentă de fum și flăcări, strălucitoare cât o mie de sori, s-a ridicat în toată splendoarea ei peste întreg Pământul...”.

Cartea “*Samarangana Sutradhara*” conține un capitol întreg rezervat descrierii unor mari nave aeriene a căror pupă împrăstia în timpul deplasării “foc și mercur” (dar noțiunea de “foc” nu are în scrierile antice semnificația exclusivă de combustie: în această denumire generală sunt reunite câteva zeci de fenomene electrice și magnetice sau reacții chimice). Deci tibetanii și hindușii descriau nave aeriene construite din titan și folosind mercurul drept combustibil! Or, motoarele ionice proiectate astăzi se bazează și ele pe folosirea plasmei propulsive obținută din vaporii de mercur. De unde știau anticii că metalele grele sunt o sursă de energie? De ce repetă mereu formularea “lumină strălucitoare cât o mie de sori”, când, în mod normal, pe Terra nu existau (în acea perioadă) surse de lumină mai puternice decât Soarele? În cartea hindusă “*Samsaptakabadha*” sunt descrise amănunțit aparatele de zbor ale “zeilor” și vehiculele pe care aceștia le foloseau la sol, cele două categorii fiind net diferențiate, insistându-se asupra “focului” care ieșea din navele aeriene strălucitoare.

În epopeea hindusă “*Ramayana*”, a cărei vechime este apreciată la peste 5 000 de ani, sunt descrise așa-numitele *Vimanas* (aparate de zbor – termen uluitor pentru antichitate), care zburau la mari înălțimi, propulsate de mercur și producând un puternic curent de aer (oare descoperiseră hindușii antici motorul cu reacție?). Aceste “*Vimanas*” prezentau o manevrabilitate impresionantă: ele se ridicau sau coborau în picaj brusc, puteau zbura înainte cu mare viteză și puteau opri aproape instantaneu în aer (performanțe încă inaccesibile avioanelor actuale), dar produceau un zgomot extrem de puternic la decolare și aterizare: “La ordinul lui Rama, minunatul vehicul urcă cu un vuiet asurzitor, sus, pe crestele norilor albi” (“*Ramayana*” – traducere în limba engleză de Nath Dutt, Calcutta, 1891). Asemenea detalii elimină ipotezele excesului de fantezie, greșelilor de traducere și simbolurilor rituale: nici un “zeu” (în conceptul clasic acceptat al divinității) nu avea nevoie să folosească astfel de vehicule zgomoatoase, consumând mercur sau producând curenți de aer și jeturi de flăcări, din moment ce ar fi putut apărea și dispărea rostind o formulă sacră.

Toate aceste texte sunt sensibil depășite însă de “*Mahabharata*”, celebra epopee hindusă, a cărei vechime inițială este apreciată la peste 7 000 de ani. În prima “carte” a epopeii (împărțirea în “cărți” este similară diviziunii actuale în volume) se afirmă că viteazul Arjuna (fiul pământenei Kunti și al zeului Soarelui) i-a întâlnit, la capătul unei periculoase călătorii, pe stăpânul cerului, Indra, și pe soția sa Sachi, conducând un “car ceresc de luptă încununat cu raze”, vehicul

care își ia zborul după ce Arjuna este luat la bord. În "cartea a opta", o aventură similară o are Judhishthira, ales de Indra să ajungă în cer și apoi, după ce a fost primit în același car încununat de raze, să revină pe Pământ, pentru a-i învăța pe oameni "legea înțelepciunii".

Alte "cărți" descriu arme înspăimântătoare pe care zeii mâniați le-au folosit împotriva unor "oameni răi": se pot descoperi adevărate rapoarte despre efectele armelor atomice, bacteriologice, biologice, radioactive și meteorologice. Astfel, cronicarii "*Mahabharatei*" pomenesc de o armă care a provocat secetă într-o țară dușmană, timp de 12 ani, sau de alta ce ucidea "fătul în pânțele mamei, fără a o vătăma pe aceasta". În "cartea a opta" se poate găsi un fragment ce ar putea fi considerat prima descriere a unui bombardament termonuclear pe Terra: "De la bordul unei puternice *vimana* aflată în aer la o mare înălțime, Gurkha a aruncat un singur proiectil asupra cetății dușmanilor"; apoi, "un fum alb strălucitor, de zece mii de ori mai luminos decât Soarele, s-a ridicat cu o incandescență insuportabilă", lăsând pe Pământ un oraș trecut în neființă (această relatare se potrivește perfect cu filmul exploziei bombei americane cu hidrogen pe atolul Bikini!). După aceea, când Gurka a aterizat, vehiculul său "părea un bloc strălucitor de antimoniu". Holocaustul era în plină desfășurare: "Totul s-a petrecut de parcă ar fi fost o dezlănțuire a elementelor: Soarele se învârtea în cerc. Pârjolită complet de dogoarea armei, lumea umbla buimacă. Arși de văpaie, elefanții fugeau înnebuniți care-ncotro, căutând o scăpare din fața groaznicului flagel. Apa clocotea, animalele mureau, iar dușmanii erau secerați; pârjolul cuprindea arborii, care se prăvăleau în șir ca într-o pădure cuprinsă de flăcări. Mugind îngrozitor, elefanții se prăbușeau răpuși. Cail și carele de luptă ardeau, totul arăta ca după un uriaș incendiu. Mii de case au fost distruse; apoi, pe mare și pe uscat s-a așternut o liniște totală. Vânturile au pornit să sufle și pământul a început a se lumina. Priveliștea era înfiorătoare. Cadavrele celor căzuți se zgârciseră într-atât din cauza căldurii nemaiîntâlnite, încât nici nu mai arătau a oameni. Niciodată până atunci nu se mai văzuse și nu se mai auzise de o armă atât de înspăimântătoare". (Acest fragment, ca și toate citatele precedente, este reprodus după "*Mahabharata*", C. Roy, Drona Perva, Calcutta, 1899.) Puținii supraviețuitori (se povestește în continuare) și-au spălat armele și echipamentul în râurile nesecate, căci toți erau atinși de "răsuflarea otrăvită a zeilor" și cei mai norocoși scăpau doar cu grețuri, căderea părului și a unghiilor ("Tot ce era viu devenea palid și fără vlagă"). Arma se dovedise ucigătoare în primul rând pentru ostașii cu arme sau obiecte de metal, supraviețuind numai cei care se debarasaseră de echipament, iar apoi se spălaseră îndelung în

ape curgătoare (metode recomandate pentru curățarea căderilor radioactive de pe arme, echipament, vehicule și personal uman, în toate armatele moderne). Aceste descrieri vechi de câteva milenii, suplimentate de numeroase referiri la temperatură, durată, numărul de victime, suprafața de propagare și efectele secundare radiante ale holocaustului, sunt atât de realiste, încât provoacă o impresie cel puțin stranie prin similitudinea lor cu relatările care au fost făcute după exploziile de la Hiroshima și Nagasaki!

Un pasaj din "*Mahabharata*", compus cu aproape nouă milenii în urmă, relatează: "Bhima zbură cu *vimana* lui, lăsând în urmă o uriașă dâră de lumină, mai strălucitoare ca Soarele și făcând un zgomot asemănător tunetului furtunii". Această "dâră de lumină" nu putea fi coada unei comete, pentru că în acest caz nu s-ar fi auzit nici un zgomot de pe cer. Ea pare mai curând un fel de "dâră de condensare", asemănătoare celei lăsate de avioanele cu reacție sau poate ceva în genul fasciculului posterior de lumină proiectat de unele obiecte aeriene necunoscute, observate recent. În orice caz, acest ciudat vehicul, asemănător rachetelor sau reactoarelor moderne, este prea "tehnic" descris pentru a fi pură fantezie. Ce nevoie aveau "zeii" să se deplaseze atât de zgomotos? O formațiune de nori ar fi fost neluminoasă și silențioasă, iar un fulger globular n-ar fi urmat o traiectorie rectilinie atât de lungă. Toate aceste "identificări" sunt tot atât de neconvingătoare ca și afirmația că arma care a distrus unele orașe antice din India, trecându-le în neființă într-o clipă, era de fapt un uriaș incendiu sau o erupție vulcanică. Trebuie să presupunem că autorii "*Mahabharatei*" puteau să deosebească un fenomen natural de unul artificial și, în fond, ce incendiu s-ar fi propagat simultan pe câțiva kilometri pătrați, orientat *de sus în jos*? În ceea ce privește ipoteza erupției vulcanice, elementele caracteristice (cum ar fi căderea de pietre și cenușă, valul de lavă sau gazele toxice) nu sunt menționate, iar în ultimii 100 000 de ani nu s-au semnalat erupții vulcanice în Peninsula Indiană.

"*Biblia*", redactată între secolele al IX-lea și al V-lea î.e.n. și evident influențată de textele sumeriene, chaldeene, egiptene și budiste, abundă în pasaje ce prezintă unele fenomene ieșite din comun. Spre exemplu, capitolul 19 – "*Stricarea Sodomei și Gomorei; scăparea lui Lot*" (din "*Vechiul Testament*"), care descrie foarte veridic teribila catastrofă abătută asupra orașelor Sodoma și Gomora. Arheologii consideră că aceste așezări umane erau situate în preajma Mării Moarte și au dispărut probabil în mileniul al II-lea î.e.n. Termenul de "oraș" nu este impropriu, pentru că populațiile din zonă (agricultori și crescători de vite sedentari) locuiau în așezări foarte mari, puternic fortificate pentru acea perioadă, numărând până la 10 000 de case. După cum atestă numeroasele descoperiri

arheologice, populația unui astfel de oraș-cetate ajunge (chiar în mileniile al V-lea – al II-lea î.e.n.) la 20 000 – 60 000 de locuitori. Cercetări recente au dovedit că în preajma Mării Moarte există unele zone unde radioactivitatea solului atinge 20 de microrentgeni și în care nici astăzi nu există vreo formă de viață vegetală sau animală (cu excepția microorganismelor). Nu s-au descoperit încă urme ale unor orașe distruse, dar nici nu s-au putut efectua prea multe cercetări în această direcție. Regiunea limitrofă țărmurilor pustii ale Mării Moarte (una dintre cele mai neospitaliere zone de pe glob) este un vast deșert sărat, întinzându-se pe suprafețe de sute de kilometri pătrați, practic neexplorate și necunoscute, care pot constitui adevărate “rezerve” de surprize arheologice, după cum au dovedit-o uimitoarele descoperiri din ultimii 30 de ani. Astfel că miticele Sodoma și Gomora, analizate astăzi din punct de vedere științific, se pot dovedi realități enigmatice ale trecutului omenirii. Ele au impresionat martorii oculari atât de teribil, încât amintirea lor a dăinuit de-a lungul generațiilor timp de milenii, ajungând vie și cutremurătoare la autorii textelor biblice, care au consemnat-o pentru posteritate. Interpretarea religioasă, mistică, dată ulterior acestor fenomene, a făcut ca lumea științifică și opinia publică să se îndoiască de veridicitatea lor, dar adevărul este că, tratând aceste texte ca documente istorice în sine și exceptând dese accentuări ignorante, pot fi reținute întâmplări, fenomene, aparate și apariții de personaje stranii, care ies din sfera explicabilului.

ECUAȚIA VENUSIANĂ

Numeroasele exemple citate în capitolele anterioare demonstrează indiscutabil înaltul nivel al cunoștințelor științifice care au făcut posibile realizările impresionante din milenii ce s-au scurs. Titanicele construcții de la Baalbek, Gizeh, Stonehenge, Tiahuanaco, Machu Picchu, Sacsayhuaman, Insula Paștelui sau cele scufundate în Atlantic și Pacific; picturile și desenele de la Nazca, Hoggar, Tassili N'Ajjer, Kori Taguei, Brandberg, Delamer, Altamira, Lascaux sau Val Camonica, statuetele Dogu sau basorelieful guatemalez; discurile cu cobalt din Baian Kara Ulla; săbiile de oțel-wolfram folosite de samurai sau "mașinăria de la Antikythera", hărțile lui Piri Reis ori cele ale vikingilor, eschimoșilor și chinezilor; papirusurile egiptene, tăblițele sumeriene, "cărțile" tibetane și chineze, textele hinduse și iudaice; calendarul mayaș și ecuația venusiană, toate acestea – și multe altele – EXISTĂ!

În ceea ce privește afirmația că un asemenea nivel științific își poate găsi cu greu o explicație în "copilăria omenirii", ea conține un adevăr prea evident pentru a mai avea nevoie de vreo demonstrație. Desigur, netrăind în "societatea de consum", anticilor nu le lipsea timpul pentru experiențe, iar unele rezultate puteau fi obținute relativ simplu (sunt cunoscute exemplele inventării mașinii cu aburi sau calculării teoretice, aproape exacte, a circumferinței Pământului de către învățații Universității antice din Alexandria). Dar nici un experiment nu putea sugera ideea că se pot construi nave aeriene din titan sau că se poate folosi o armă care să ucidă orice ființă vie prin iradiere.

Se poate admite ca pietre de două tone să fie trase de sute de oameni pe o câmpie, dar nu este cu puțință ca blocuri de sute de tone să fie transportate câțiva kilometri, urcând un podiș muntos. Este posibil ca unele ființe reprezentate pe frescele rupestre să fie animale sau reproduceri de măști rituale, dar basorelieful guatemalez nu poate reda altceva decât un costum presurizat.

Carl Sagan susținea, de exemplu, că uimitoarele cunoștințe astronomice ale popoarelor antice nu sunt deloc neașteptate: "Acești oameni își dedicau probabil o mare parte din timp observațiilor astronomice, pentru că asta le permitea să afle perioadele favorabile agriculturii – de care depindea, practic, supraviețuirea lor". Însă de la observarea alternanței anotimpurilor la descoperirea unei stele ca Sirius este un drum prea lung, greu de justificat doar prin preocuparea

de a obține recolte bune. Un exemplu edificator: mica stea Sirius B nu este vizibilă cu ochiul liber; ea se învâрте în jurul stelei Sirius A într-o perioadă de 50,09 ani și a fost descoperită de astronomii americani în 1960. Dar, după cum constatau revista "*Nature*" și televiziunea britanică, tribul Dogon din Mali cunoaște existența acestei stele de aproape două milenii; înțelepții tribului pot reda cu precizie traiectoria urmată de Sirius B, iar strămoșii lor au calculat că perioada de rotație în jurul lui Sirius A este de 50 de ani terestri. Un amănunt ciudat: cei din tribul Dogon spun că Sirius B este "mic și greu". Or, în deceniul 1960-1970, radiotelescoapele americane au furnizat dovezi care atestă că Sirius B este unul dintre cele mai grele corpuri cerești cunoscute: 1 cm^3 din materia sa ar cântări 50 de tone.

Sumerienii cunoșteau încă de acum patru milenii existența stelei Sirius A, pe care o numeau Ninurta. În anul 4221 î.e.n., egiptenii au alcătuit un calendar, calculat pentru o perioadă de peste 32 000 de ani! Ciclurile anuale ale acestui calendar extrem de precis începeau în singura zi când răsăritul lui Sirius A putea fi observat la Memfis: 19 iulie (1 tout). De ce nu au calculat egiptenii un calendar în funcție de Soare – veneratul Ra – al cărui ciclu putea fi observat mult mai ușor?!

Vechi texte și inscripții egiptene menționează că "stelele de la Polul Nord nu apun niciodată" sau că "zeul Ra străbate cerul în corabia sa de milioane de ani" (de altfel, zeii egipteni păreau să prefere deplasarea aeriană: Ra și Ptah nu apăreau decât în strălucitoare "corăbii cerești"). Totodată, egiptenii calculaseră *exact* distanța de la Pământ la Soare și cunoșteau cu precizie coordonatele geografice și astronomice ale Terrei, despre care știau că este sferică și că are o altă sferă, mai mică, ce se învâрте în jurul ei: Luna .

Peste 1 200 de tăblițe babiloniene și asiriene conțin texte cuneiforme dedicate exclusiv observațiilor astronomice. O parte dintre ele datează din perioada 1645-1625 î.e.n. (domnia regelui babilonian Ammisaduqa) și cuprind informații despre planeta Venus, precum și previziuni astronomice sau meteorologice pentru următoarele câteva secole (cam până în secolul al VII-lea î.e.n.). Cea mai mare parte însă, așa-numitele "jurnale astronomice", provin din perioada 651-550 î.e.n. și acoperă cam 6-7 luni fiecare. Ele conțin observații remarcabile: eclipsele de Lună și Soare – nu numai cele vizibile în acea perioadă în Babilon – cu duratele exacte, momentul culminant, planetele și stelele vizibile; datele echinocțiilor și solstițiilor, prima și ultima vizibilitate sau cele două puncte de maximă importanță (apogeul și perigeul) ale planetelor Marte, Jupiter, Saturn,

Mercur, Venus și Sirius A; în sfârșit, importante observații meteorologice despre ploii, furtuni, tunete, fulgere, curenți atmosferici sau halouri.

Dezvoltarea cu totul remarcabilă la care ajunseseră astronomia și geografia în India și China (începând încă din mileniul al IV-lea și respectiv al II-lea î.e.n.) este prea cunoscută pentru a mai insista. Interesant este faptul că și alte popoare asiatice se preocupau de astronomie.

Desenele rupestre (vechi de aproximativ 7 000 de ani), descoperite pe teritoriul Americii de Nord, reprezintă pozițiile unor constelații întregi, precum și calendare foarte precise ale evoluțiilor Soarelui și Lunii. Nimeni nu știe cine le-a făcut, deoarece triburile indiene din Nord erau inferioare civilizațiilor sud-americeane, rămânând, teoretic, la nivelul Neoliticului până prin anii 1000 e.n.

Tibetanii și persii aveau observatoare astronomice încă de acum 3 000 de ani, iar cunoștințele lor despre stele și planete le depășeau cu mult pe cele obținute în urma observațiilor grecilor și romanilor (deși nu atingeau nivelul egiptenilor, sumerienilor, chinezilor și mayașilor).

Popoarele antice europene nu puteau concura în acest domeniu cu cele orientale: singurii care cunoșteau, într-adevăr, astronomie, matematică și fizică erau misterioșii constructori ai sanctuarului de la Stonehenge. Dar, de cealaltă parte a Atlanticului, în America Centrală, înflorea în acea perioadă splendida civilizație maya, ale cărei realizări egalează – și depășesc uneori – pe cele din Orientul Mijlociu. Mayașii calculaseră încă de acum două milenii și jumătate durata anului astronomic: 365,242000 de zile (calculatoarele electronice de la N.A.S.A. au dat în 1980 rezultatul de 365,242198 – diferența este egală cu aproximativ o jumătate de secundă!). Tot ei estimaseră anul venusian la 584 de zile; cifra exactă este de 584,012 zile. Civilizația maya folosea două calendare:

- unul "venusian", bazat pe ciclul de 260 de zile al Lunii și alcătuit din 20 de semne urmate de cifrele 1÷13;
- celălalt, "solar", alcătuit din 18 semne pentru lunile anului (20 de zile fiecare) și completat de cele 5 "zile nefaste", plus corecția necesară pentru anii bisecți.

Calendarul permitea mayașilor stabilirea unor cicluri mari: "stelele de la Copan" cuprind calcule ale unor perioade de 8 000 până la 160 000 de ani, iar inscripțiile din "Templul războinicilor", Piramida Castillo (Chichen Itza) sau din orașul Tikal conțin calendare pe 64 de milioane de ani, precum și unul calculat cu precizie pentru o perioadă de 400 de milioane de ani!

Rezultatul final al calendarului din Tikal – vechi de peste 2 000 de ani – este un număr de 11 cifre (1 *alautun* = 23 040 000 000 de zile). O astfel de performanță

nu reușiseră decât sumerienii, care aflaseră date diferind doar cu 4 zecimi de secundă de cele actuale privind perioadele Lunii. În ceea ce privește calculele matematice, sumerienii au atins perfecțiunea: o tăbliță (descoperită la Kuiungik-Ninive), pe care erau consemnate câteva operațiuni complexe, păstrează un rezultat incredibil: 195 955 200 000 000! Un număr de 15 cifre! Să ne reamintim că la Universitatea elenă din Alexandria rezultatele cu mai mult de 5 cifre erau notate pur și simplu "infini", iar în Europa secolului al XV-lea un număr care depășea 6 cifre era considerat de Inchiziție "opera diavolului"!

Mayașii rămân însă și autorii celebrei *ecuții venusiene*, ai cărei termeni sunt: Tzolkin (ciclul Lunii) = 260 de zile; Anul terestru = 365 de zile; Anul venusian = 584 de zile. După 37 960 de zile, ciclurile celor trei corpuri cerești se suprapun, iar "*Popol Vuh*" susține că atunci se va produce din nou întâlnirea dintre "zei" și oameni.

De altfel, se pare că popoarele amerindiene au fost întotdeauna pasionate de matematică. În ianuarie 1981 s-au descoperit într-o grotă de lângă orașul mexican Guzman desene gravate în piatră; vechimea lor a fost estimată la peste 28 000 de ani. Or, majoritatea acestor desene reprezintă figuri geometrice!

Răspândirea stilului de construcții în trepte din Egipt și Sumer în India, China, Tibet, Africa Neagră, cele două Americi și Oceania, unitatea principalelor motive artistice din lumea antică, precum și generalizarea unor importante și avansate cunoștințe de medicină, chimie, fizică, matematică, arhitectură, metalurgie, astronomie și geografie, toate acestea dovedesc stabile și permanente relații culturale, științifice și economice. Dar marile civilizații antice (egipteană, sumeriană, olmecă, incașă, maya) prezintă acel curios fenomen de "generație spontanee" amintit în capitolele anterioare. Cum poate fi explicată apariția bruscă în istorie a unor popoare atât de avansate științific și cultural? Să fi beneficiat ele de ajutorul unor alte civilizații, infinite mai înaintate și mai complexe, poate venite din imensitatea spațiului cosmic?

CUPRINS

ENIGME ÎN ARHEOLOGIE	3
HOMO SAPIENS – ACCIDENT SAU INCIDENT?	7
O evoluție marcată de incertitudini	8
Adevăratul creator al omului: neotenia	10
Străini pe Planeta Albastră	13
Ipoteza paleoastronautică	15
ARTĂ RUPESTRĂ FUTURISTĂ	17
Academii de Artă în Cuaternar	19
Straniile statuete neolitice	25
Desene gigantice pe sol	28
TEHNICĂ PREISTORICĂ	37
Tehnologii de vârf în epoca pietrei	39
Cât de veche este civilizația umană?	42
Electricitatea în lumea antică	45
Misteriosul aliaj siberian și astrograful atlantiilor	50
Aviația faraonilor... ..	53
... și cea a incașilor	55
Arme de foc în Paleolitic?	57
Cartografia aeriană la... eschimoși	59
ARHIVELE AU CUVÂNTUL	61
Antichitatea	62
Evul Mediu și Renașterea	71
Epoca modernă	73
CETĂȚILE DISPĂRUTE	75
„Zeii” foloseau arme nucleare... ..	78
ECUAȚIA VENUSIANĂ	84

Editura cartea de buzunar

În România, lumea cărților se reinventează. Volumele mici și ușoare înlocuiesc tomurile groase și grele. Informația se concentrează fără să-și piardă însă din valoare și se tipărește în doar o sută de pagini, care încap în orice buzunar.

Cartea de buzunar este o enciclopedie practică, științifică și literară care nu pune probleme, ci, dimpotrivă, le rezolvă. Este o editură nouă, susținută de experiența vastă a celor trei fondatori:

- Societatea universitară Paideia, care editează, de 14 ani, cărți de cultură;
- Grupul NOI – de mai bine de 10 ani își confirmă vocația culturală, editând și răspândind carte de înaltă calitate în întreaga țară;
- Cunoscutul grup Media Pro, lider pe piața media românească.

Aceste forțe redutabile s-au unit pentru a vă oferi informația sigură, sfatul competent, soluția de care aveți nevoie, într-o prezentare bine structurată și accesibilă, sub deviza *cunoștințe la îndemână*.

Cărțile de buzunar se remarcă prin formatul prietenos și prin prețul fix de 50.000 lei exemplarul. Cinci colecții vă stau la dispoziție: *carte școlară, cultură, știință, practic și util*. Ele se adresează cititorilor de toate vârstele, cu cele mai diverse preocupări.

Colecția *Știință* prezintă descoperiri șocante și fascinante, de ultimă oră, validate de comunitatea științifică și care vor schimba civilizația umană și viitorul speciei noastre în mileniul III, dar și fenomene aflate încă la granița incredibilului.

Ne găsiți și pe Internet, la adresa www.cdb.ro. Vă așteaptă multe surprize, precum și informații despre ultimele nouătăți editoriale.

Colecția *Știință* aduce unui public larg informația accesibilă și completă din domenii care au modificat esența cunoașterii și gândirii umane în ultimele două decenii.

Schimbările uriașe petrecute în biologie, genetică, fizică, astronomie, tehnologia informației, medicină, reconsiderările majore privind istoria lumii vii și a civilizației umane pe Terra impun o abordare nouă a temelor altădată considerate prea șocante prin nonconformismul lor. Adesea luate în derâdere cu doar câțiva ani în urmă, aceste *imposibilități* au devenit astăzi realitate, influențând pentru totdeauna nu doar viitorul omenirii, ci și viața cotidiană a fiecăruia dintre noi.

Într-o lume în care succesul depinde în primul rând de cantitatea, calitatea și viteza de circulație a informației, cititorul colecției *Știință* va beneficia, într-o prezentare alertă și agreabilă, de sintezele complete ale ideilor și descoperirilor recent validate de marii savanți ai lumii sau care își așteaptă recunoașterea de pe o zi pe alta.

De aceea, volumele colecției *Știință* nu trebuie să lipsească de pe rafturile bibliotecii tuturor celor care se vor conecta în permanență la pulsul Planetei și al unui viitor care se transformă tot mai rapid.

Colecțiile editurii cartea de buzunar

ȘTIINȚĂ

frontierele cunoașterii

Această serie, de știință și cultură enciclopedică, prezintă teorii și descoperiri șocante, care au schimbat lumea în care trăim.

• Dosarele Imposibilului

Autor: Rodica Bretin

O senzațională carte-premieră privind salturile între universuri paralele, prezența pe Terra a unor oameni, corăbii, orașe, armate-fantomă și făpturi din alte lumi. Istoriografie remarcabil documentată, prezentare cinematografică.

• Dispariții neelucidate în Marile Războaie

Autor: Dan Apostol

Dispariții șocante și misterioase ale unor unități militare, avioane, nave și tehnică de luptă, precum și apariții ale unor personaje stranii pe câmpurile de bătaie sunt fascinant prezentate și ilustrate cu fotografii rare.

• Fizica - ultima frontieră

Autor: Andrei Dorobanțu

Într-o lume ce se pregătește pentru teleportare și călătoria în timp, Fizica este mai aproape ca oricând de ultima frontieră, aceea care o desparte de cele mai îndrăznețe fantezii ale omului.

• Supraviețuitorii Cuaternarului

Autor: Dan Apostol

Dovezi exhaustive despre existența grupurilor humanoide cu care împărțim planeta: oamenii zăpezilor - Yeti, oamenii mărilor - sirenele, oamenii cavernelor - neanderthalienii. Cazuri enigmatice, ilustrații șocante și documente rare.

• OZN - obsesia generalilor

Autor: Dan D. Farcaș

Contactele dintre navele extraterestre și diverse unități ale forțelor armate din întreaga lume sunt scoase la lumină din arhivele militare secrete.

• Tunelul timpului

Autor: Rodica Bretin

O spectaculoasă istorie a dovezilor despre călătoria în timp: războinici, regimente, nave, bombardiere, obiecte și ființe necunoscute, care au venit din trecut ori s-au pierdut în Noaptea Mileniilor!

• Pacifida - continentul dispărut

Autor: Dan Apostol

Amazoane, cetăți secrete, indieni blonzi în Mato Grosso, fortărețe gigantice pe platourile andine, arme sofisticate în preistoria Polineziei, enigmaticii războinici albi ai mărilor australe - iată periplusul la care vă invită această carte bogat ilustrată.

• Clonele - șocul viitorului

Autor: Andrei Dorobanțu

S-au născut cu adevărat primele clone umane? Vom trăi într-o lume populată cu Himere? Sau vom beneficia de "bănci de celule" din care medicii vor fabrica organe și țesuturi pentru a le înlocui pe cele bolnave? Sunt câteva din întrebările la care răspunde această carte.

• Monștrii adâncurilor

Autor: Dan Apostol

Existența dinosaurienilor marini giganti este recunoscută astăzi de știință! Cazuri consemnate pe toate oceanele lumii, beneficiind de o prezentare alertă, splendid ilustrată și solid documentată din arhive prea puțin accesibile publicului.

• Povestile Științei

Autor: Andrei Dorobanțu

Cine sunt cu adevărat marii oameni de știință ale căror teorii, formule, legi și experimente le învățăm la școală? O carte ce povestește viața lor, cu tristeți și bucurii, dar mai ales cu realizări care au schimbat lumea pentru totdeauna...

• Extraterestri în Preistorie

Autor: Dan Apostol

Contacte între vechile popoare de pe Terra și civilizații din alte lumi, enigme arheologice, avioane, calculatoare și submarine în preistorie, cetăți străvechi distruse de războaie nucleare, iată doar câteva din subiectele tratate în această carte.

fenomene paranormale

Fenomene aflate la granița incredibilului, încă nerecunoscute de știință, dar susținute de o cauzistică bogată și bine documentată.

• Răpiți de extraterestri

Autor: Dan D. Farcaș

- **Misterele telepatiei**
Autor: Mihaela Dorobantu
- **Sfidarea paranormalului**
Autor: Beatrice Kiseleff

CULTURĂ

Filosofii

Filosofia se citește greu, cere timp și instrucție specială. Marile creații filosofice comunică, în principiu, idei simple, dar redată în structuri tematice și sisteme argumentative complicate. Vă propunem, ca experiment intelectual, o formulă de comunicare mai prietenoasă, care asigură însă un acces direct și totodată precis la marile doctrine filosofice.

Hegel, Fenomenologia spiritului prezentată de Dragoș Popescu

În istoria filosofiei, gândirea hegeliană se conturează ca o piatră de hotar. Autorul însuși a dorit ca scrierea sa să nu semene cu nimic din ceea ce fusese conceput anterior, recunoscând totodată, fără ezitare, influențele posibile. Vă oferim în debutul seriei **Filosofii**, chintesența *Fenomenologiei spiritului*, în prezentarea lui Dragoș Popescu, cercetător la Institutul de Filosofie și Psihologie al Academiei Române.

Tradiții

Într-o lume a schimbării, într-o lume despre care mulți cred că se află în derivă, avem nevoie de repere, avem nevoie de tradiții. Vechi datini și obiceiuri românești, credințe și practici magice, gânduri și vorbe de demult, pe toate le aflați în seria **Tradiții**.

Sărbătoarea noastră cea de toate zilele, voi. I autor: Narcisa Alexandra Știucă

Bucureștil în sărbătoare, vol. I autor: Lelia Zamani,

Literaturi

Vă oferim în această serie titluri din literatura lumii, ce nu pot lipsi din bagajul cultural al fiecăruia dintre noi. Scrierile lui Homer, Shakespeare, Cervantes sau Victor Hugo le veți citi într-o formulă agreabilă, care păstrează mult din atmosfera originalului.

Iliada

repovestită de Cătălina Popescu

Odysseia

repovestită de Luiza Dumitru;
grafică: Stela Lie

Scrise într-un stil sobru, elegant, foarte apropiat de textul grecesc, volumele de față sunt mai mult decât o repovestire a textelor homerice. Ele aduc în fața cititorilor istoria, obiceiurile și credințele lumii antice.

Shakespeare, voi. 1

repovestiri de Anca Petrovici, Mihaela
Pădurariu

Avem cu toții în minte reperele teatrale sau cinematografice ale textelor shakespeareiene. Fiecare titlu ne amintește chipul unui actor sau o scenă memorabilă. Citind rescrierile pe care vi le oferim, veți reface drumul de la textul original la interpretarea modernă. *Romeo și Julieta* vor mai trăi o dată povestea lor de dragoste nemuritoare iar *Visul unei nopți de vară* și *Furtuna* vă vor transpune în spațiul fascinant al feeriei, acolo unde Ariel și Puck sunt stăpânii visului și ai realității.

Pentru copii

Cărți de povești, ediții bilingve ale unor titluri clasice pentru copii și enciclopedii distractive pentru cei mici, adunate cu pricepere și gândite pentru vârsta jocului și a curiozității nestăvilite. Le găsiți pe toate în seria pentru copii a Editurii **Cartea de buzunar**.

Viața Mântuitorului nostru Iisus Hristos

autor: Charles Dickens

(traducere și note: Marius Conceatu)

Nu doar calculatorul sau televiziunea ne pot fi de ajutor în învățarea limbii engleze. Noi vă propunem s-o învățați de la clasici. Viața lui Iisus Hristos povestită pentru copii de către Charles Dickens este instrumentul ideal. Textul original, traducerea în limba română, notele explicative ce însoțesc atât versiunea engleză, cât și pe cea românească sunt un pas important pentru deprinderea corectă a vocabularului și a regulilor gramaticale.

Buzunarul cu povești, voi. I

text îngrijit de Raluca Popesc;

grafică: Silvia Olteanu